

2016

Onderzoek naar het proces toetsing Bouwbesluit,

7-3-2016

Titelpagina.

Naam: Coen Eidhof

Titel: “Onderzoek naar het proces toetsing Bouwbesluit”

Naam begeleiders: Dr. G.C. Geerdink
M.H.M. Booijink

Naam begeleiders
Afstudeerinstantie: D. Oosterlaken, E. Grobben, G. Kleijssen en H. Vollenbroek

Afstudeerbedrijf: NoaberKracht Dinkelland Tubbergen

Adres: Raadhuisplein 1, 7651 CV Tubbergen

Datum: 07-03-2016

Plaats: Tubbergen

Instantie: Saxion Hogescholen, Enschede

Opleiding: Bestuurskunde/Overheidsmanagement

Studentnummer: 149157

Afstudeerperiode: 1-09-2015 t/m 07-03-2016

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'Onderzoek naar het proces toetsing Bouwbesluit'. Een onderzoek wat is gehouden in de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Een scriptie wat ik heb geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de opleiding Bestuurskunde aan Saxion Hogeschool Enschede. Dit onderzoek heeft plaats gevonden van 1 september 2015 tot en met 1 februari 2016.

Dit onderzoek is geschreven in opdracht van NoaberKracht. Samen met mijn stagebegeleider van NoaberKracht, D. Oosterlaken, heb ik de probleemstelling en onderzoeksvragen opgesteld. Deze kunt u terugvinden in de volgende hoofdstukken. Aanvankelijk was het lastig om de probleemstelling en onderzoeksvragen helder te krijgen en goed in de materie te komen, maar na uitvoerig onderzoek heb ik de verschillende vragen kunnen beantwoorden. De resultaten voortkomend uit de onderzoeksvragen hebben er toe geleid dat ik de probleemstelling kon beantwoorden. Voor het beantwoorden was ik in grote mate afhankelijk van de expertise van de bouwspecialisten, de hulp van E. Apperloo en mijn stagebegeleider D. Oosterlaken.

Hierbij wil ik mijn begeleiders vanuit NoaberKracht bedanken voor de steun en hulp tijdens mijn afstudeerscriptie. Daarnaast wil ik ook de bouwspecialisten bedanken voor hun tijd en medewerking tijdens mijn onderzoek.

Ik wens u veel plezier met lezen.

Tubbergen, 31-03-2016

Management summary

In dit onderzoek is er antwoord gegeven op de vraag: *“Welke ontwikkelingen zijn van toepassing op het proces Bouwbesluit toetsing en hoe kan NoaberKracht op het gebied van het proces Bouwbesluit toetsing, toekomst bestendig worden?”*. Dit onderzoeksrapport heeft gekeken naar de verschillende interne- en externe ontwikkelingen die van toepassing zijn op de toekomst-bestendig maken van het toetsingsproces aan het Bouwbesluit. Vervolgens zijn hier een aantal scenario's uitgekomen.

Dit onderzoek heeft als doel om het toetsingsproces aan het Bouwbesluit toekomstbestendig te maken. Door veranderingen in wet- en regelgeving vraagt de toetsing aan het Bouwbesluit om veranderingen voor zowel de private sector als de overheden. Een van de belangrijkste ontwikkelingen die er momenteel gaande is, is de private kwaliteitsborging. Door deze wet verschuiven er wellicht taken en bevoegdheden van de gemeente naar de private sector. De preventieve toets, die de bouwspecialisten momenteel doen aan het Bouwbesluit, moet door deze nieuwe wet door de markt gedaan worden. Door middel van instrumenten en kwaliteitsborgers moet de kwaliteit geborgd worden. In de eerste fase gaat de preventieve toets aan het Bouwbesluit over de eerste gevolgklasse van aanvragen omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen (hierna: aanvragen)(zie bijlage 4 voor een gedetailleerde uitleg).

De instrumenten moeten aantonen dat een instrumentbeheerder voldoet aan het Bouwbesluit. Of een instrument correct is, moet een landelijke toelatingsorganisatie gaan bepalen. De gemeente moet alleen nog maar kijken of een aanvrager een juist instrument kiest en of er gekozen is voor een gekwalificeerde kwaliteitsborger (die ook gekeurd is door een toelatingsorganisatie). Deze toelatingsorganisatie gaat bedrijven controleren op het gebruik van de juiste instrumenten en de kwaliteitsborgers. Uiteindelijk moet een aanvrager een as-built dossier inleveren bij de gemeente die moet aantonen dat voldaan is aan het Bouwbesluit. Dit as-built dossier moet de gemeente controleren op volledigheid. Het is echter maar de vraag of deze wet er komt, en zo ja, in welke vorm? De minister S.A. Blok heeft in februari nog een brief gestuurd waarin hij aangeeft dat er nog twijfel is over de wet.

Vanuit deze ontwikkeling van de private kwaliteitsborging is het mogelijk inzichtelijk te maken wat de gevolgen zijn en wat NoaberKracht mogelijk kan doen. Als de wet private kwaliteitsborging er komt is het realistisch om te zeggen dat ongeveer 60% van alle aanvragen door de markt opgepakt moeten worden. De overige twee gevolgklassen blijven wel bij de gemeente in deze eerste fase. Mocht het zo zijn dat de wet private kwaliteitsborging er komt dan heeft de gemeente de keuze uit een aantal scenario's dat het kan volgen.

- Scenario 1. NoaberKracht kiest hier voor om zelf weinig te gaan doen. De nieuwe wet moet grotendeels vorm gegeven worden door de Rijksoverheid, dus het is ook haar taak om informatie te gaan verspreiden. De gemeente doet alleen waar zij toe bevoegd is.
- Scenario 2. In dit scenario gaat NoaberKracht een zeer actieve rol innemen. Wanneer NoaberKracht beschikt over de informatie omtrent de wet private kwaliteitsborging, die de Rijksoverheid moet afgeven, gaat zij private partijen voorlichten en zoveel mogelijk helpen. Wanneer duidelijk wordt wat de mogelijkheden voor NoaberKracht zijn in de transitiefase (komende 2/3 jaar) kan zij er voor kiezen pilots te houden om private partijen te helpen voldoen aan de nieuwe bevoegdheden en taken.
- Scenario 3. Tot slot is scenario 3 een middenweg tussen beide scenario's. NoaberKracht gaat hierbij private partijen bij elkaar brengen en informeren over alle ontwikkelingen. Daarnaast helpt zij private partijen waar nodig en geeft zij advies. Er worden echter geen pilots gehouden.

Tot slot is er middels een scenario analyse duidelijk geworden dat het tweede scenario leidt tot een lage onzekerheid en impact. Het is echter moeilijk in te zien of gemeenten later de mogelijkheid krijgen om pilots te houden. In het huidige stelsel is het niet mogelijk om pilots te houden waarmee je bedrijven vraag integraal te toetsen aan het Bouwbesluit, terwijl de gemeente een aannemelijkheidstoets doet. Daarom is er gekozen voor het derde scenario, waarmee je private partijen zoveel mogelijk probeert te helpen zich voor te bereiden voor als de wet er werkelijk komt. Het is wel van belang dat NoaberKracht voorzichtig is met het concreet voor gaan bereiden op de wet private kwaliteitsborging omdat er nog veel onzekerheid heerst.

Momenteel is het lastig voor NoaberKracht om zich actief voor te gaan bereiden op de (mogelijke) nieuwe wet private kwaliteitsborging, er heerst veel onzekerheid. Er kan wel gekeken worden naar mechanismen waarop architecten of aannemers middels een checklist aantonen dat zij voldoen aan het Bouwbesluit. Hierdoor hoeven de bouwspecialisten niet overal op te toetsen wat kan leiden tot een tijdsbesparing.

Inhoud

Titelpagina.....	1
Voorwoord	2
Management summary	3
1. Inleiding	8
1.1 Aanleiding.....	9
1.2 Doelstelling.....	10
1.3 Probleemstelling.....	10
1.4 Afbakening onderzoek.....	12
1.5 Betrouwbaarheid/validiteit.	13
1.6 Conceptueel theoretisch kader	14
1.6.1 Ontwikkeling samenleving	14
1.6.2 Ontwikkeling overheid.	15
1.6.3 Scenario analyse.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2. Huidige situatie.....	17
2.1 Huidige situatie.....	17
2.2 Bouwbeleidsplan	19
3 Betrokkenen	20
3.1 Gemeenten Dinkelland en Tubbergen	20
3.2 NoaberKracht	20
3.3 Bouwspecialisten afdeling WABO.	21
3.4 Het Rijk.	22
3.5 Private sector.....	22
4. Interne ontwikkelingen	23
4.1 Personeel.....	23
4.2 veranderingen werkzaamheden.....	24
5. Externe ontwikkelingen.....	25
5.1 Wetgeving.....	25
5.2 Private kwaliteitsborging.....	25
5.3 RUD, wet VTH	31
5.4 Markt.	32
6. Ambtelijke- en bestuurlijke wensen.....	33

6.1 Ambtelijke wensen	33
6.2 bestuurlijke wensen	34
7. Scenario's	36
7.1 Gefaseerde invoering.	36
7.2 Scenario 1.	36
7.3 Scenario 2.	40
7.4 Scenario 3.	42
8. voor- en nadelen scenario's.	44
8.1 Scenario 1	44
8.1.1. Voordelen	44
8.1.2. Nadelen	45
8.2 Scenario 2.	46
8.2.1. Voordelen	46
8.2.2. Nadelen	47
8.3 Scenario 3.	49
8.3.1. Voordelen	49
8.3.2. Nadelen	50
9. Geschikte scenario voor NoaberKracht.	51
9.1 Scenario analyse.	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
9.2 Uitkomst scenario analyse.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
9.3 Vervolg.....	54
10. Conclusie en discussie.	55
10.1 deelvraag 1	55
10.2 Deelvraag 2.....	55
10.3 Deelvraag 3.....	55
10.4 Deelvraag 4.....	56
10.5 Deelvraag 5.....	56
10.6 Deelvraag 6.....	56
10.7 Discussiepunten	57
Literatuurlijst.	58
Bijlage 1: Begrippenlijst.....	61
Bijlage 2: Vragenlijst interviews 1.	63

Bijlage 3: Vragenlijst interviews 2.	64
Bijlage 4: Uitleg risico-klassen private kwaliteitsboring.	65
Bijlage 5: Architectenbureaus	66
Bijlage 6: Interview 1, eerste ronde.	67
Bijlage 7: Interview 1, eerste ronde	70
Bijlage 8: Interview 1, tweede ronde.	73
Bijlage 9: Interview 2, tweede ronde.	76

1. Inleiding

De gemeenten Dinkelland en Tubbergen en NoaberKracht krijgen te maken met nieuwe regels en wetgeving voor de toetsing aan het Bouwbesluit. Nieuwe regelgeving en de verschuiving naar een samenleving waarin de overheid de burger steeds meer initiatief wil laten, leidt dat tot een veranderende omgeving voor de gemeente en de afdeling WABO. In deze inleiding zal de huidige situatie kort weergegeven worden en de verschillende ontwikkelingen kort benoemd worden.

Op dit moment komen de vergunningaanvragen allereerst binnen bij een accountmanager van de ambtelijke organisatie NoaberKracht. Deze zet vervolgens delen van de aanvraag uit bij de verschillende specialisten(soms binnen en soms buiten de afdeling). Dit hangt af van welke aspecten nodig zijn. Moet er bijvoorbeeld een milieu aspect onderzocht worden, dan komt dit terecht bij de milieu specialisten, bouwaspecten bij de bouwspecialisten, etc. De bouwspecialisten gaan vervolgens de bouwaanvraag toetsen aan het Bouwbesluit en het Bouwbeleidsplan. Zij doen een aannemelijkheidstoets om aan te tonen of een aanvraag voldoet aan het Bouwbesluit. Daarna komen al deze delen van de aanvraag (milieutoetsen, bouwtoets, etc.) weer terug bij de accountmanager die ze samenvoegt en kortsluit met de aanvrager(of de gemachtigde)(Bijlage 7). De accountmanager gaat dan uiteindelijk beoordelen of de totale vergunning verleend kan worden of dat er nog stukken aan toegevoegd of gewijzigd moeten worden. Uit dit proces blijkt dat de gemeente alle aanvragen zelf nog toetst aan het Bouwbesluit en het Bouwbeleidsplan en zelf de vergunning verleend. Er wordt hierbij wel om extern advies gevraagd voor bepaalde onderdelen. Denk hierbij aan advies van de brandweer omtrent brandveiligheid, extern advies voor de Welstand (stadsbouwmeester), voor monumenten bij Monumentencommissie of Rijkdienst, provincie en Waterschap. Tijdens dit proces wordt er intern afgestemd wat er mogelijk is en wat wel of niet kan. De gemeente is hier de toezichthouder en controleur(vooraf, tijdens en achteraf) van dit proces, maar de vraag is of er wellicht mogelijkheden zijn om meer taken en verantwoordelijkheden over te laten aan de aanvrager of gecertificeerde bedrijven. Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat bepaalde architectenbureaus de mogelijkheid krijgen om zelf een aanvraag toetsen aan het Bouwbesluit mits zij bepaalde certificering hebben. Het is dus de vraag in dit onderzoek wat de mogelijkheden (en misschien wel verplichtingen) zijn om bepaalde verantwoordelijkheden aan de markt over te laten en wat de gevolgen van de nieuwe verantwoordelijkheden voor betrokken partijen zijn.

Interne ontwikkelingen.

Ten eerste zijn er mogelijkheden om met het huidige personeelsbestand in te spelen op deze komende veranderingen (zoals hierboven is geschetst). Met deze veranderingen worden een meer terugtrekkende gemeente bedoeld, die burgerinitiatieven stimuleert en wensen heeft om te dereguleren. Verdere interne en externe ontwikkelingen die tijdens het onderzoek gevonden worden zullen verder in het onderzoek uitgelicht worden. Veranderingen in het huidige werknemersbestand houden in dat binnen drie jaar een werknemer met pensioen gaat en er een kleine(re) groep overblijft (van 3 naar 2). Deze werknemers zijn actief zijn als bouwspecialisten op de afdeling WABO. Hierdoor verandert dus het werknemersbestand en wellicht ook de taken en verantwoordelijkheden van werknemers. Kortgezegd komt het er op neer dat de taken van het personeelsbestand misschien wel moeten veranderen en werkprocessen aangepast worden.

Externe ontwikkelingen.

Private kwaliteitsborging is een van de belangrijkste ontwikkelingen, die nu gaande is, die van toepassing is op het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. Deze private kwaliteitsborging houdt kortgezegd in dat er een verschuiving plaatsvindt van verantwoordelijkheden en taken van de overheid naar de markt. Dit zal verder in het onderzoek nog uitvoerig behandeld worden. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat deze wet nog niet definitief doorgevoerd is, waardoor de toekomst nog

onzeker is. Daarnaast is er de Regionale Uitvoeringsdiensten Overijssel (hierna: RUD). De RUD is een regionale uitvoeringsdienst die voor meerdere gemeenten kwaliteitseisen stelt over de toetsing van verschillende onderwerpen (zoals milieu). Op het gebied van bouwen toetst de RUD niet, maar stelt zij wel kwaliteitseisen vast. In de nieuwe wet Verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) wil de rijksoverheid dat Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (hierna: WABO) gerelateerde zaken structureel verbeteren, er moeten regionale kwaliteitseisen komen die voor alle gemeenten gelden. Met dit nieuwe wetsvoorstel moeten bovengenoemde zaken via kwaliteitscriteria via een regionaal samenwerkingsverband geregeld worden. Samen met de private kwaliteitsborging zijn dit twee verschillende ontwikkelingen die momenteel gaande zijn, die te maken hebben met het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit en Bouwbeleidsplan. Tussen de ontwikkelingen bij de RUD en de private kwaliteitsborging kunnen spanningen ontstaan, want de een wil meer verantwoordelijkheden in de markt neerleggen terwijl via de VTH er meer verantwoordelijkheden komt te liggen bij de RUD.

1.1 Aanleiding

NoaberKracht wil zich continu vernieuwen en voorbereiden op de toekomst. Een onderdeel waar de organisatie zich in wil blijven ontwikkelen is het proces omtrent de toetsing op het Bouwbesluit, dit valt onder de afdeling WABO. Tegenwoordig is het (nog) zo geregeld dat de gemeente de toetsing aan het Bouwbesluit regelt. Alle verantwoordelijkheden en taken liggen dan ook bij NoaberKracht. Hoe Noaberkracht hier mee omgaat, is vastgelegd in het Bouwbeleidsplan van NoaberKracht. De vraag rijst of er niet meer burgerparticipatie (zie begrippenlijst) in Nederland moet plaatsvinden. De gemeenten Dinkelland en Tubbergen herkennen dit ook en hebben dit ook opgenomen in haar besluitenlijst: Tubbergen: “In het coalitieakkoord is opgenomen dat de gemeente Tubbergen voldoende ruimte wil bieden voor burgerparticipatie en hiertoe concrete voorstellen zal doen.” (Stegers, p.1, 2012) Dinkelland: “Ook bewoners en ondernemers kunnen veel bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Wij willen hen daarom graag actief betrekken bij het beheer van de openbare ruimte, onder andere door middel van het gebiedsgerichte beleid en burgerparticipatie.” (Dinkelland. 2014). Vanuit de gemeenten Dinkelland en Tubbergen is er de wens om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het toekomstbestendig maken van het proces van toetsing aan het Bouwbesluit. Dit kan inhouden dat er bijvoorbeeld wel de mogelijkheid bestaat dat de burger hier meer initiatief in kan nemen maar niet met deze verantwoordelijkheden kan omgaan. Vanuit de maatschappij zelf komt hier ook steeds meer de vraag naar voren. Dit blijkt ook wel uit de kabinetsnota “DE DOE-DEMOCRATIE” waarin het kabinet ruimte en vertrouwen wil bieden aan maatschappelijke initiatieven en actief bijdragen aan de transitie naar een doe-democratie. Hier kan en wil NoaberKracht dus ook graag op inspelen met de toetsing aan het Bouwbesluit (MvBZeK, 2013). In de bijlage zijn de begrippen benoemd die centraal komen te staan in dit onderzoek om verwarring te voorkomen.

1.2 Doelstelling

In de doelstelling zal aangegeven worden waarom het onderzoek gedaan wordt, wat het uiteindelijke doel is van het onderzoek. De doelstelling sluit aan op de probleemstelling die als volgt luidt: *“Hoe kan NoaberKracht op het gebied van Bouwbesluit toetsing, toekomst bestendig worden?”*. Voordat deze vraag beantwoord kan worden is het van belang dat NoaberKracht de interne- en externe ontwikkelingen in kaart brengt die van invloed zijn op het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. Vervolgens kan de huidige situatie beschreven en bekeken worden. Aan de hand van verschillende interviews en onderzoeken kan er gekeken worden wat de gewenste situatie is voor de toekomst. Kort gezegd komt dat neer op de volgende doelstelling: *“Een onderzoek die de mogelijkheden voor de afdeling weergeeft (over het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit) en deze beoordeelt, waardoor de afdeling inzichtelijk heeft wat de mogelijkheden zijn in de toekomst.”* De wens uit de organisatie is om inzicht te krijgen in de verschillende ontwikkelingen en wat de gemeente (eventueel) kan of moet doen met deze ontwikkelingen. Door dit onderzoek moet het voor de afdeling WABO inzichtelijk worden welke ontwikkelingen er gaande zijn, wat de invloed hiervan kan zijn op het proces van de toetsing Bouwbesluit en hoe de afdeling zich toekomstbestendig kan inrichten.

1.3 Probleemstelling

De probleemstelling is de kern van het onderzoek. Vanuit de probleemstelling kunnen verschillende onderzoeksvragen opgesteld worden die beantwoord moeten worden door het onderzoek. Onderzoeksvragen kunnen tijdens het onderzoek nog bijgesteld worden. De probleemstelling is in overleg met de organisatie opgesteld en luidt als volgt:

“Welke ontwikkelingen zijn van toepassing op het proces Bouwbesluit toetsing en hoe kan NoaberKracht op het gebied van het proces Bouwbesluit toetsing, toekomst bestendig worden?”

De probleemstelling zal hieronder worden toegelicht en afgebakend worden. Er zullen meerdere aspecten in benoemd moeten worden en verduidelijkt moeten worden. Om helder weer te geven wat de kern van het onderzoek zal bevatten. Deze onderzoeksvragen zullen de basis vormen voor het beantwoorden van de probleemstelling.

- 1. Wat zijn de interne ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?**
- 2. Wat zijn de externe ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?**
- 3. Wat zijn de ambtelijke en bestuurlijke wensen met betrekking tot het toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?**
- 4. Wat zijn mogelijke scenario's met betrekking tot toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?**
- 5. Wat zijn de voor- en nadelen van deze scenario's?**
- 6. Welke scenario is het meest geschikt voor Noaberkracht?**

Ten eerste gaan de verschillende interne- en externe ontwikkelingen over de ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op een toekomstbestendige toetsing aan het Bouwbesluit. Dit kunnen verschillende ontwikkelingen zijn, sommige van deze ontwikkelingen heeft de gemeente geen invloed op, maar heeft wel met de toetsing aan het Bouwbesluit te maken, zoals regelgeving vanuit het Rijk, dit zijn dan ook externe ontwikkelingen.

Maar hier kan bijvoorbeeld ook de wensen van burgers en de wens van de overheid om meer verantwoordelijkheden en taken over te laten aan de markt onder vallen. Daarnaast zijn er ook een aantal interne ontwikkelingen waar NoaberKracht wel invloed op kan hebben zoals de wensen van de beide besturen (ambtelijk en bestuurlijk) namelijk meer verantwoordelijkheden voor de burgers, meer initiatief, etc., maar ook een veranderend personeelsbestand, wat concreet van toepassing is op de beide gemeenten.

Al deze ontwikkelingen zijn hebben invloed op de toetsing aan het Bouwbesluit. Ook al heeft NoaberKracht niet overal invloed op, zij heeft hier wel mee te maken en moet hier rekening mee houden om adequaat te kunnen blijven inspelen op de gehele toetsing Bouwbesluit. De onderzoeksvragen moeten bruikbare informatie opleveren die antwoord geeft op de probleemstelling. Deze zullen hieronder nader toegelicht worden.

1. Wat zijn de interne ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?

Om te beginnen is het van belang dat de verschillende interne ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt worden die van toepassing zijn op het toekomstbestendig maken van de toetsing aan het Bouwbesluit. Hierbij moet gedacht worden aan het werknemersbestand, huidige werkmethoden, relatie overheid en burger, wensen bestuur, etc. Deze vraag zal beantwoord worden met een beschrijvend onderzoek. Dit houdt in dat er beschrijvend onderzoek plaats zal vinden aan de hand van interviews om inzicht te krijgen in de situatie, in dit geval de huidige situatie van de organisatie NoaberKracht (interne ontwikkelingen). Zoals gezegd is het van belang dat hiervoor onderzoek gedaan wordt naar bestaande werkrouines en andere interne ontwikkelingen (door middel van interviews). Deze vraag zal de basis vormen voor de volgende vragen, omdat uiteindelijk de voor en nadelen van de verschillende scenario's voor de toekomst (die in een andere onderzoeksvraag behandeld zullen worden), aan de hand van de interne ontwikkelingen, beoordeeld kunnen worden.

2. Wat zijn de externe ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?

Tevens zal er gekeken worden naar de externe ontwikkelingen die van toepassing zijn op het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. De externe ontwikkelingen zullen zich meer toespitsen op de ontwikkelingen waar de gemeente niet direct invloed op heeft. Hierbij kan gedacht worden aan regelgeving vanuit het Rijk en de nieuwe private kwaliteitsborging. Samen met de eerste onderzoeksvraag zullen zij de basis vormen voor de uiteindelijke conclusie en het advies omdat zij uiteen kunnen zetten wat de relatie is tussen de ontwikkelingen en het gekozen scenario. Deze vraag zal beantwoord worden door middel van een beschrijvend onderzoek, met name een literatuurstudie. Het is van belang dat gevonden literatuur kritisch bekeken wordt omdat er verschillende belangen zijn in dit vraagstuk. Het kan dus van belang zijn dat er meerdere invalshoeken bekeken worden om goed te kunnen beoordelen wat de gevolgen hiervan zijn op het proces van toetsing aan het Bouwbesluit.

3. Wat zijn de ambtelijke en bestuurlijke wensen met betrekking tot het toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?

Om de basis te leggen voor een goed advies, is het van belang dat de wensen en voorkeuren van de organisatie duidelijk worden. Hierdoor zullen de verschillende belangen duidelijk worden, zowel bestuurlijk als ambtelijk, en kan uiteindelijk antwoord worden gegeven op de hoofdvraag, want het is ook van belang dat de resultaten vergeleken worden met de wensen en mogelijkheden van de eigen organisatie. Dit zal uitgevoerd worden door verschillende interviews binnen de organisatie. Voordeel van deze vraag is dat de belangen hier duidelijk benoemd worden zodat uiteindelijk beoordeeld kan worden hoe de verschillende scenario's kunnen gaan uitwerken binnen de gemeente.

4. Wat zijn de mogelijke scenario's met betrekking tot toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?

Deze vraag zal de inleiding vormen voor de volgende deelvragen en het uiteindelijke advies. Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk en het theoretisch kader zal er allereerst een tweedeling gemaakt worden tussen de ontwikkeling van de samenleving en de ontwikkeling van de organisatie. Vervolgens zal er gekeken worden wat de verschillende scenario's (kunnen) zijn. Dit zal gebeuren aan de hand van deskresearch en interviews onder de werknemers van de afdeling. Met deskresearch zal er aan de hand van voorbeelden en het theoretisch kader onderzoek gedaan worden naar mogelijke scenario's. Door middel van deze vraag is het mogelijk om de mogelijke scenario's af te wegen en te vergelijken met de interne en externe ontwikkelingen.

5. Wat zijn de voor- en nadelen van deze scenario's?

Op basis van de vorige deelvraag kan er bij deze deelvraag bekeken worden wat de voor- en nadelen van deze scenario's zijn voor de betrokkenen. Ook hier zal weer de koppeling worden gemaakt tussen de theorie en de mogelijke scenario's die naar voren komen in de vorige deelvraag. Op deze manier kan de afweging gemaakt worden wat de voor- en nadelen zijn van de verschillende scenario's en zal er een basis gelegd worden voor de laatste deelvraag. Bij deze vraag gaat het er dus om dat de eerdere behandelde deelvragen samen komen en er mogelijke voor- en nadelen toegelicht worden aan de hand van de bevindingen van die vragen.

6. Welke scenario is het meest geschikt voor NoaberKracht?

Deze vraag moet in samenhang gezien worden met de andere deelvragen. Aan de hand van de vorige vragen kan er bekeken worden hoe de huidige situatie er uit ziet, wat belangen zijn van de verschillende partijen om deze vervolgens te kunnen vergelijken met de scenario's om een conclusie te trekken. Daarna kan er bekeken worden wat eventuele verbeterpunten kunnen zijn. Het is allereerst de vraag wat het beste scenario is (is die er wel?) voor de organisatie NoaberKracht en zo ja, wat zal de invloed hiervan zijn op de organisatie en de afdeling WABO. Deze vraag zal met name beantwoord worden aan de hand van gevonden resultaten die het theoretisch kader moeten opleveren en de uitgewerkte interviews. Hiervoor is het van belang dat er gekeken wordt naar de organisatie, de afdeling, de wensen van het bestuur, de ontwikkelingen, etc. om er achter te komen wat nu het beste scenario voor NoaberKracht is.

1.4 Afbakening onderzoek.

Voor het onderzoek is het van belang dat er duidelijke kaders zijn waarbinnen gewerkt wordt om te voorkomen dat het onderzoek teveel zaken behandelt, die niet relevant zijn. Voor dit onderzoek is er gekozen voor een kwalitatief onderzoek binnen de afdeling WABO van NoaberKracht. Binnen deze organisatie zullen de meeste interviews gehouden worden met (bouw)specialisten.

Het onderzoek richt zich op de bouwspecialisten van de bouwafdeling van NoaberKracht Dinkelland Tubbergen. Binnen NoaberKracht, en nog specifieker de bouwspecialisten van de afdeling WABO, doen zich verschillende ontwikkelingen voor, waaronder de private kwaliteitsborging en de RUD waar NoaberKracht mee te maken krijgt. Dit houdt in dat bepaalde verantwoordelijkheden en taken (mogelijk) verschuiven naar de private sector. Om te voorkomen dat de afdeling hier niet op voorbereid is, is het van belang dat hier onderzoek naar gedaan moet worden. Het onderzoek zal zich met name richten op het proces tot de toetsing aan het Bouwbesluit. Daarom zal er geen onderzoek gedaan worden naar het hele proces voor een bouwaanvraag, wat veel dieper en meer gebieden treft (waaronder bijvoorbeeld milieuaspecten), maar het gedeelte van het proces waarop de experts de bouwaanvraag toetsen aan het Bouwbesluit. Het hele proces bestaat uit de toetsing aan een

aantal zaken: het bestemmingsplan, welstand, het Bouwbesluit, milieu, bodem, geluid, parkeren, brandveiligheid, eventueel monumentcommissie, Rijksdienst, kadastrale inpassing, landschappelijke inpassing, etc. In tegenstelling tot alle punten die hierboven benoemd zijn zal het onderzoek zich beperken tot het Bouwbesluit en met name het proces wat gevolgd wordt. Het onderzoek zal zich richten op een periode van ongeveer drie jaar, wat er dus tussen 2015 en 2018 zal gaan plaatsvinden. Er is gekozen voor drie jaar omdat er volgens de recente plannen de nieuwe kwaliteitsborging in 2017 ingevoerd gaat worden. Met de periode van drie jaar kan er dus bekeken worden wat het effect is van de nieuwe regelingen voor NoaberKracht.

1.5 Betrouwbaarheid/validiteit.

De begrippen betrouwbaarheid en validiteit zijn belangrijke begrippen wanneer er een onderzoek gedaan moet worden. Allereerst zal het begrip betrouwbaarheid behandeld worden. Betrouwbaarheid heeft te maken met de stabiliteit van het onderzoeksresultaat. Om de betrouwbaarheid voldoende te kunnen testen moet een onderzoek herhaalbaar zijn (Verhoeven, N. 2011, P. 194). Wanneer dit leidt tot dezelfde resultaten is een onderzoek betrouwbaar.

Het juist rapporteren en verantwoorden van het onderzoek. Voor een betrouwbaar onderzoek is het van belang dat onderzoekshandelingen verantwoord worden en gegevens correct gecodeerd worden (Verhoeven, N, 2011, P.195). In dit onderzoek is dit al gedeeltelijk gedaan bij de probleemstelling door toe te lichten hoe alle onderzoeksvragen beantwoord zullen worden. Daarnaast zal er een vragenlijst gebruikt worden voor het houden van de interviews en alle interviews zullen uitgetypt worden en opgenomen worden in het onderzoek. Door het gebruik van een centrale vragenlijst creëer je standaardisering van methoden in het onderzoek.

De validiteit van een onderzoek, de geldigheid, wordt bepaald in welke mate het onderzoek vrij is van systematische fouten. Er zijn drie belangrijke vormen van validiteit die besproken zullen worden (Verhoeven, N, 2011, P.196).

- Interne validiteit. Deze geeft aan of we in staat zijn om de juiste conclusies te trekken. Voor dit onderzoek is dit een punt van aandacht omdat er sprake is van een kleine groep van proefpersonen (namelijk drie). Daarom is het van belang dat er theoretisch onderzoek gedaan zal moeten worden, naast het onderzoek onder de werknemers. Door het combineren van verschillende databronnen zal de dataverzamelingsgeldigheid gewaarborgd worden. Om te controleren hoe de werknemers tegenover de verschillende ontwikkelingen staan, zullen ook verschillende (negatieve) ontwikkelingen aan hun voorgelegd worden. Waardoor alle ontwikkelingen, zowel positief als negatief, aan het licht komen en onderzocht kunnen worden.
- Externe validiteit. De externe validiteit geeft de mate weer van representativiteit van je populatie, ook wel de populatievaliditeit genoemd (Verhoeven, N, 2011. P.198). In dit onderzoek zal deze niet te hoog zijn. Dit heeft vooral te maken met de aard van het onderzoek. Het onderzoek spits zich namelijk toe op een afdeling binnen één organisatie. Hierdoor is het alleen van belang voor NoaberKracht en hoeft het geen afspiegeling te zijn van heel Nederland.
- Begripsvaliditeit. Hierin is het van belang dat je objectiviteit nastreeft in het onderzoek in zowel begrippen als in meetinstrumenten. Dit is in het plan van aanpak al beschreven bij de verschillende vragen, de meetinstrumenten en de manier waarop gemeten wordt en er zal een begrippenlijst bijgehouden worden met de belangrijkste begrippen. Hierdoor geldt er een maat voor het hele onderzoek en tijdens de interviews.

1.6 Conceptueel theoretisch kader

In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste theoretische en conceptuele kaders en grondslagen besproken worden die voor het onderzoek gebruikt zullen worden. De verschillende theorieën zullen besproken worden en later in het daadwerkelijke onderzoek verder uitgewerkt worden. Ten eerste zullen de rol van de overheid en de ontwikkeling van de maatschappij onderzocht worden. Deze theorie kan vervolgens gebruikt worden bij de verschillende deelvragen. Tot slot zal de scenario analyse toegelicht worden die gebruikt zal worden in het onderzoek.

1.6.1 Ontwikkeling samenleving.

Om een beeld te vormen de ontwikkeling van de samenleving moet er gekeken worden naar een periode over meerdere jaren omdat de private kwaliteitsborging niet binnen een aantal weken of maanden ingezet kan worden. In het "Vergezicht 2020" schetst de overheid een beeld van de samenleving in 2020, hierin staat ook de ontwikkeling van de samenleving en de burgers. Hierin stellen zij het volgende: *"In 2020 zullen allerlei vormen van 'zelf-organisatie' sterk ontwikkeld zijn. Burgers kunnen en willen voor zichzelf en voor hun omgeving zorgen."* (Willems, e.a., 2012) Hieruit blijkt wel dat de overheid zich steeds meer gaat, en misschien wel moet gaan instellen op een netwerksamenleving. Hierin moet de overheid ook de mogelijkheid bieden aan ondernemers en burgers om dit initiatief te kunnen gaan ontplooien in de praktijk. Voor de toetsing aan het Bouwbesluit kan dit dus betekenen veel transparantie over manier van toetsen, uniformiteit in manier van toetsen bij verschillende gemeenten, etc. Kernwaarde hierbij blijft wel dat over de inhoud de burger weinig zeggenschap heeft, de gemeente bepaalt nog steeds de inhoud en regels van het beleid. Volgens het Vergezicht 2020 kan dit bewerkstelligt worden door maximale transparantie te bieden maar ook door burgers en/of bedrijven gelegenheid te geven gegevens elektronisch te waarmerken. Dit kan inhouden dat bepaalde bedrijven een certificering behalen om zelf vergunningen af te geven. Het begrip "elektronisch waarmerken" moet dus heel breed opgevat worden, het beperkt zich niet alleen tot het indienen van vergunningen, brieven, etc. online.

Daarnaast zijn er ook genoeg mogelijkheden om administratieve lasten (dus kosten om aanvragen te verwerken) te versimpelen of aan de markt te laten. Wanneer je meer verantwoordelijkheden aan de burger en bedrijven laat hoeft de overheid ook minder te verwerken als het gaat om aanvragen en procedures. Dit kan allemaal digitaal geregeld worden via een omgevingsloket. Dit blijkt wel uit de conclusie van het Vergezicht 2020: *"De digitalisering van de informatie, en het elektronisch ontsluiten van alle voor de professional relevante informatie biedt enorme kansen voor de professional om meer ruimte te krijgen voor zijn/haar vak, terwijl de burger meer mogelijkheden tot zelfsturing krijgt."* (Willems, e.a., 2012). Hieruit blijkt wel dat de burger meer verantwoordelijkheid gegeven kan worden aan de burger door bijvoorbeeld zelf de aanvraag te laten regelen. De overheid kan hier nog wel toezicht op houden door zelf regelgeving vast te stellen en minimale kwaliteitseisen te stellen. Tegenwoordig zijn professionals gemiddeld 40% tot soms zelfs 60% van hun tijd kwijt aan administratief werk. Aansluitende op deze conclusie geeft het Vergezicht 2020 advies over processen van de overheid: *"Processen kunnen 'lean' gemaakt worden en vraag gestuurd ingericht, zodat alleen publieke waarde toevoegende handelingen overblijven"* (Willems, e.a., 2012). Overheden moeten zichzelf hierin ook uitdagen om meer mogelijkheden te (gaan) bieden voor particulieren om bepaalde taken/verantwoordelijkheden over te gaan nemen van de overheid.

Deze ontwikkeling zal gebruikt kunnen worden voor het beschrijven van de ontwikkelingen die gaande zijn op de externe omgeving. Daarnaast kunnen de resultaten en de antwoorden van de interviews ook naast de ontwikkelingen gelegd worden die in het theoretische kader zijn behandeld. De resultaten hiervan kunnen als mogelijke gevaren aangegeven worden bij de scenario's. Omdat de meeste scenario's conceptueel zijn en niet met 100% zekerheid te zeggen zijn, kunnen de verschillende uitkomsten wel naast elkaar gelegd worden om de scenario's zo correct mogelijk te kunnen beoordelen.

1.6.2 Ontwikkeling overheid.

In het rapport Commissie-Dekker is onderzoek gedaan naar de rol van wet- en regelgeving in het bouwproces (Dekker, P.5, 2008). In het betreffende onderzoek is er een onderscheid gemaakt tussen de private en publieke dimensie. (dit zal in het onderzoek gebruikt worden om een theoretische basis te leggen over de rol van de markt en de overheden). Zij zien het bouwproces een kernwaarde die (weer) moet terugkomen in het bouwproces: "Het bouwen is immers eerst en vooral een marktproces" (Dekker, P.5, 2008). Het bouwproces is de tijd van een aanvraag voor een bouwvergunning tot het daadwerkelijk bouwen (en controleren) van het bouwwerk. Hiermee geeft het onderzoek aan dat er gezocht moet worden naar manieren (of procedures) waarop de maatschappij mogelijk meer verantwoordelijkheden kan krijgen. Maar dit proces moet wel verlopen binnen de juridische kaders die zijn gesteld door de overheid (Dekker, p.4, 2008). Hieronder zullen de belangrijkste punten genoemd worden die in het onderzoek naar voren kwamen voor een "Toekomstbestendige toetsing Bouwbesluit". In het onderzoek zelf wordt dit nader toegelicht.

1. Privaat wat kan, publiek wat moet.
2. Laat gemeenten niet meer toetsen aan de technische voorschriften
3. Geen lokale 'kop' op landelijke regelgeving; werk aan eenduidigheid
4. Garandeer de uitvoerbaarheid van nieuwe regelgeving
5. Bevorder vereenvoudiging van bestemmingsplannen
6. Creëer experimenteerruimte voor gebied concessies
7. Stimuleer professionalisering van alle betrokkenen.

(Dekker, p.5, 2008)

Daarnaast heeft de overheid zelf ook de wens om meer te dereguleren en, waar mogelijk, meer initiatief en verantwoordelijkheden aan de private sector te laten. Een centrale gedachte in dit onderzoek is dat de overheid niet meer de regels centraal wil stellen, maar het initiatief en de mogelijkheden van de private sector. Dit leidt in de realiteit tot een paradox, aan de ene kant wil de gemeente zoveel mogelijk verantwoordelijkheid bij de burger neerleggen, maar aan de andere kant wil de overheid risico's zoveel mogelijk indammen met regelgeving. (Dekker, P.7, 2008) Echter, volgens het onderzoek is het belangrijkste aspect wat nog ontbreekt het besef van een andere rolverdeling, de mogelijke consequenties van deze rolverdeling in wet- en regelgeving en de maatschappelijke uitwerking van deze rolverdeling moet nog groeien (bijvoorbeeld mogelijkheden voor meer burgerparticipatie)(Plass, 2015).

Het toekomstbestendig zal nog expliciet gemaakt worden. Het gaat hierbij om een periode van 3 jaar, tussen 2015 (begin van dit onderzoek) en 2018.

Uit het voorgaande blijkt dat de overheid mogelijkheden ziet in de samenleving voor meer burgerinitiatief en zij wil hier zelf ook mogelijkheden voor scheppen. Het is echter nog wel de vraag hoe dit er dan uit moet gaan zien, met name voor het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. Dit zal later in het onderzoek naar voren komen wanneer verschillende scenario's besproken worden en ook beoordeeld worden aan de hand van de ontwikkelingen van de samenleving en de overheid. Er moet dus goed gekeken worden naar de manier waarop de overheden in de toekomst bepaalde processen gaat inrichten of regelen. Belangrijk aspect wat in veel gemeenten naar voren komt is dat er nog niet of te weinig gedaan wordt aan de manier waarop het proces voor het toetsen aan het Bouwbesluit geregeld kan gaan worden (Plass, 2015).

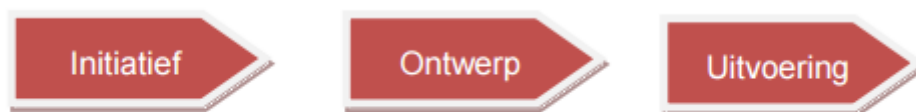
De ontwikkeling van de overheid en de samenleving zijn allemaal conceptueel te noemen. Er is niet met zekerheid te zeggen wat er nu precies gaat gebeuren. Voor het onderzoek is het van belang, mede om de validiteit hoog te houden, ontkrachtend bewijs ernaast te leggen om zoveel mogelijk bewijs te verzamelen voor bevindingen (of juist niet). Zoals in de vorige paragraaf ook aangegeven, kan er op deze manier een correct oordeel gegeven worden over de verschillende scenario's en de (mogelijke) gevolgen hiervan, maar kan ook de rol van de samenleving en de overheid ter discussie gesteld worden.

2. Huidige situatie

In dit hoofdstuk zal de huidige situatie besproken worden. Het gaat hierbij om de inrichting van de afdeling WABO en nog specifieker om het toetsen aan het Bouwbesluit. Er zijn bij NoaberKracht momenteel drie werknemers die zich bezig houden met het toetsen van bouwplannen aan het Bouwbesluit. Hieronder zal de huidige situatie geschetst worden en de verschillende betrokken partijen beschreven worden.

2.1 Huidige situatie

In de huidige situatie zijn er drie hoofdfasen waarin het bouwproces onder te verdelen is. In deze drie hoofdfasen liggen de verantwoordelijkheden bij verschillende partijen. In figuur 1 is te zien wat de drie hoofdfasen zijn en hoe deze zich verhouden tot elkaar.

(figuur 1: hoofdfasen bouwproces. (Palmen, P, e.a. 2012))

Aan de hand van bovenstaand figuur kunnen drie hoofdfasen beschreven worden. Momenteel is het als volgt geregeld, de initiatiefnemer komt met een bepaalde wens om te gaan bouwen. Deze komt dus met een initiatief bij een bouwbedrijf/architectenbureau om dit uit te gaan voeren, dit is de initiatief- fase. In overleg kan de initiatiefnemer samen met een (architecten)bureau om de tafel gaan zitten om zijn initiatief vorm te gaan geven. Bij deze eerste fase is het van belang dat de initiatiefnemer afstemt (mogelijk met een architect) wat de mogelijkheden zijn en vult zij de eerste contouren van het plan in.

In de volgende fase, de ontwerpfase, wordt er contact opgenomen met de gemeente. In deze fase vindt er veel overleg plaats tussen gemeente en initiatiefnemer/architect.

De volgende fase die aan bod komt is de ontwerpfase. In deze fase zal het initiatief verder uitgewerkt en ingeleverd moeten worden bij de gemeente. In de ontwerpfase zal contact gezocht worden met de gemeente om het ontwerp met elkaar te bespreken. Deze gesprekken worden eerst gevoerd om te voorkomen dat het plan 100% wordt uitgewerkt terwijl het plan qua regelgeving niet haalbaar is. Mocht dit wel het geval zijn, dan zal de aanvraag vervolgens door de gemeente getoetst worden aan het Bouwbesluit, bestemmingsplan en aan de welstand.

De gemeenten Dinkelland en Tubbergen hebben hun beleid (op het gebied van het Bouwbeleidsplan) zoveel mogelijk geharmoniseerd omdat er zo efficiënter gewerkt kan worden (NoaberKracht, 2013). Het Bouwbeleidsplan geeft de mate, omvang en diepgang weer van de toetsing van de bouwplannen aan de voorschriften van het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit bevat voorschriften die de minimale noodzakelijke kwaliteit van bouwwerken waarborgen. Vervolgens is door de vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland een Toetsprotocol vastgesteld waarin staat hoe aan het Bouwbesluit getoetst moet worden en in welke mate. De gemeenten Tubbergen en Dinkelland hadden in de tijd van de ambtelijke fusie van NoaberKracht (nog) geen gezamenlijk beleid. Om verwarring te voorkomen hebben de gemeenten Dinkelland en Tubbergen een gezamenlijk Bouwbeleidsplan

opgesteld. Hierin stellen de gemeenten in welke mate zij willen toetsen maar vooral ook op welke momenten en aanvragen niet getoetst hoeft te worden.

Concreet gezien wordt op die manier vastgelegd op welke wijze en tot welke diepgang bouwplannen worden getoetst aan de voorschriften van het Bouwbesluit (NoaberKracht, 2013). De aanvraag die door de initiatiefnemer gedaan wordt, komt bij de gemeente terecht en wel bij de accountmanagers van de afdeling WABO. De accountmanagers zijn verantwoordelijk voor de gehele inhoudelijke behandeling van de aanvraag of melding en soms zelfs de besluitvorming. Dit betekent dat de accountmanagers soms gemandateerd zijn om besluiten te nemen, waar eigenlijk het college dit normaal gesproken doet. De accountmanagers zetten aan de hand van de aard en de omvang van een aanvraag gedeelten van een aanvraag uit bij de specialisten van de afdeling WABO, waaronder de bouwspecialisten. Wanneer een aanvraag bij de bouwspecialisten terecht komt voeren zij een preventieve bouwplantoets uit. In dit onderzoek zal gekeken worden naar de bouwspecialisten en het proces van het toetsen aan het Bouwbesluit en het Bouwbeleidsplan. Op het moment zijn er drie bouwspecialisten aanwezig bij NoaberKracht. Zij adviseren de accountmanagers of een bouwaanvraag voldoet en of deze afgegeven kan worden (onder eventuele voorwaarden). Onder voorwaarden kan betekenen dat later nog bepaalde gegevens (detaillering bijvoorbeeld) moeten worden aangeleverd.

Tot slot is er de uitvoeringsfase. In deze fase zal het daadwerkelijke bouwen kunnen beginnen en het verder aanleveren van de benodigde gegevens. Het aanleveren van de benodigde gegevens, die als voorwaarde waren meegenomen, kan tot drie weken voor de bouw. Dit zal dan door de handhaving van de gemeente gecontroleerd moeten worden. Daarna kan de opdrachtgever beginnen met het bouwen. Ook hier is nog een rol weggelegd voor de gemeente, namelijk een handhavingstaak. De gemeente dient toezicht te houden op uitvoering van het bouwwerk conform de regelgeving (Bijlage 7). In de praktijk blijkt vaak dat er steekproefsgewijs gecontroleerd wordt en niet op alle bouwwerken, omdat gemeenten vaak onvoldoende capaciteit en deskundigheid in huis hebben voor het adequaat uitvoeren van de toetsing aan het Bouwbesluit (Palmen, e.a. 2012).

In het voorgaande is beschreven hoe een bouwaanvraag door de gemeente behandeld wordt. Van het begin tot na de realisatie van het bouwwerk is er een rol voor de gemeente weg gelegd in dit proces. De gemeente is in grote mate verantwoordelijk voor de beoordeling van de bouwaanvraag en de toetsing aan het Bouwbesluit. Maar er zijn meerdere partijen bij betrokken die van toepassing zijn op het proces van het bouwproces. Om goed in kaart te kunnen brengen wat de gevolgen zullen zijn van verschillende ontwikkelingen, die in hoofdstuk 4 en 5 nader toegelicht zijn, worden alle betrokken partijen in het volgende hoofdstuk beschreven en hun rol in elke hoofdfase besproken.

2.2 Bouwbeleidsplan

In het Bouwbeleidsplan van NoaberKracht staat omschreven in welke mate de gemeente toetst aan het Bouwbesluit. Hierin zijn verschillende niveaus opgenomen waarin duidelijk wordt wat de gemeente verlangt van aanvragen (Tubbergen, 2013). Zo geeft zij bijvoorbeeld aan dat voor bepaalde bouwwerken geen vergunning hoeft te worden aangevraagd, dit staat ook vastgelegd in de wet. In deze gevallen moet wel worden voldaan aan het Bouwbesluit maar die verantwoordelijkheid ligt niet bij NoaberKracht maar bij de bouwer van het betreffende bouwwerk. Verder is in het Bouwbeleidsplan vastgesteld wat het niveau van toetsen is. In speciale matrixen over het Bouwbesluit staat vermeld wat het toetsingsniveau is dat NoaberKracht hanteert, deze gaat van 0 (niet beoordelen of aan een voorschrift is voldaan) tot niveau 4 (alles toetsen, alles in samenhang controleren). Aan de hand van deze matrixen die vermeld staan in het Bouwbeleidsplan (Tubbergen, 2013) is vastgesteld waarop de gemeente allemaal controleert en toetst. Dit is de aannemelijkheidstoets die de gemeente doet om te controleren of een bouwwerk voldoet aan het Bouwbesluit (Zie begrippenlijst voor aannemelijkheidstoets). Dit verschilt met het integraal toetsen aan het Bouwbesluit, dat zou betekenen dat de gemeente aan alle facetten van het Bouwbesluit integraal toetst. Door de nieuwe wet private kwaliteitsborging moet er wel integraal getoetst worden aan het Bouwbesluit door de markt.

Het is hierbij van belang dat hier een duidelijk onderscheid te zien is tussen de huidige situatie (gemeente toetst) en de nieuwe situatie (meer private toetsing). In de aannemelijkheidstoets van de gemeente zijn er bepaalde keuzes gemaakt op welke manier de gemeente toetst aan het Bouwbesluit. In het nieuwe stelsel, mocht dit er komen, is het aan de markt om integraal te gaan toetsen aan het Bouwbesluit. In de begrippenlijst zijn de begrippen *Bouwbesluit* en *Bouwbeleidsplan* beschreven.

2.3 andere gemeenten.

Tijdens het onderzoek is er navraag gedaan naar de wensen en ook bevindingen van andere gemeenten. Op deze manier is het mogelijk om inzicht te krijgen in hoe andere gemeenten ermee omgaan. **Hiervoor zijn de gemeenten Oldenzaal, Losser, Enschede, benaderd.** Hiervoor zijn de personen benaderd die actief zijn als bouwspecialisten en/of zich bezig houden met de wet private kwaliteitsborging.

In deze korte interviews, **deze zijn terug te lezen in bijlage 8**, komt duidelijk naar voren dat veel gemeente er niet of nauwelijks mee bezig zijn. Aan de ene kant zijn zij zeer sceptisch over de daadwerkelijke totstandkoming van de wet private kwaliteitsborging en aan de andere kant weten zij ook niet hoe de nieuwe wet vorm gaat krijgen. Het is een onderwerp waarover nog veel onzekerheid leeft en gemeenten weten niet hoe zij dit moeten oppakken. Van alle gemeenten die zijn geïnterviewd is er één gemeente van plan om onderzoek te gaan doen naar de mogelijke veranderingen in de toekomst. Vervolgens geven de verschillende gemeenten ook aan dat zij geen veranderingen in de markt ziet waaruit blijkt dat er vraag is naar de wet private kwaliteitsborging. Wat blijkt uit deze bevindingen blijkt wel dat de gemeenten in Twente niet zitten te wachten op de wet private kwaliteitsborging.

3 Betrokkenen

In dit hoofdstuk zullen de verschillende betrokkenen met hun belangrijkste belangen in elke fase van het proces benoemd worden. De belangen van de verschillende partijen kunnen vervolgens beoordeeld worden aan de hand van de rol die zij nu innemen in het proces, later in het onderzoek.

3.1 Gemeenten Dinkelland en Tubbergen

Beide gemeenten zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van regelgeving die het Rijk bepaalt, hier valt dus ook het toetsen aan het Bouwbesluit onder. De gemeenten Dinkelland en Tubbergen besloten intensief te gaan samenwerken en een gezamenlijk Bouwbeleidsplan op te stellen. In het Bouwbeleidsplan staat hoe de gemeenten omgaan met een aanvraag omgevingsvergunning activiteit bouwen (hierna: aanvraag) in het kader van de algemeen verbindende voorschriften van het Bouwbesluit, op grond van een inschatting van risico's en vaststelling van prioriteiten (NoaberKracht, 2013). Er is destijds gekozen voor een nieuwe Bouwbeleidsplan omdat de gemeente Dinkelland al beschikte over beleid maar de gemeente Tubbergen nog niet. Hierdoor waren er twee verschillende manieren waarop de gemeente met de toetsing aan het Bouwbesluit omgingen. Door de ambtelijke samenwerking tussen beide gemeenten, voert NoaberKracht dit voor beide gemeenten uit. Waar nodig houdt in dat de accountmanagers in sommige gevallen al de mogelijkheid hebben om besluiten te nemen. Hierdoor is de rol van de beide besturen van de gemeenten in het bouwproces niet heel groot, maar zij hebben echter wel de bevoegdheid om bepaalde vergunningen wel of niet te verlenen. Mede door de veranderingen in wet- en regelgeving moeten de gemeenten het bouwproces dermate gaan veranderen dat zij gereed zijn voor de toekomst. Met name dankzij de (externe) ontwikkelingen die er aan zitten te komen in regelgeving en (intern) in het werknemersbestand is het noodzakelijk dat zij het bouwproces toekomstbestendig in gaan richten.

3.2 NoaberKracht

Zoals in hoofdstuk 3.1 al is aangegeven is er in 2013 één ambtelijke organisatie gekomen voor de gemeente Dinkelland en de gemeente Tubbergen. De ambtelijke organisatie heet 'NoaberKracht Dinkelland en Tubbergen' (hierna: NoaberKracht) en voert de volledige bedrijfsvoering, dienstverlening, etc. uit voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen, terwijl beide gemeenten, en hun besturen, wel blijven bestaan. In het onderzoek zal ook een onderscheid gemaakt worden tussen NoaberKracht en de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Met de gemeenten Dinkelland en Tubbergen zal vooral de beide besturen bedoeld worden. Terwijl NoaberKracht zich meer richt op de invulling van bijvoorbeeld het werknemersbestand, taken van medewerkers, etc. waardoor ze het werk voor beide gemeenten kunnen uitvoeren. NoaberKracht is een onafhankelijke ambtelijke organisatie dat wordt ingehuurd door de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Beide gemeenten zijn opdrachtgevers van NoaberKracht en streven daarom het zelfde belang na.

Binnen NoaberKracht is de afdeling WABO werkzaam die zich bezig houdt met de bouwaanvragen. Bij de afdeling WABO zijn accountmanagers verantwoordelijk voor de gehele inhoudelijke behandeling van de aanvraag, melding maken en het verstrekken van vergunningen, zoals in hoofdstuk 2 beschreven is. Afhankelijk van de aard en omvang van een aanvraag en het vereiste kennisniveau kunnen deelzaken van de vergunning uitgezet worden bij bijvoorbeeld de bouwspecialisten. Deze bouwspecialisten toetsen dan een aanvraag aan het Bouwbesluit.

3.3 Bouwspecialisten afdeling WABO.

Momenteel zijn er drie bouwspecialisten werkzaam bij de afdeling WABO. Zij werken echter niet allemaal fulltime en spenderen al hun tijd aan het toetsen aan het Bouwbesluit. Dit zal nader toegelicht worden in **hoofdstuk 4.1**. De bouwspecialisten dragen in de huidige situatie nog zorg voor de toets aan het Bouwbesluit. Voor de komende twee jaar zal het proces naar alle waarschijnlijkheid blijven zoals het nu is. Onder de bouwspecialisten van de WABO is momenteel het idee aanwezig dat de afdeling kampt met onvoldoende capaciteit om goed te voldoen aan de toetsing aan het Bouwbesluit (hierbij moet ook een link gelegd worden met de afdeling Handhaving). Op sommige onderdelen, zoals constructie, moeten gegevens nog later aangeleverd worden. Maar in de praktijk blijkt vaak dat dit niet gedaan en gecontroleerd wordt (Bijlage 6). Hierdoor wordt er vaak niet integraal getoetst (en gecontroleerd) aan het Bouwbesluit, maar gebeurt er een aannemelijkheidstoets. De bouwspecialisten zijn in het algemeen tevreden op de huidige manier van toetsen aan het Bouwbesluit.

Daarnaast zijn zij van mening dat de nieuwe ontwikkelingen die gaande zijn omtrent de private kwaliteitsborging een negatieve uitwerking gaan krijgen op de toetsing aan het Bouwbesluit (Bijlage 8). Zij noemen als belangrijkste, negatieve, punt het feit dat de markt er (nog) niet op voorbereid is. Dit wil zeggen dat zij nog niet beschikken over voldoende middelen om zelf integraal te gaan toetsen aan het Bouwbesluit (bijlage 8). In de gemeenten Dinkelland en Tubbergen zijn veel ZZP'ers en kleine- en middelgrote bedrijven werkzaam die te maken hebben met de toetsing aan het Bouwbesluit. Zij houden zich momenteel niet bezig met de aankomende veranderingen in het bouwproces. Omdat veel bedrijven er niet klaar voor zijn en er nog veel onzekerheid is over de ontwikkelingen, gaat dit proces dus een negatieve impact hebben op (de markt en waarschijnlijk) de kwaliteit (waar de kwaliteitsverbetering juist het belangrijkste doel is van de nieuwe regeling) (Bijlage 6). De bouwspecialisten van NoaberKracht zien het eerder positief wanneer de gemeente zelf meer mogelijkheden krijgt om beter te toetsen aan het Bouwbesluit. De wet Vergunningverlening, toezicht en handhaving (Hierna: VTH) zien zij bijvoorbeeld wel als een positieve ontwikkeling, waardoor er meer eenduidigheid tussen gemeenten komt, maar vooral omdat de kwaliteit hierdoor toeneemt. Dit is te lezen in hoofdstuk 6.1. Wat de invloed van alle nieuwe ontwikkelingen gaat zijn voor de bouwspecialisten is te lezen in hoofdstuk 8 en 9 waarin verschillende scenario's benoemd worden. De belangen van de bouwspecialisten zal in hoofdstuk 6.1 behandeld worden. Deze zullen allemaal meegenomen worden bij de uiteindelijke conclusie.

3.4 Het Rijk.

Het Rijk heeft van alle betrokken partijen de meeste zeggenschap over het proces omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit. Het rijk is van plan om het huidige stelsel drastisch te gaan veranderen. Met name de private kwaliteitsborging en de wet VTH zal er veel veranderen in het proces omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit. Op basis van de huidige situatie is het Rijk niet langer tevreden over de kwaliteit die er geleverd wordt als het gaat om de daadwerkelijke kwaliteit van gebouwen. Daarnaast wil zij de regeldruk verminderen (Dekker, P. 4). In 2008 heeft de commissie Dekker een rapport geschreven over de publieke en private dimensie in het bouwproces. Hierin doet de commissie Dekker drie aanbevelingen over nieuwe ontwikkelingen die de overheid moet gaan volgen:

- Privaat wat kan, publiek wat moet. Dit heeft als doel dat de regeldruk en vergunning last merkbaar terug te dringen. Deze benadering veronderstelt een terughoudende overheid, die kaders stelt en faciliteert. Vervolgens geeft zij ruimte en vertrouwen aan marktpartijen (Dekker, P.4.).
- Laat gemeenten niet meer toetsen aan de technische voorschriften. De commissie stelt hierin voor om de preventieve toets van de gemeente af te schaffen. De gemeente toetst nog wel aan het bestemmingsplan en aan de welstandsvereisten maar niet meer aan het Bouwbesluit (Dekker, P.4).
- Geen lokale 'kop' op landelijke regelgeving; werk aan eenduidigheid. Op de terreinen waar de gemeenten zelf voorschriften moeten stellen, moeten deze zo eenduidig mogelijk opgesteld worden, zo stelt de commissie (Dekker, P.5).

Deze informatie en adviezen laten wel de intentie van het Rijk zien in het bouwproces. Sinds 2008 is er echter niet veel schot in de zaak gekomen. Minister Blok heeft in de maand mei 2016 een wetsvoorstel naar de tweede kamer gestuurd (BNA, 2016). De verwachting was dat de wet (naar alle waarschijnlijkheid) vanaf 1-1-2017 ingevoerd zal worden. Hoe dit er verder uit gaat zien word in hoofdstuk 5.2 besproken.

3.5 Private sector

In deze eerste vier paragrafen zijn de overheden voornamelijk benoemd. In dit hoofdstuk zullen we de belangen van de particuliere sector benoemen. De markt heeft ook belang bij een stelsel waarin snel, maar ook een goed product geleverd kan worden, maar daarnaast wordt de markt gedreven door financiële motieven (VBWT, 2013. p.3). Zoals gezegd wil de markt producten zo snel mogelijk leveren, en ziet zij hierin de overheid wel eens als belemmerend (VBWT, 2013. p.4).

4. Interne ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zullen de interne ontwikkelingen besproken worden die van toepassing zijn op de toetsing aan het Bouwbesluit. De interne ontwikkelingen zullen gericht zijn op NoaberKracht, de gemeenten Dinkelland en Tubbergen en de afdeling WABO, daar waar NoaberKracht invloed op kan uitoefenen.

4.1 Personeel

Op het moment zijn er drie bouwspecialisten actief bij NoaberKracht. Deze drie bouwspecialisten krijgen opdrachten van accountmanagers van de afdeling WABO. De accountmanagers krijgen de gehele vergunningaanvraag binnen en dragen zorg voor deze vergunning. Delen van deze vergunning kunnen zij vervolgens uitzetten bij verschillende specialisten, zo ook bij de bouwspecialisten. Er zijn drie bouwspecialisten werkzaam bij NoaberKracht. Zij toetsen plannen aan het Bouwbesluit. Een werknemer werkt 80% van zijn tijd aan het toetsen aan het Bouwbesluit, een werkt part time en een derde werknemer besteed ongeveer 25% van zijn tijd aan het toetsen aan het Bouwbesluit. Wanneer dit omgezet wordt naar fte's die werkzaam zijn met de toetsing aan het Bouwbesluit komt hier het volgende uit:

Ben: $25\% * 36 \text{ uur} = 9 \text{ uur}$

Sandra: 20 uur

Arnoud: $80\% * 36 \text{ uur} = 28.8 \text{ uur}$.

Bij elkaar is dit 57,8 uur (per week) waarin men bezig is met de toetsing aan het bouwbesluit. Een hele fte = 36 uur. Per week wordt er $(57.8 / 36 =) 1.6$ Fte besteed aan de toetsing aan het Bouwbesluit. Deze gegevens zijn gebaseerd op gegevens afkomstig uit Squit. Aan de hand van deze gegevens kan later in het verslag bepaald worden hoeveel werk er (mogelijk) gaat veranderen.

De bouwspecialisten zijn niet fulltime bezig met het toetsen aan het Bouwbesluit, maar ook met randzaken die te maken hebben met de toetsing aan het Bouwbesluit. Hierbij moet gedacht worden aan ondersteuning aan handhaving en contact met bijvoorbeeld de brandweer. Mede door enkele externe ontwikkelingen, zoals de private kwaliteitsborging en de nieuwe wet VTH (zie hoofdstuk 5.3), waardoor kwaliteit vanuit een regionale uitvoeringsdienst (RUD) gewaarborgd kan worden, kan dit wel eens gaan veranderen.

Daarnaast is er zoals hierboven genoemd de private kwaliteitsboring. Deze nieuwe wet komt er waarschijnlijk in 2017 en deze wil de preventieve toets aan het Bouwbesluit door de gemeente gaan schrappen. Het is dan de vraag of het werk wat nu gedaan wordt door de bouwspecialisten wel hetzelfde blijft, en of dit werk er überhaupt nog blijft. Het is dan de vraag of de rollen van de bouwspecialisten veranderen en of zij nog wel beschikken over de juiste competenties. Hoe dit allemaal gaat ontwikkelen zal zich in de toekomst nog moeten gaan uitwijzen. In hoofdstuk 7 zullen verschillende scenario's benoemd worden die van toepassing kunnen zijn. Hierin zal ook de (nieuwe) rol van de medewerkers meegenomen worden.

NoaberKracht kampt momenteel met vergrijzing binnen de organisatie. Binnen de organisatie, en nog specifieker de bouwspecialisten, is er een medewerker die binnen drie jaar met pensioen gaat. Door de nieuwe ontwikkelingen, waardoor mogelijk minder werk overblijft voor de bouwspecialisten van de afdeling WABO, liggen er wel mogelijkheden om hier op in te spelen. Dit zal beschreven worden in de scenario's.

4.2 veranderingen werkzaamheden.

Door de veranderingen in wet- en regelgeving gaan waarschijnlijk ook de werkzaamheden veranderen in de toekomst. Deze ontwikkelingen kunnen grote gevolgen hebben voor de organisatie. Zoals de ontwikkelingen zich nu voordoen is er een grote kans dat de preventieve Bouwbesluittoets niet langer door de gemeente zal gebeuren maar door marktpartijen (Ankersmit, W. 2015). In het begin zal dit alleen de eerste gevolgklasse zijn, maar later ook de tweede en derde. Hier moet NoaberKracht ook rekening mee houden in de toekomst (2 tot 5 jaar). Als de wet er komt zullen er gevolgen zijn voor bestaand personeel.

5. Externe ontwikkelingen.

Naast de interne ontwikkelingen zijn er ook externe ontwikkelingen waar NoaberKracht mee te maken heeft maar geen invloed op heeft. In dit hoofdstuk zullen de verschillende externe ontwikkelingen beschreven worden en in welke mate zij invloed (zullen gaan) hebben op het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. Op de externe ontwikkelingen heeft NoaberKracht geen invloed, maar aan de hand van externe ontwikkelingen kan NoaberKracht haar eigen interne ontwikkelingen wel sturen om in te spelen op de externe ontwikkelingen.

5.1 Wetgeving

Op de wetgeving heeft de gemeente weinig invloed. Maar zij moeten zich wel houden aan alle wetgeving die het Rijk bepaald. Dit geldt ook voor de afdeling WABO binnen NoaberKracht. Enkele belangrijke wetwijzigingen die er aan zitten te komen, en al zijn, hebben grote invloed op het huidige proces toetsing Bouwbesluit. De twee belangrijkste wetten die invloed gaan hebben op de huidige gang van zaken zijn de private kwaliteitsborging en de wet VTH. De private kwaliteitsborging is nog niet ingevoerd maar deze staat gepland voor 2017, terwijl de wet VTH wet al ingevoerd is. Deze wetten staan los van elkaar en hebben beiden een andere invloed op het proces van de toetsing aan het Bouwbesluit. Deze zullen hieronder nader toegelicht worden.

5.2 Private kwaliteitsborging

De wet private kwaliteitsborging is een wet die al jaren loopt in Nederland. In 2008 is er door de commissie Dekker een onderzoek uitgevoerd naar de rol van wet- en regelgeving in het hele bouwproces. In dit rapport zijn er verschillende aanbevelingen gedaan. De belangrijkste aanbevelingen die hier uit voort kwamen zijn; privaat wat kan, publiek wat moet, Laat gemeenten niet meer toetsen aan de technische voorschriften en geen lokale 'kop' op landelijke regelgeving; werk aan eenduidigheid. Met name het punt: laat de gemeenten niet meer toetsen aan de technische voorschriften is een belangrijke punt waar het Rijk invulling aan heeft gegeven door de private kwaliteitsborging in het leven te roepen. De minister wil in 2017 de wet private kwaliteitsborging in gaan voeren, of dit echt door gaat is nog maar zeer de vraag. In 2012 was het idee van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: MBZek) om in 2015 deze wet in te voeren. Met de private kwaliteitsborging komen er meer verantwoordelijkheden en taken bij de private sector te liggen. Het feit dat we inmiddels in 2016 zitten en alles nog hetzelfde is, geeft aan dat er al heel wat veranderd is. Kerngedachte van deze ontwikkeling is dat bouwpartners zelf hun kwaliteitsborging moeten gaan regelen en niet, zoals in het huidige systeem, dat de gemeente dit toetst. Het idee van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Hierna: MBZek) was oorspronkelijk om dit systeem geleidelijk, in een duaal stelsel, in te voeren. Dit houdt in dat je aan de markt twee mogelijkheden biedt. Aan de ene kant hebben zij de mogelijkheid om zelf de kwaliteit te borgen (door middel van bepaalde instrumenten, denk aan een certificering) en aan de andere kant houdt je het huidige systeem in stand dat via de overheid loopt (de Groot, 2014). Omdat hier veel kritiek op was, mede door veel marktpartijen en vereniging BWT, is deze uit de wet geschrapt.

Vervolgens is er wel gekozen om de private kwaliteitsborging door te gaan zetten, maar niet volgens het duale stelsel. Onder de private kwaliteitsborging wordt verstaan dat de private partij het bouwproces zodanig organiseert dat er voldoende waarborgen zijn die er voor zorgen dat het eindresultaat voldoet aan het Bouwbesluit (BZeK (1), 2012). Met de private kwaliteitsborging heeft de markt de keuze om zelf een aantal instrumenten te bepalen waarmee zij kunnen garanderen dat een bouwaanvraag aan het Bouwbesluit voldoet. Een belangrijke kernwaarde die steeds weer terug komt als belangrijkste voordeel is als volgt: *“Een nieuw stelsel van naleving, toezicht en handhaving en aansprakelijkheid zal meer prikkels aan de bouwsector moeten geven om kwalitatief goede bouwwerken op te leveren.”* (Meijer, M. 2015). Daarnaast moet ook de verantwoordelijkheid duidelijker worden door de private kwaliteitsborging, dit is in het huidige systeem nog wel eens lastig te bepalen. Behalve de verbetering van de kwaliteit en een verduidelijking van verantwoordelijkheden, versterkt de wet ook de positie van de bouwconsument, ook wel de opdrachtgever. De wet is ook het gevolg van de inkrimping van de overheid vanwege bezuinigingen (ISSO, 2015).

Wat er precies gaat veranderen ligt voornamelijk in de verantwoordelijkheid. Door de nieuwe private kwaliteitsborging is de opdrachtnemer (niet de opdrachtgever of overheid dus) eindverantwoordelijke voor de kwaliteit van het gebouw dat hij oplevert. Dit geldt niet alleen voor het vooraf controleren van het initiatief aan het Bouwbesluit maar ook tijdens een garantieperiode. Hoe wil de wetgever dat dan allemaal gaan invullen? In de nieuwe wet private kwaliteitsborging komen er een drietal risico-klassen, waaraan verschillende instrumenten gehangen worden die de kwaliteit moeten borgen. Die risico-klassen zijn in figuur 2 afgebeeld. (Voor een gedetailleerde uitwerking van de eerste klasse zie bijlage 4).

Klasse 1 (CC1 Eurocodes)

- Eisen instrument
- Eisen kwaliteitsborger

Klasse 2 (CC2 Eurocodes)

- Eisen instrument +
- Eisen kwaliteitsborger +

Klasse 3 (CC3 Eurocodes)

- Eisen instrument ++
- Eisen kwaliteitsborging ++

(Figuur 2, risicoklassen (Ankersmit, W. (2015)(2))

In figuur 2 is te zien dat naarmate de klassen hoger worden er ook meer verwacht wordt van de kwaliteitsborger. De klassen zijn (groveweg) onder te scheiden in bedragen, klasse CC1 is t/m €100.000,-, klasse CC2 is van €100.000,- t/m €5.000.000,- en klasse CC3 betreft alle bedragen groter dan € 5.000.000,-. Deze bedragen zijn als grote lijn scheidingen hiertussen, maar het gaat hier vooral om de vereisten voor bepaalde constructies, veiligheidsfactoren, etc. (Ankersmit, 2015). Door ze te onderscheiden in bedragen kan er een beeld gegeven worden wat de gevolgen zullen zijn voor NoaberKracht.

Naarmate de kwaliteitsborger in een hogere klasse terecht komt, hoe zwaarder de voorschriften voor een kwaliteitsborginginstrument zullen zijn. Het bepalen van deze kwaliteitsborginginstrumenten komt door deze nieuwe wet ook te liggen bij de markt. Voor de kwaliteitsborging kunnen speciale bedrijven ingehuurd worden die beschikken over een certificering. Dit kan een onafhankelijke deskundige zijn, bijvoorbeeld een architect of een aannemer. Het is vervolgens aan de kwaliteitsborger om aannemelijk te maken of een plan voldoet aan de eisen van het Bouwbesluit. Tijdens de bouw is het aan de kwaliteitsborger om een dossier aan te leggen waarin zij opneemt welk instrument is gebruikt, waarmee zij dus in feite aantoonst dat gebouwd is conform het Bouwbesluit. Dit dossier moet vervolgens ingeleverd worden bij het bevoegd gezag.

Tot slot is het de vraag wat de rol van de overheid zal zijn in het nieuwe stelsel en waar haar taken en bevoegdheden nog liggen. Er is in het nieuwe stelsel nog steeds een rol weggelegd voor de gemeenten. Dit zal nog zijn op de volgende zaken:

- Toetsing van het bouwplan op eisen van welstand en op toegelaten instrumenten
- Toets of het bouwplan past binnen het bestemmingsplan
- Toets op gevaren van bouwactiviteiten voor omwonenden en passanten
- Toets van het gebouwdossier van de kwaliteitsborger bij gereed melding van het bouwwerk.

Zoals hierboven te zien is, blijft er nog een toetsende rol voor de overheid ten aanzien van de welstand, bestemmingsplan en via de handhaving achteraf (ISSO, 2015).

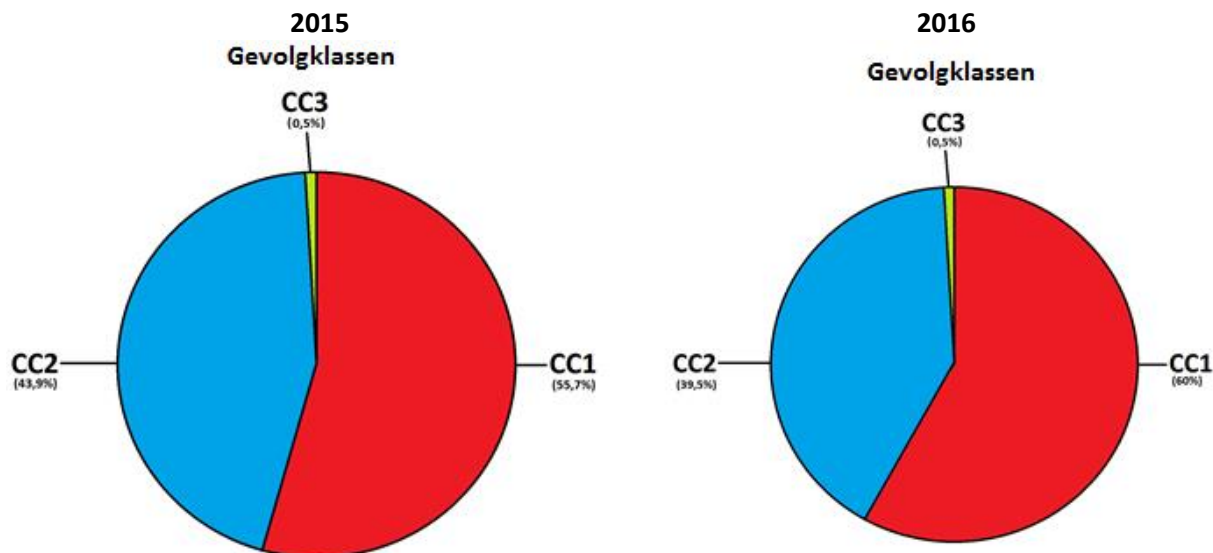
In figuur 2 is duidelijk te zien naarmate de gevolklassen hoger worden er ook meer gevraagd wordt van de kwaliteitsborging (meer plusjes). Hier zit ook een hoger veiligheidsrisico aan vast. Aan de hand van figuur 2 kan bijvoorbeeld een kwaliteitsborger gaan bepalen welk instrument noodzakelijk is voor een aanvraag. Zoals het er nu uitziet moet de wet vanaf 1 januari 2017 ingevoerd worden. Dit houdt in dat de toetsing aan het Bouwbesluit, de kwaliteitsborging, zal moeten gebeuren door de private partijen. In onderstaande tabel, tabel 1, is te zien wat dit kan gaan inhouden voor NoaberKracht.

Categorie	Wat is dit?	aantal 2015	gepland aantal 2016
Categorie 1	(ver-/)bouw-kosten niet meer bedragen dan € 100.000,=	245	225
Categorie 2	(ver-/)bouw-kosten bedragen tussen de € 100.000,= en € 1.000.000,=	193	148
Categorie 3	(ver-/)bouw kosten bedragen méér dan € 1.000.000,=	2	2
Totalen		440	375

(Tabel 1, categorieën NoaberKracht)

Uit de tabel hierboven is te zien hoeveel aanvragen er zijn en komen voor omgevingsvergunning m.b.t. het bouwen. De gevolklassen van de private kwaliteitsborging zijn niet strikt te onderscheiden in bedragen, maar deze gegevens zijn bij de NoaberKracht bekend. Er is gebruik gemaakt van deze tabel om een indicatie te kunnen geven omtrent de gevolgen van de private kwaliteitsborging voor NoaberKracht. Mocht de wet er bijvoorbeeld komen in 2016, zou dit betekenen dat er $(225 / 375 * 100\%) = 60\%$ van alle aanvragen door de markt geregeld moeten worden. Daarnaast betekent het ook 60% minder werk, alsmede de daling ten opzichte van 2015. Hoe dit zich gaat uitwijzen in 2017 is nog niet te voorspellen, maar op basis van bovenstaande

gegevens geeft het wel aan dat het merendeel van de aanvragen gaat verdwijnen voor NoaberKracht. Wanneer de aanvragen vertaald worden naar het aantal uren, komen we uit op een (iets) andere verdeling. Deze zijn als volgt voor de jaren 2015 en 2016.

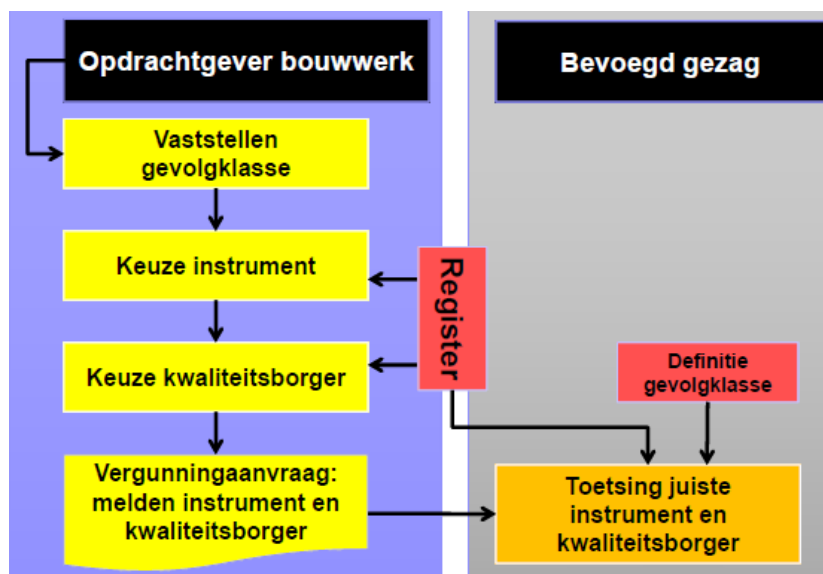
(Figuur 3, gevolgklassen NoaberKracht)

In bovenstaand figuur is te zien wat de gevolgen zijn voor 2015 en 2016. Hierdoor is het mogelijk om een voorspelling te doen over hoeveel werk er naar alle waarschijnlijkheid naar de markt verschuift. Uit het bovenstaande blijkt dat het rode deel gaat verdwijnen aan werkzaamheden voor de gemeente. Het rode gedeelte is categorie 1, die door de private kwaliteitsborging, verplaatst zal worden naar de markt. Dit is in 2016 60% van al het werk dat de bouwspecialisten momenteel doen. In 2017, wat nog onduidelijk is, zullen deze aanvragen niet meer door de gemeente getoetst worden aan het Bouwbesluit. De markt moet dan zelf met instrumenten komen om de kwaliteit in de bouw te borgen. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de ontwikkelingen die gaande zijn binnen een relatief korte tijd (2 jaar).

In dit nieuwe plan van de Private Kwaliteitsborging krijgt de gemeente een meer faciliterende rol. Dit houdt in dat zij verandert van plantoetser naar regisseur. Tevens krijgen haar medewerkers ook andere taken, dit zal behandeld worden in hoofdstuk 7.1. Dus wat blijft er dan nog over voor gemeenten als bepaalde bedrijven niet voldoen aan een goede kwaliteitsborging? NoaberKracht heeft dan de mogelijkheid om de ingebruikname op te schorten. Hierdoor kan een aanvrager nog geen gebruik maken van zijn bouwwerk. Tijdens het bouwen is het aan de kwaliteitsborger om in de gaten te houden of alles volgens de regels gebeurt (opgestelde bouwaanvraag). Mocht zij hierin zaken als niet correct ervaren kan zij de gemeente informeren. Deze kan vervolgens alsnog sancties uitvoeren richting de opdrachtgever.

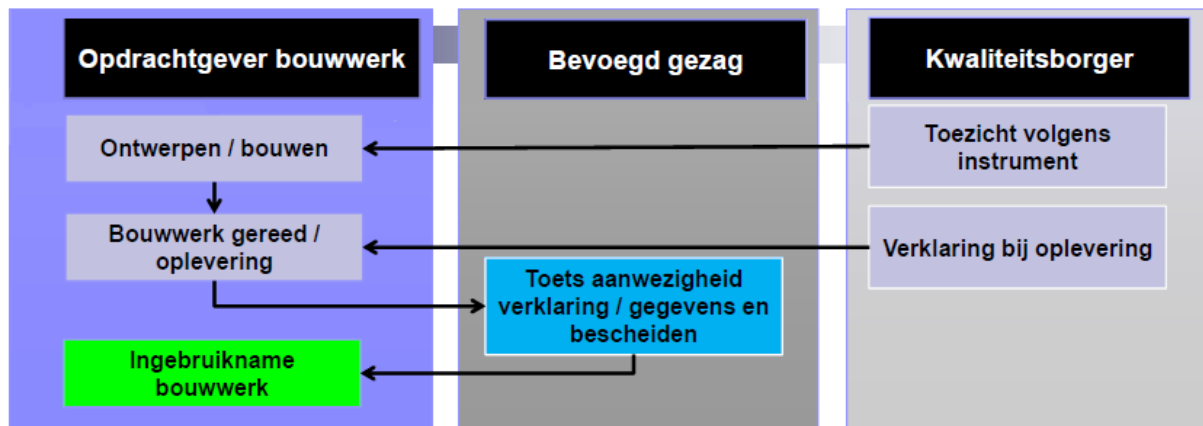
Proces.

Wat gaat dan de rol van de private sector worden in dit proces? In feite komen er in de nieuwe opzet twee partijen die samen voor de kwaliteit moeten zorgen. De ene partij is een gecertificeerd bedrijf dat instrumenten mag toepassen (die zijn goedgekeurd door een toelatingsorganisatie). Partij A, zoals we deze nu zullen noemen, kan allereerst gaan bepalen om welke gevolgklasse het gaat. Wanneer blijkt dat een bouwwerk valt onder gevolg klasse CC1 dan kan zij kiezen voor een bepaald instrument om de kwaliteit te borgen. Daarnaast kiest zij ook een kwaliteitsborger die er op gaat toezien of zij het instrument en de daadwerkelijke bouw zelf goed uitvoeren (partij B). Deze stappen mag partij A ondernemen omdat zij bevoegd zijn door een landelijke toezichtorganisatie. Deze toezichtorganisatie heeft bepaald dat een instrument de kwaliteit voldoende garandeert en welke bedrijven gecertificeerde kwaliteitsborgers zijn. Wanneer partij A al deze stappen doorgelopen heeft kan zij een vergunningaanvraag doen bij het bevoegd gezag, NoaberKracht. Zoals weergegeven in onderstaand figuur.

(Figuur 4, Ankersmit, W. 2015 (2))

Zoals hierboven te zien is gaat het bevoegd gezag, NoaberKracht vervolgens toetsen of het juiste instrument en kwaliteitsborger toegepast zijn. Het gaat hierbij ook om toetsen aan bijvoorbeeld de welstandsnota en het bestemmingsplan. Dit kan ook in een vooroverleg al besproken worden of dit mogelijk is. Vervolgens kan door het daadwerkelijke ontwerpen en bouwen beginnen. Hierbij komt de Kwaliteitsborger kijken. De kwaliteitsborger houdt toezicht of alles verloopt volgens het instrument (zij neemt dus de taak op zich om te controleren op het Bouwbesluit). Vervolgens controleert de kwaliteitsborger ook op de daadwerkelijke bouw, of hier alles wel volgens het instrument verloopt. Als zij het overal mee eens is kan zij een verklaring geven aan de opdrachtgever. Hiermee geeft de kwaliteitsborger dus aan dat er voldaan is aan het Bouwbesluit. Tot slot gaat NoaberKracht toetsen of deze verklaring aanwezig is en controleert zij de gegevens. De opdrachtgever en kwaliteitsborger houden samen een dossier bij die zij ook inleveren bij NoaberKracht. Dit dossier zal alle gegevens bevatten die aantonen dat er voldaan is aan het instrument én dus aan het Bouwbesluit. Het laatste traject ziet er dan als volgt uit en sluit aan op het de voorgaande figuur.

(Figuur 5, Ankersmit W. 2015)

Instrumenten.

Zoals hierboven al is aangegeven moeten bedrijven (opdrachtgever) instrumenten verzinnen die aantonen dat er aan het Bouwbesluit is voldaan. Om het proces goed te kunnen beschrijven zijn er twee onderliggende begrippen die van belang zijn (Ankersmit, W. 2015):

Instrument voor kwaliteitsborging: beoordelingsmethodiek gericht op het bouwen van een bouwwerk dat tot doel heeft vast te stellen of er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het bouwen van een bouwwerk voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit.

Instrumentbeheerder: aanbieder van een instrument voor kwaliteitsborging, dat voldoet aan de voorschriften.

Er zal een landelijke toelatingsorganisatie komen die gaat beoordelen of bepaalde instrumenten voldoen voor kwaliteitsborging. Deze toelatingsorganisatie gaat ook steekproefsgewijs controleren of instrumenten correct worden toegepast. De kwaliteit moet geborgd worden door een drietal zaken:

- Proces: Juiste werkwijze / procedure
- Persoon: Voldoende kennis en kunde
- Product: Het eindresultaat moet voldoen

Dit zal allemaal meegenomen worden in de controle en toelating van een instrument. De kwaliteit van een bouwwerk wordt dus geborgd door een instrument. In onderstaand figuur is een voorbeeld van hoe een instrument er uit kan komen te zien.

(Figuur 6, Egmond, van H. 2014)

Hierboven is te zien waar een instrument voor kwaliteitsborging onder (kan) vallen. Dit kunnen bijvoorbeeld verschillende certificaten zijn die een bedrijf behaald heeft of richtlijnen die zij volgen bij het ontwerpen of bouwen. Vervolgens geeft zij in een verklaring weer dat dit instrument voldoet, zij de juiste kwaliteitsborger hiervoor kiest en dat zij dit goed uitvoert. Vervolgens gaat de kwaliteitsborger controleren of er aan al deze certificaten en richtlijnen is voldaan en geeft zij ook haar verklaring. Dit alles komt vast te liggen in een dossier die uiteindelijk naar de gemeente gestuurd zal moeten worden. In hoofdstuk 7 zullen de verschillende scenario's besproken worden die gehanteerd kunnen worden met daarin ook de manier waarop instrumenten ingevuld kunnen worden (met eventuele hulp van de gemeente).

5.3 RUD, wet VTH

Een andere wetwijziging die er momenteel al is, is de wet VTH (Vergunningverlening, toezicht en handhaving). Deze wet zorgt ervoor dat bepaalde taken gedaan moeten worden door de RUD, regionale uitvoeringsdienst. Momenteel is het zo geregeld dat bepaalde taken uitgevoerd worden door de RUD, bijvoorbeeld milieuaspecten die te complex zijn voor NoaberKracht. Wanneer een gemeente capabel is om een vergunning zelf te controleren mogen zij dit gewoon doen. Echter, wanneer een gemeente niet capabel genoeg is, bijvoorbeeld met de realisatie van een groot chemisch bedrijf, kan dit ook bij de RUD neergelegd worden. Dit wordt dan bij een gemeente uitgezet die dit wel kan uitvoeren.

Een mogelijke ontwikkeling die zich hier in kan voordoen is dat er in 2018 deze ontwikkelingen WABO breed getrokken worden. Dit zal inhouden dat er in het basispakket van de RUD ook taken komen als bouw, ruimtelijke ordening monumenten, stedenbouw, e.d. Dit kan dus ook vergaande gevolgen hebben voor NoaberKracht. Los van het feit dat de private kwaliteitsborging er aan zit te komen (dit

zal meegenomen worden in de scenario's) heeft dit enkele gevolgen voor NoaberKracht. Ten eerste zullen er dan kwaliteitseisen komen die voor alle gemeenten gelden die vallen onder de RUD. Hierdoor komen er regionale kwaliteitseisen en vaste tijden voor bepaalde toetsen. Nadeel hiervan kan zijn dat je bijvoorbeeld een Bouwbesluittoets in 6 uur kan doen, maar de RUD heeft hier 10 uur voor staan. Wanneer je een gedeelte zou moeten uitbesteden aan de RUD kan dit dus negatief uitvallen voor NoaberKracht. Dit kan bijvoorbeeld voorvallen wanneer er teveel werk is en andere personen (van de RUD) dit moeten gaan oppakken. Momenteel worden een aantal zaken als milieu en bodem al geregeld door de RUD, maar dit geldt nog niet voor alle onderdelen van WABO.

Meerwaarde voor een gezamenlijke RUD is dat er meer kennis over een bepaald onderwerp ingezet kan worden op een bouwaanvraag. Voor kleinere aanvragen is dit vaak niet nodig, maar bij een groter plan kan dit zeker gewenst of zelfs noodzakelijk zijn. Daarnaast zijn er bij een RUD ook meerdere mensen actief die hetzelfde takenpakket hebben, hierdoor kan meer kwaliteit geleverd worden (Ankersmit, W. 2015, p.15).

Risico hiervan kan echter zijn dat er meer afstand komt tussen aanvragen en toetser. Daarnaast is er wel minder specifieke kennis over de lokale aspecten en tot slot is de schakel tussen bestuurlijke wensen, ambities of prioriteit projecten en de uitvoering zwakker (Ankersmit, W. 2015, P.16).

5.4 Markt.

Een andere factor die van toepassing is op de externe ontwikkelingen omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit is de markt. Met de markt wordt in dit onderzoek de verschillen partijen bedoeld die betrokken zijn bij de toetsing aan het Bouwbesluit. Gedacht kan hierbij worden aan architectenbureaus, aannemers, etc. Zij krijgen met name veel te maken met de nieuwe ontwikkelingen omtrent de private kwaliteitsborging (Ankersmit, W. 2015). Samen met de overheden, het rijk en verschillende gemeenten, moet de markt samenwerken om bepaalde ontwikkelingen door te voeren om te kunnen voldoen aan de nieuwe situatie. Wat hier voor nodig is en hoe dit er uit komt te zien is benoemd in hoofdstuk 5.2. De markt zal door de nieuwe wetten bepaalde instrumenten gaan ontwikkelen die de gemeente moet gaan controleren. Het is aan NoaberKracht om zich aan te passen om te kunnen werken conform de nieuwe situatie. Naast de instrumenten die de markt moet gaan ontwikkelen, komen er gecertificeerde bedrijven die deze instrumenten gaan uitvoeren én er komen kwaliteitsborgers die er voor moeten gaan zorgen dat alles conform het Bouwbesluit uitgevoerd moet worden. Vervolgens is het aan het rijk en NoaberKracht om deze (steekproefsgewijs) te gaan controleren en, wanneer nodig, beboeten (Ankersmit, W. 2015). De ontwikkelingen die voor de markt zullen gelden, hebben dus ook vergaande gevolgen voor NoaberKracht, en met name de bouwspecialisten. Deze veranderingen die de markt moet gaan doorvoeren heeft NoaberKracht geen invloed op maar moet zij wel op gaan inspelen omdat zij deze moet gaan beoordelen.

6. Ambtelijke- en bestuurlijke wensen.

Naast de ontwikkelingen die er gaande zijn omtrent het proces van de toetsing aan het bouwproces, zijn er ook nog de ambtelijke en bestuurlijke wensen van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Hieronder zullen eerst de wensen van NoaberKracht toegelicht worden, vervolgens die van de beide besturen van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen en vervolgens zullen deze vergeleken worden met elkaar. Hierdoor komen er eventuele verschillen en gelijkenissen aan bod en deze zullen beschreven worden.

6.1 Ambtelijke wensen

Om de ambtelijke wensen te kunnen benoemen is het eerst van belang om te bepalen wie hier allemaal onder vallen. In dit onderzoek vallen hier de ambtenaren onder die werkzaam zijn bij de afdeling WABO en nog specifieker de bouwspecialisten die bezig zijn met de toetsing aan het Bouwbesluit. Hieronder zullen de verschillende punten benoemd worden die naar voren zijn gekomen tijdens de interviews met de bouwspecialisten, maar ook omstandigheden waar zij mee te maken krijgen. Daarnaast zijn de bevindingen van de handhavers van de bouwcontrole hier ook in meegenomen.

De toetsing aan het Bouwbesluit ligt nu (nog) bij de gemeente. Bij NoaberKracht zijn er momenteel drie mensen werkzaam als bouwspecialist. Met de nieuwe ontwikkelingen zijn er veel zaken die gaan veranderen voor de bouwspecialisten. Zij hebben natuurlijk ook bepaalde wensen over hoe de nieuwe situatie er uit kan zien. Uit de interviews die zijn gehouden kwamen hierbij een aantal zaken naar voren. (zie bijlagen 6 t/m 9 voor uitwerkingen hiervan)

Veranderingen. Mochten er zaken gaan veranderen, dan zijn de medewerkers over het algemeen bereid mee te veranderen. Door de private kwaliteitsborging is het mogelijk dat bestaande werkzaamheden gaan verdwijnen of wijzigen. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat zij bepaalde handhavende taken bij hun huidige werkzaamheden krijgen. Dit kan inhouden dat werknemers andere werkzaamheden krijgen bovenop of naast hun huidige werkzaamheden.

Flexibel. Daarnaast zijn de bouwspecialisten bereid om mee te denken met de veranderingen. Zij zijn zich er ook van bewust dat er veranderingen aan zitten te komen en zijn bereid zich in te spannen om nieuwe werkwijzen of –methoden te ontwikkelen om de nieuwe werkzaamheden vorm te kunnen gaan geven (bijlage 7). Over de manier waarop deze vorm moet gaan krijgen is nog wel discussie. Aan de ene kant willen medewerkers wel meewerken aan het voorlichten en het geven van informatieavonden, maar zien zij dat niet als taak voor NoaberKracht (bijlage 9). Het voorlichten is vooral een taak van de Rijksoverheid, ook het voorlichten van de private sector.

Personeel. Er zijn binnen het huidige personeelsbestand mogelijkheden om te werken richting de nieuwe situatie. Het huidige personeel wil meewerken aan veranderingen (bijlage 8). Ten eerste gaat er ongeveer 60% aan werk verdwijnen mocht de private kwaliteitsborging er komen, wat zal betekenen dat zij (mogelijk) te maken krijgen met overbezetting. Door het verdwijnen van een medewerker liggen er mogelijkheden om de (nieuwe) taken te verdelen, waarin er minder bouwspecialisten werkzaam zijn. Het is van belang voor de bouwspecialisten dat zij wel uitdaging houden in hun werkzaamheden.

Huidige kwaliteit toetsen behouden. In het algemeen zijn de bouwspecialisten het er wel over eens dat de huidige manier van toetsen wel gehandhaafd moet worden. Dat wil zeggen dat wat er ook gebeurt in de komende (transitie)jaren richting de private kwaliteitsborging ten minste de huidige manier van toetsen gehandhaafd moet blijven. Dit houdt in dat er niet volledig ingezet kan worden op de nieuwe situatie. Dit blijkt ook wel uit het feit dat het merendeel van alle aanvragen nu (nog) niet voldoet aan de manier van toetsen van NoaberKracht. Voor de komende jaren moet NoaberKracht de toetsing aan het Bouwbesluit zelf nog regelen en, mocht de private kwaliteitsborging er komen, voor de tweede en derde gevolgklasse. Het is van belang dat niet kwaliteit en kennis verloren gaat voor de gemeente (bijlage 9).

Mogelijkheden benutten. In de praktijk blijkt dat veel aanvragen nog niet voldoen aan de manier van toetsen van NoaberKracht. Veel aanvragen die binnen komen bij de afdeling WABO zijn niet van een dermate niveau dat zijn meteen goedgekeurd kunnen worden (bijlage 8). Er komen echter wel steeds meer aanvragen binnen die een hoger niveau halen. Er zijn bepaalde bedrijven die steeds dichter in de buurt komen van een voldoende toetsing aan het Bouwbesluit en bedrijven die ook willen leren van de gemeente (denk aan casussen van bepaalde situaties die zij voorleggen aan de bouwspecialisten). Door middel van pilots zijn er wel mogelijkheden om deze bedrijven of personen meer verantwoordelijkheden te geven als het gaat om de toetsing aan het Bouwbesluit.

Kwaliteit kennisverbetering. De bouwspecialisten erkennen dat er aan sommige onderdelen van het Bouwbesluit niet volledig getoetst kan worden. Dit kan komen omdat zij niet over alle onderdelen van het Bouwbesluit voldoende kennis beschikken (denk aan constructieberekeningen). Mede door het nieuwe stelsel is het mogelijk dat de kwaliteit gaat verbeteren. Maar dit is wel een belangrijke verbeteringslag die gemaakt moet worden door de markt! De huidige manier van toetsen van NoaberKracht is adequaat, maar bepaalde onderdelen worden minder behandeld. Dit kan ook zijn de communicatie tussen toetsing vooraf en de handhaving van plannen achteraf. Zo is constructie misschien wel het onderschoven kindje geworden, omdat hier geen tijd en mankracht voor is om altijd te controleren (bijlage 9). Als NoaberKracht dit volledig volgens protocol zou doen, moet het dit onderdeel buiten de deur uitzetten omdat zij over dit onderdeel niet beschikt over genoeg kennis. Hier zit dus wellicht nog wel verbetering in.

6.2 bestuurlijke wensen

Voor de bestuurlijke wensen wordt er gekeken naar de wensen van de politieke partijen binnen de beide gemeenteraden van Dinkelland en Tubbergen. In het coalitieakkoord van Tubbergen worden een aantal punten aangegeven die van belang zijn voor de ontwikkelingen die er nu gaande zijn. In dit coalitieprogramma gaan zij ook in op de verschillende ontwikkelingen die bezig zijn in de samenleving en hoe zij hier op willen reageren. Hieronder staan een aantal belangrijke punten uit het coalitieakkoord (Busscher T, e.a. 2014).

Samenleving. In het coalitieakkoord van Tubbergen geeft de coalitie aan dat zij nieuwe kansen wil benutten die er zijn in de samenleving en adequaat te reageren op allen ontwikkelingen die op hun af komen (Busscher T, e.a. 2014). Hierin geeft zij ook aan dat zij in bepaalde situaties actief wil zijn, de ene keer als partner of regisseur, de andere keer meer op afstand. Dit sluit bijna naadloos aan met de voornemens van de coalitie in Dinkelland, die daar het volgende over zeggen: *Daarnaast zien wij voor onszelf een rol waar het gaat om voorlichten, stimuleren, het verminderen van formele belemmeringen en verwijzen naar subsidiemogelijkheden* (Dinkelland. 2014, p. 7.). De beide coalities willen in samenwerking met de samenleving initiatieven ontplooien.

Eigen inzet. De gemeente Tubbergen wil zelf ook daadkracht tonen. In haar coalitieakkoord stelt zij het volgende: *Daadkracht is voor ons synoniem aan handelen, aan doen, met voortdurend een focus op de resultaten en effecten die we met elkaar willen bereiken* (Busscher T, e.a. 2014, p.4). Hieruit blijkt wel dat de coalitie van Tubbergen actief wil bijdragen aan ontwikkelen in de samenleving. Daarnaast willen zij ook lef tonen, denken in mogelijkheden en uitdagingen aangaan binnen de samenleving (Busscher T, e.a. 2014, p.4). In het coalitieprogramma van Dinkelland geeft de coalitie aan dat de samenleving vraagt om een andere overheid en hoe dit bereikt kan worden: *De weg daar naar toe vereist bestuurlijke moed, daadkracht en vastberadenheid. Het college realiseert zich daarbij dat dit tijd vergt en maatschappelijk draagvlak vereist* (Dinkelland. 2014, p.2). Een belangrijke verandering hierin is te zien in de rol van de gemeente, van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' (Dinkelland. 2014, p.18). Hierin is het van belang dat de gemeente haar eigen rol goed duidelijk moet maken.

Tot slot heeft de gemeente Dinkelland in haar coalitieprogramma nog een hoofdstuk opgenomen over de leges. Hierin benoemt zij het een en ander over vergunningen. *Daarnaast willen we onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de lastendruk door leges verder te verlagen. Wij denken hierbij aan het vervangen van vergunningen door meldingen en vergunningen voor een langere periode* (Dinkelland. 2014, p.2).

Toekomst. In de toekomst heeft de coalitie als voornemen om initiatieven vanuit de samenleving zoveel mogelijk te ontplooiën. Hier wil de coalitie van Tubbergen dan ook aan bijdragen: *Soms hebben initiatieven een extra zetje nodig. In die gevallen gaan we samen met de initiatiefnemers nadenken welke ondersteuning gewenst wordt en wat we als gemeente binnen onze mogelijkheden kunnen bieden* (Busscher T, e.a. 2014, p.4). Belangrijk punt hierbij is wel dat de gemeente duidelijk aangeeft wat haar rol hierin is, er moet duidelijk aangegeven worden wat de samenleving wel of niet van de gemeente kan verwachten (Busscher T, e.a. 2014. p. 5).

Samenwerking. In het kader van een mogelijke nieuwe situatie is de gemeente Tubbergen bereid mee te werken met nieuwe initiatieven. Dit blijkt ook uit het coalitieakkoord: *Onze rol is partijen en initiatieven te ondersteunen en aan elkaar te verbinden. Doel is andere partijen hiermee te inspireren om aan te sluiten of om nieuwe initiatieven te ontwikkelen* (Busscher T, e.a. 2014. P. 8).

Wanneer er sprake is van wet- en regelgeving, waarin uitdrukkelijke gemeentelijke taken zijn opgenomen, informeert de gemeente betrokkenen in een vroeg stadium en laat zij hen meedenken over de uitvoering hiervan (Busscher T, e.a. 2014. P.8).

Volgens de coalitie van Dinkelland is een belangrijk punt dat de eigen kracht van de samenleving ook haar grenzen heeft (Dinkelland. 2014, p.18). dit heeft weer tot gevolg dat de gemeente ook constant moet verschillen in bestuursstijl. Dit moet dan ook weer duidelijk toegelicht worden om transparantie en draagvlak te krijgen.

Uit deze punten komt wel naar voren dat de beide coalities van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen bereid zijn om mee te veranderen met de samenleving. Wanneer het mogelijk is, willen de gemeenten ook bereid een andere rol in te nemen. Dit kan verschillen van een rol als regisseur tot het faciliteren van bepaalde zaken zodat de samenleving hier verder op kan inspelen. Beide coalities geven aan dat er ten alle tijden duidelijk gemaakt moet worden wat de rol en verwachtingen van de gemeenten zijn.

7. Scenario's

Er zijn verschillende scenario's denkbaar voor de toekomst, zo heeft het rijk een (ideaal)beeld van hoe de toekomst er uit ziet, haar eigen organisatie en haar medewerkers. Maar wat nu het beste zal zijn voor NoaberKracht is nog maar de vraag. In dit hoofdstuk zullen meerdere scenario's besproken worden op de manier waarop NoaberKracht zich kan voorbereiden op een toekomstbestendige toetsing aan het Bouwbesluit.

7.1 Gefaseerde invoering.

Het eerste scenario gaat er van uit dat een gedeelte van de verantwoordelijkheden naar de burger zullen verschuiven. Deze invoering wordt ook wel de private kwaliteitsborging genoemd. Bij de kwaliteitsborging kunnen er meerdere instrumenten ingezet worden. Een, nu al gebruikte, is de gecertificeerde bouwplantoetsing en gecertificeerd toezicht op de bouw (Blok, S.A., 2014). Dit houdt in dat een private partij, denk hierbij bijvoorbeeld aan een adviesbureau, een certificering heeft om plannen en aanvragen te toetsen aan het Bouwbesluit en pas achteraf een dossier hoeft in te leveren bij de gemeente over het hele proces. De gemeente heeft hier alleen nog een rol in door deze plannen te toetsen aan ruimtelijke uitgangspunten. Op deze manier kunnen maar liefst 60% van alle bouwaanvragen, middels voorschriften, via de markt geregeld worden. Er moet echter wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste jaren van de private kwaliteitsborging nog wel aanvragen overblijven die wel getoetst moeten worden aan het Bouwbesluit door de bouwspecialisten. **Het merendeel van de aanvragen zal door de markt geregeld worden (ongeveer 60%) maar de rest van deze aanvragen blijft de verantwoordelijkheid wel bij de gemeente.**

Het is momenteel onzeker of de private kwaliteitsborging doorgevoerd gaat worden in 2017. Door deze nieuwe manier van kwaliteit borgen in het proces van toetsing van het bouwproces verandert er het e.e.a. voor de gemeente en de markt. Daarnaast is er ook nog de wet VTH, beschreven in hoofdstuk 5.3, die verschillende kwaliteitscriteria stelt aan de manier van toetsen. Hierdoor ontstaat er meer eenduidigheid tussen gemeenten. In de volgende paragrafen zullen meerdere scenario's die gehanteerd kunnen worden voor de gemeente beschreven worden.

7.2 Scenario 1.

In dit eerste scenario gaat men er van uit dat de wet private kwaliteitsborging doorgevoerd zal worden. Dat houdt in dat de wet er komt in 2017 en in 2018 men rekening moet houden met een private kwaliteitsborging van de eerste gevolgklasse. Vanuit hier kan er bekeken worden wat er dan gaat veranderen voor de gemeente én wat zij kunnen doen in de komende jaren.

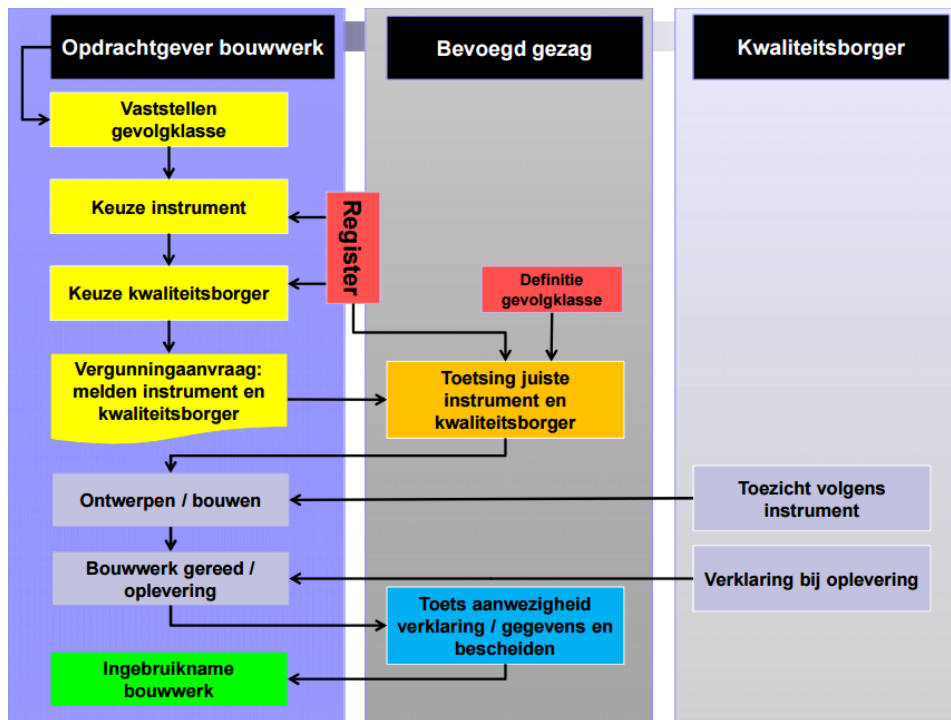
Dit eerste scenario gaat NoaberKracht zo weinig mogelijk doen. In feite komt het er op neer dat door de nieuwe private kwaliteitsborging er waarschijnlijk een gedeelte van het werk gaat veranderen voor de gemeente, zoals in hoofdstuk 5.2 beschreven is. Dit houdt in dat voor kleinere bouwwerken geen toetsing aan het Bouwbesluit plaats vindt door de gemeente. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om aanbouwen, dakkapellen, etc. Deze worden momenteel nog aan het Bouwbesluit getoetst omdat ze volgens de welstand nog niet vergunningvrij zijn. Hoe gaat dit er dan uit zien voor de gemeente? Hieronder zullen de belangrijkste veranderingen toegelicht worden.

Verandering werk. Ten eerste is het belangrijk om in te zien dat het merendeel van het (huidige) werk voor de gemeente gaat verdwijnen. Door de nieuwe inwerkingtrede van de private kwaliteitsborging verdwijnt er 55,7% van het werk, allereerst, voor de bouwspecialisten. Zij toetsen immers bouwaanvragen aan het Bouwbesluit, dit is terug te lezen in hoofdstuk 5,2. Grofweg is het dus realistisch om te zeggen dat 60% van het huidige werk wat de bouwspecialisten nu doen, gaat verdwijnen in 2017, wanneer deze wet inwerking treedt. Er moet echter wel gesteld worden dat de bouwspecialisten niet alleen maar toetsen aan het Bouwbesluit, maar ook andere werkzaamheden uitvoeren.

Door de private kwaliteitsborging die gaat plaatsvinden in de eerste gevolgklasse hoeven de bouwspecialisten deze aanvragen niet meer te toetsen aan het Bouwbesluit. De eerste jaren blijft er nog wel een rol voor de bouwspecialisten in de andere gevolgklassen over.

Nieuwe situatie. Vervolgens is het van belang om te gaan kijken hoe de nieuwe situatie er dan uit gaat zien voor NoaberKracht. In dit jaar en het volgende zal er nog niet zo veel veranderen voor NoaberKracht. Aanvragen komen nog steeds binnen bij de accountmanagers die de bouwspecialisten, wanneer nodig, een bouwaanvraag laten toetsen aan het Bouwbesluit. Maar vanaf 2017 gaat dit veranderen. Vanaf 2017 komt dit waarschijnlijk gedeeltelijk in de markt te liggen. Waar liggen dan nog de taken voor NoaberKracht? Ten eerste moeten zij nog wel steeds aanvragen toetsen die vallen onder de tweede en derde gevolgklasse. Er blijft in de eerste jaren van de nieuwe wet dus nog steeds een rol voor de bouwspecialisten van NoaberKracht. Wanneer de tweede en derde gevolgklassen overgenomen moeten worden door de private sector is nog niet bekend. Daarnaast blijft er ook nog een rol over voor NoaberKracht bij het vooraf controleren van bedrijven. Hierbij moet gedacht worden aan de check of een bedrijf gemachtigd is om een instrument te gebruiken en of er gekozen is voor de juiste kwaliteitsborger. Vervolgens controleert de gemeente dan achteraf of het as-built dossier klopt. Dit is ook te zien in figuur 4, proces bouwaanvraag.

Nieuw proces. Het nieuwe proces legt veel verantwoordelijkheid neer bij de aanvrager. De gemeente krijgt vooral een toetsende rol in het proces. In figuur 7 is te zien hoe het nieuwe proces er uit ziet. Hierin zijn de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de verschillende betrokken partijen gedefinieerd.

(Figuur 7, Proces bouwaanvraag. (VBWT (1), 2015))

Uit bovenstaand figuur is duidelijk te zien dat de verantwoordelijkheid voor het toetsen aan het bouwwerk straks bij de opdrachtgever en kwaliteitsborger komen te liggen. Het begint allereerst bij het vaststellen van de gevolgklasse, ook wel risicoklasse genoemd. Het is aan de opdrachtgever om te bepalen door wie hij het wil laten uitvoeren. Deze aannemer of persoon moet zelf gaan bepalen welk instrument en welke kwaliteitsborger hij of zij kiest voor het bouwwerk. Deze instrumenten en kwaliteitsborger zijn bepaald aan de hand van een register. De kwaliteitsborger kan een certificering halen om een kwaliteitsborger te kunnen worden bij een toelatingsorganisatie. Deze toelatingsorganisatie moet geregeld worden door de rijksoverheid. Hier ligt verder voor NoaberKracht geen rol in.

De toelatingsorganisatie gaat hierin een belangrijke rol vervullen. De toelatingsorganisatie gaat bepalen of een bepaald bedrijf een certificering krijgt en controleert ook of dit bedrijf zich hier aan houdt en dit correct uitvoert. Het wordt veelal een certificering genoemd, maar de toelatingseisen maken ook hele andere oplossingen mogelijk, zoals catalogusbouwwerken of het Keurmerk Garantiewoning (Nieman, e.a. 2015). De toelatingsorganisatie zal een publiek en onafhankelijk orgaan zijn binnen het bouwproces. Wanneer een bedrijf of persoon gemachtigd is als kwaliteitsborger kan er verder gegaan worden met het proces.

In deze volgende fase gaat de opdrachtgever een vergunningaanvraag doen bij de gemeente. De gemeente gaat kijken of er gekozen is voor het juiste instrument en kwaliteitsborger. Daarnaast gaat zij het plan ook toetsen aan de ruimtelijke ordening en welstand. Wanneer dit allemaal correct is en de gemeente er mee in stemt, alleen op zaken als ruimtelijke ordening, kan de opdrachtgever gaan ontwerpen en bouwen. Tijdens het ontwerpen en bouwen is het aan de kwaliteitsborger om hier toezicht op te houden. Tot slot, wanneer het bouwwerk gereed is en de opdrachtgever het opleverdossier afgerond heeft, kan de kwaliteitsborger controleren of alles nagelopen is volgens het gekozen instrument en een verklaring onder het plan zetten. Het enige wat er dan nog moet gebeuren is het melden van het einde van de bouw bij de gemeente. De gemeente kijkt dan nog of de verklaring correct is en de gegevens kloppen (VBWT, 2015).

Nieuwe taken. Er gaat niet alleen werk verdwijnen voor de gemeente. Er komen ook een aantal nieuwe taken bij als het gaat om de private kwaliteitsborging. Deze zijn:

- Check op toepassing juist kwaliteitsborgingsinstrument
- Check op aanwezigheid juiste kwaliteitsborger
- Check op verklaring bouwwerk conform Bouwbesluit
- Check ontvankelijkheid as-built dossier.

Deze nieuwe taken zijn er vooral op gericht om de testen of de nieuwe kwaliteitsborging goed verloopt. Inhoudelijk (hoe de private kwaliteitsborger toetst aan het Bouwbesluit en in welke mate) is het niet langer aan de gemeenten om te gaan toetsen of controleren of zij dit doen, dit ligt nu bij de kwaliteitsborger(VBWT, 2015)! Bij het vorige punt is de nieuwe procedure al toegelicht.

Nu rest nog de vraag voor de gemeente wat zij in die nieuwe periode (tot het inwerkingtreden van de nieuwe wet) kunnen of misschien wel moeten doen. In dit eerste scenario gaat de gemeente zo weinig mogelijk doen. Wat er dan overblijft, is het voorbereiden op de nieuwe taken die de gemeente gaat krijgen en een gedeelte van de aanvragen. Zoals gezegd zal er eerst een begin gemaakt worden met de eerste gevolgklasse. Hierdoor blijven de tweede en derde gevolgklasse nog wel bij de gemeente.

De nieuwe instrumenten die de kwaliteit moeten gaan borgen moeten verzonnen worden door private partijen. Vervolgens is het aan de toelatingsorganisatie (verantwoordelijkheid van de rijksoverheid) om deze instrumenten te gaan goedkeuren en controleren. Deze taken liggen dus vooral bij de markt en rijksoverheid en niet bij de gemeente. Het hoeft dan ook geen taak van de gemeente te zijn om dit te gaan inrichten voor de marktpartijen. De rol van NoaberKracht houdt hier dan ook op en zij hoeft zich verder niet te bemoeien met de invulling van de instrumenten. De toezichtorganisatie zorgt er immers voor dat de instrumenten moeten voldoen aan de eisen gesteld door het Rijk en de controle hierop. De voor- en nadelen hiervan zullen in hoofdstuk 8 besproken worden.

Conclusie.

Dit scenario gaat er van uit dat de gemeente een zeer minimale rol in neemt. Er heerst nog veel onzekerheid of de wet private kwaliteitsborging er wel komt. De verwachting is dat de wet er komt in 2017 en in 2018 in werking treedt. Tot die tijd is het lastig voor gemeenten om hier op vooruit te gaan lopen, want de informatie die er nu is, is niet voldoende om partijen te gaan informeren. Het is aan de rijksoverheid om een toelatingsorganisatie op te richten die instrumenten gaat toetsen. De gemeente kan zich alleen voorbereiden op de nieuwe taken die in de vorige paragraaf benoemd zijn. De gemeente kan alleen maar handelen als de rijksoverheid met concrete informatie komt over de invulling van het nieuwe stelsel.

7.3 Scenario 2.

In tegenstelling tot scenario 1 wordt er in dit scenario gekozen voor een actieve bemoeienis van NoaberKracht. In het voorgaande voorbeeld houdt NoaberKracht zich alleen maar bezig met het regelen van haar eigen (nieuwe) taken in de toekomst. In dit scenario gaat NoaberKracht de markt proberen te helpen dit nieuwe proces vorm te gaan geven samen met private partijen. Hieronder zullen nog kort de nieuwe ontwikkelingen benoemd worden maar ook de taken die NoaberKracht vervolgens op haar kan nemen.

Verandering werk. Zoals hierboven al benoemd is gaat er in de komende drie jaar grofweg 60% van het werk van de bouwspecialisten van de WABO gaan verdwijnen. Wat blijft staan is nog de 40% van de aanvragen.

Nieuwe situatie. In de nieuwe situatie zullen er dus veel taken gaan verdwijnen van de gemeenten. Hiervoor in de plaats komen wel nieuwe taken die geregeld zullen moeten worden.

Nieuw proces. Het proces zal net als bij het eerste scenario gaan zijn. Het belangrijkste hierin is dat de totstandkoming van de instrumenten en de kwaliteitsborger vorm gegeven worden door de markt maar NoaberKracht gaat hierin de partijen helpen.

Nieuwe taken. De nieuwe taken van NoaberKracht zullen als volgt zijn (door de invoering van de private kwaliteitsborging):

- Check op toepassing juist kwaliteitsborgingsinstrument
- Check op aanwezigheid juiste kwaliteitsborger
- Check op verklaring bouwwerk conform Bouwbesluit
- Check ontvankelijkheid as-built dossier.

Maar, naast de (nieuwe) taken die NoaberKracht heeft/krijgt gaat zij ook verder. In dit scenario gaan we er van uit dat NoaberKracht private partijen gaat helpen waar mogelijk. Dit gaat zij op de volgende manier doen.

Ten eerste zijn aanvragen die op dit moment binnen komen bij de gemeente vaak onder de maat (bijlage 6). Dit betekent dat de plannen die geleverd worden door bureaus en opdrachtgevers vaak onder de maat zijn. Vervolgens moet de gemeente hier dan op- of aanmerkingen bij vermelden zodat het plan voldoet aan het Bouwbesluit. Wanneer dit in de markt komt te liggen moet er een kwalitatieve inhaalslag gemaakt worden. Dit is in een bepaalde mate te wijten aan opdrachtgevers van een bouwwerk maar ook, in bepaalde mate, aan de manier van toetsen van gemeenten. Momenteel is het namelijk zo geregeld dat NoaberKracht beleid heeft vast gesteld over de manier waarop zij toetsen. Hierin staat beleid over hoe de gemeente toetst aan het Bouwbesluit, de aannemelijkheidstoets. Wanneer de private kwaliteitsborging in werking treedt moet de markt integraal gaan toetsen aan het Bouwbesluit, dit houdt in dat zij nog intensiever plannen (zelf) moet gaan toetsen. Over het algemeen is de mening van architecten waar NoaberKracht veel mee te maken heeft dat NoaberKracht te strikt toetst aan het Bouwbesluit. Daarnaast toont zij ook weinig beweegruimte als het gaat om de toetsing aan het Bouwbesluit en dat er veel overdreven opmerkingen worden gemaakt bij aanvragen (Dercksen, 2014). In de toekomst zullen er dus grote stappen gemaakt moeten worden door de markt.

Wat moet NoaberKracht concreet gaan doen in dit scenario? Zoals hierboven al is gebleken, is dat zeven architecten, waar de gemeente veelvuldig contact mee heeft (zie bijlage), soms vinden dat de gemeente te strikt toetst aan het Bouwbesluit. In vergelijking met andere gemeenten laat NoaberKracht niet zoveel beweegruimte zien en vindt zij de regels volgen belangrijker (Dercksen, 2014). Terwijl de gemeente in dienst staat van de burger, kan of moet NoaberKracht dit ook gaan uitwerken in de praktijk. Hieronder de belangrijkste aandachtspunten in dit scenario:

Overleggen. In de komende jaren is het van belang dat er veel communicatie plaats zal vinden tussen de bouwspecialisten van de afdeling WABO bij NoaberKracht en architecten/bedrijven. Want aan de ene kant zeggen de bouwspecialisten dat aanvragen vaak onder de maat zijn, maar aan de andere kant is het geluid uit de markt dat de gemeente te strikt toetst. De markt moet hierin nog een grote inhaalslag maken. In het nieuwe stelsel heeft de gemeente geen bevoegdheid meer om plannen van private partijen te toetsen, maar moet de markt dit zelf gaan doen. De gemeente moet hierbij de discussie aan gaan met de private sector over het nieuwe stelsel en de te vormen instrumenten. In het nieuwe systeem zal immers ook een afspraak gemaakt moeten worden om aan de kwaliteit te gaan voldoen middels een kwaliteitsborger en verzekeraar. Het is hierbij aan NoaberKracht om de private sector te informeren.

De bouwspecialisten bij NoaberKracht weten inmiddels wat er verwacht en gevraagd wordt als het gaat om bouwaanvragen. Erkend moet worden dat in heel Nederland de kwaliteit voor bouwaanvragen vaak te laag is (bijlage 9). Om in het nieuwe stelsel wel te komen tot een goede inhoudelijke bouw aanvraag kunnen de bouwspecialisten en opdrachtgevers ook in discussie gaan over aanvragen en de eisen die hier aan gesteld worden.

Voorlichting geven. Misschien wel het belangrijkste aspect van dit scenario is de leidende rol van NoaberKracht als het gaat om voorlichtingen geven. Dit gaat verder dan het alleen houden van discussies met architecten en aannemers. Bij veel private partijen is er nog helemaal geen weet van de wetswijzigingen die er aan zitten te komen (Nieman H, e.a. 2014 P. 22). Om de markt te helpen bij het realiseren en (goed) inrichten van deze plannen is het van belang dat de overheid hierbij gaat helpen. Het is in het begin aan de rijksoverheid om gemeenten en private partijen te gaan informeren over de nieuwe wet private kwaliteitsborging. De rijksoverheid moet vervolgens een toelatingsorganisatie in het leven roepen om bedrijven te gaan certificeren voor het toetsen aan het Bouwbesluit.

Het is van belang dat de verantwoordelijkheden en taken van de verschillende partijen in het nieuwe proces, denk aan kwaliteitsborger, rol gemeente etc., duidelijk gemaakt worden. Dit zal waarschijnlijk (verwachting!)(bijlage 7) niet heel positief ontvangen worden, maar de verwachting is dat het er wel aan zit te komen. Private partijen kunnen zich hier op gaan richten omdat er nog de ruimte is tot 2018, wanneer de verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de markt komen te liggen.

Pilots.

Vervolgens is het ook van belang dat de gemeente de verschillende partijen bij elkaar krijgt om de nieuwe contouren van de wet vorm te kunnen geven in de praktijk. Dit houdt in dat de gemeente gaat proberen om bepaalde instrumenten die de private markt geregeld moeten worden, gaat helpen vorm te geven. Zij kan dit onder andere gaan doen door een (of meerdere) pilot(s) te houden. Hierbij is het van belang dat NoaberKracht private partijen ruimte geeft in het zelf ontwikkelen van bepaalde instrumenten waarmee zij kunnen aantonen dat zij voldoen aan het Bouwbesluit. De gemeente kan dan alsnog uiteindelijk (of tussendoor) toetsen of bepaalde plannen voldoen aan het Bouwbesluit. Maar op deze manier leer je partijen wel omgaan met de aankomende wetswijzigingen. In dit proces leert NoaberKracht ook hoe het nieuwe proces er uit (kan) kom(t)(en) te zien en krijgt zij ook inzichtelijk wat de wensen van private partijen zijn. Het is hierbij van belang dat de markt hier welwillende tegenover staat. NoaberKracht kan niet van de markt verlangen dat zij in de transitiefase (komende twee jaar) meer kwaliteit gaat leveren dan zij nu doen.

NoaberKracht heeft momenteel genoeg deskundigheid in huis om voldoende te toetsen aan het Bouwbesluit (bijlage 7). Wat blijkt is dat de markt hier niet geheel op aansluit, er zijn immers nog veel plannen die opnieuw ingeleverd moeten worden met wijzigingen. Om dit te verbeteren, de kwaliteit

van aanvragen, kan NoaberKracht, voordat de nieuwe wet inwerking treedt, de private partijen ook helpen om instrumenten te verzinnen waarin zij wel gaan voldoen aan het Bouwbesluit. In plaats van alleen op de vingers te tikken kan NoaberKracht, en nog specifiek de bouwspecialisten, de bedrijven bij elkaar brengen en te informeren over de nieuwe situatie en de verwachtingen/bevoegdheden van de markt in het nieuwe proces.

Veranderende rol NoaberKracht. In de nieuwe wet gaat de rol van de overheid veranderen. De belangrijkste verandering voor NoaberKracht is dat de taak van de overheid verandert van een plantoetsers naar regisseur. De overheid krijgt een meer faciliterende rol (VBWT, 2015). Hier moet NoaberKracht zich dan ook op gaan toespelen. Daarom is het van belang in te zien dat je straks ook geen verantwoordelijkheden hebt als het gaat om het toetsen aan het Bouwbesluit voor aanvragen die passen onder de eerste gevolgklasse, maar wel voor de andere gevolklassen. Na de invoering van de wet private kwaliteitsborging heeft NoaberKracht geen bevoegdheden meer als het gaat om het verzinnen van instrumenten voor het borgen van de kwaliteit. In een eerder stadium, het heden, kan NoaberKracht private partijen nog aansturen op het in orde krijgen van hun aanvragen, om zo te voorkomen dat private partijen voor het blok komen te staan als de wet in werking treedt.

Conclusie.

Dit scenario gaat er van uit dat de wet private kwaliteitsborging er in 2017 komt en dat NoaberKracht in 2018 geen bevoegdheden meer heeft over de eerste gevolgklasse (zie bijlage 4). In dit traject hier naar toe gaat NoaberKracht zoveel mogelijk doen om private partijen hier op voor te bereiden. Belangrijke kanttekeningen hierbij is dat NoaberKracht in grote mate afhankelijk is van de rijksoverheid. Het is ten eerste de taak van de rijksoverheid om gemeenten en private partijen voor te lichten over de nieuwe situatie, dit is tot op heden in zeer geringe mate (tot niet) gebeurd. Aan de hand van deze informatie kan NoaberKracht ook toe werken naar de nieuwe situatie. Ten tweede moet er ook gekeken worden naar de juridische mogelijkheden die er zijn voor NoaberKracht. Het is maar de vraag of NoaberKracht de mogelijkheid heeft in de komende jaren pilots te houden die vooruit lopen op de nieuwe bevoegdheden in 2018. Tot slot moet NoaberKracht zelf ook nog bepaalde plannen gaan toetsen die niet naar de markt over gaan. Het is nog maar de vraag of het niveau van deze toetsen ook hoger zal moeten worden.

7.4 Scenario 3.

Tot slot behandelen we het laatste scenario. In dit scenario wordt er gekozen voor een middenweg. NoaberKracht gaat hierbij verschillende marktpartijen tot op een bepaalde hoogte helpen bij het nieuwe stelsel. De verschillende ontwikkelingen blijven het zelfde voor NoaberKracht, deze zijn als volgt.

Verandering werk. Zoals eerder aangegeven zal er in de komende drie jaar grofweg 60% van het werk van de bouwspecialisten van de WABO gaan verdwijnen.

Nieuwe situatie. In de nieuwe situatie zullen er dus veel taken gaan verdwijnen van de gemeenten. Hiervoor in de plaats komen wel nieuwe taken.

Nieuw proces. Het proces zal net als bij het eerste scenario gaan zijn. Het belangrijkste hierin is dat de totstandkoming van de instrumenten en de kwaliteitsborger vorm gegeven worden door de markt maar NoaberKracht gaat hierin de partijen helpen.

Nieuwe taken. De nieuwe taken van NoaberKracht zullen als volgt zijn (door de invoering van de private kwaliteitsborging):

- Check op toepassing juist kwaliteitsborgingsinstrument
- Check op aanwezigheid juiste kwaliteitsborger
- Check op verklaring bouwwerk conform Bouwbesluit
- Check ontvankelijkheid as-built dossier.

Om goed te kunnen inspelen op de veranderingen is het van belang dat NoaberKracht zich gaat voorbereiden. Daarom moet NoaberKracht rekening houden met nieuwe taken en andere verantwoordelijkheden die zij gaat krijgen. In dit scenario gaat NoaberKracht haar eigen (nieuwe) taken in beeld brengen en gaat zij de marktpartijen ook inlichten. Hieronder zullen de specifieke werkzaamheden benoemd worden.

Communicatie. Net als bij het voorgaande scenario zal er hier gekozen worden om alle private partijen in te lichten over de plannen die er aan zitten te komen. Dit houdt dus in dat de gemeente verschillende marktpartijen bij elkaar gaat brengen en deze gaat inlichten. Belangrijk hierbij is dat NoaberKracht duidelijk maakt dat (bijna) alle verantwoordelijkheid bij de private partijen komt te liggen. Als gemeente ga je dus de verschillende processen hierin faciliteren voor de private partijen. Op deze manier kun je ook tekst en uitleg geven aan bedrijven (architecten) waarop zij mogelijk een certificering kunnen behalen. Net als bij het vorige scenario is het hier van belang dat de Rijksoverheid eerst gemeenten en private partijen gaat informeren over het nieuwe stelsel en dit stelsel vorm gaat geven (denk hierbij aan een toelatingsorganisatie).

Nieuwe taken. Zoals hierboven al is aangegeven komen er nieuwe taken bij voor NoaberKracht. Dit is ook nieuw gebied voor NoaberKracht. Omdat er overleg plaats zal vinden tussen de bouwspecialisten en de private partijen kunnen de bouwspecialisten ook al (mee)denken aan de beoordeling van de (samen) opgestelde instrumenten.

Voor de rest houdt hier het werk voor NoaberKracht op. Dit houdt in dat er in dit scenario geen pilots zullen worden gehouden. Dit is verder aan de markt zelf. Door middel van overleggen en discussies met private partijen moet NoaberKracht inzichtelijk krijgen hoe het vorm gaat krijgen. De pilots blijven hier nog uit, dit scheelt allereerst tijd maar NoaberKracht is ook niet verplicht dit te gaan doen. In het nieuwe stelsel moet het (meeste) initiatief van de opdrachtgever komen. Volgens dit scenario bereid je jezelf wel zoveel mogelijk voor op de nieuwe situatie en nieuwe taken die je als gemeente (mogelijk) krijgt.

Conclusie.

Dit scenario gaat er van uit dat NoaberKracht partijen gaat helpen. Aan de hand van informatie die de rijksoverheid moet gaan verschaffen, gaat NoaberKracht private partijen voor lichten over de nieuwe wet. Hier is het ook weer van belang dat de gemeente hier weer afhankelijk is van de rijksoverheid. Pas aan de hand van informatie die de rijksoverheid moet verschaffen kan zij bezig gaan met het informeren van private partijen.

8. voor- en nadelen scenario's.

In dit hoofdstuk zullen de voor- en nadelen van de verschillende scenario's, behandeld in hoofdstuk 7, op een rij gezet worden. De voor- en nadelen zullen op zowel de private sector als voor NoaberKracht van toepassing zijn.

8.1 Scenario 1

Scenario 1 gaat er van uit dat de markt veel initiatief gaat tonen. De wet is er immers gekomen voor de private sector, dus de markt zal er zelf ook wel mee bezig gaan. Mocht dit niet het geval zijn dan is er alsnog een moment waarop de private sector wel moet. Er is voor de gemeenten ook geen plicht om dit te gaan bepalen en begeleiden voor private partijen. Hieronder zullen de belangrijkste voor- en nadelen op een rij worden gezet. Misschien wel het belangrijkste is dat de Rijksoverheid eerst met informatie moet komen over de nieuwe wet private kwaliteitsborging alvorens de gemeente hier werk van kan gaan maken.

8.1.1. Voordelen

Het is aan de markt. In het “vergezicht 2020” wordt het volgende veronderstelt: *“In 2020 zullen allerlei vormen van ‘zelf-organisatie’ sterk ontwikkeld zijn. Burgers kunnen en willen voor zichzelf en voor hun omgeving zorgen.”* (Willems, e.a., 2012). Hieruit blijkt dat de private sector steeds meer initiatieven heeft en zich ook wil inzetten voor de ontwikkeling hiervan. Het is natuurlijk altijd niet met 100% zekerheid te zeggen hoe de toekomst er uit ziet, maar volgens deze beweringen past deze ontwikkeling van het proces omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit. De overheid moet dan de inrichting van het toetsen aan het Bouwbesluit wel overlaten aan de markt, en private partijen zelf instrumenten laten verzinnen om de kwaliteit te kunnen borgen.

Tijd. Door de invulling van het proces omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit volledig aan de markt over te laten bespaard NoaberKracht veel tijd en dus geld. Het bespaard geld omdat er geen informatieavonden worden gehouden en het geen taak van NoaberKracht is om de partijen bij elkaar te brengen. Op deze manier hoeven private partijen niet geïnformeerd te worden in het onderwerp. Vervolgens is ook de invulling niet aan NoaberKracht. Zij hoeven alleen het resultaat aan te nemen en de rijksoverheid te volgen. Vervolgens blijft nog wel over de aspecten waar zij dan nog zelf op mag toetsen, denk aan check op kwaliteitsborger en instrument maar ook de toetsing van zwaardere gevolklassen.

Kwaliteit verbetering. Als het hele stelsel gaat werken én we mogen het Rijk geloven, dan kan de markt ervoor zorgen dat er meer kwaliteit geleverd word als de markt het doet. Dit zal dus betekenen dat je de markt ook zoveel mogelijk zelf moet laten doen om tot het beste resultaat te kunnen komen. Er zal geen tussenkomst plaats vinden bij het verzinnen van nieuwe werkmethoden om te voldoen aan het Bouwbesluit. Dit is in lijn met de verwachting van de ontwikkeling van de samenleving. Men verwacht namelijk dat in 2020 de “zelf-organisatie” sterk ontwikkeld zal zijn, burgers kunnen en willen voor zichzelf en voor hun omgeving zorgen (Willems, e.a. 2012). Theoretisch gezien is het dus te verwachten dat men de kwaliteit gaat verbeteren. Het is wel de vraag of dit in de praktijk zo gaat uitvallen, mede omdat de kwaliteit van de aanvragen nu (nog) vaak onder de maat ligt. (bijlage 9)

Beter resultaat, minder regelgeving(?). In het klanttevredenheidsonderzoek van NoaberKracht, dat uitgevoerd is in 2014, kwam naar voren dat de architecten vinden dat NoaberKracht te strikt toetsen aan het Bouwbesluit. Door deze zeer minimale bijdrage van NoaberKracht hebben de architecten en verdere private partijen zelf alle bevoegdheden en verantwoordelijkheid om de instrumenten voor het borgen van de kwaliteit in te gaan vullen. Mede door de verschuiving van verantwoordelijkheden en taken naar de markt kan er ook gedereguleerd worden. De markt zit niet te wachten op allemaal regels en toetsen, door het nieuwe stelsel kan zij hier zelf vorm aan gaan geven.

Kennis aanwezig. Bij NoaberKracht is veel kennis aanwezig als het gaat om het toetsen aan het Bouwbesluit (Dercksen, 2014). Mede hierdoor moet het voor de gemeente mogelijk zijn om haar eigen nieuwe werkzaamheden in te gaan vullen. Je kunt je voor gaan bereiden op de nieuwe instrumenten die er gaan komen op de markt, hoe gaat de gemeente hier straks op toetsen? Om dit op te lossen kun je bijvoorbeeld als gemeente zeggen dat je een protocol gaat

8.1.2. Nadelen

Druk op de markt. Door de intreding van de nieuwe wet private kwaliteitsborging krijgt de markt meer bevoegdheden en taken. Het is echter maar de vraag in welke mate de markt dit gaat oppakken. In het verleden is al gebleken dat bedrijven bij NoaberKracht geen belangstelling tonen als het gaat om een bepaalde certificering te halen. Wellicht is het niet financieel interessant of zijn architecten misschien wel tevreden met de huidige manier van toetsen. Feit is wel dat het niet opgepakt wordt en er geen interesse voor is. Wat er dan nog overblijft is dat de markt bestaande plannen moet blijven toetsen (volgens een bepaald niveau) en moet zij invulling gaan geven aan de private kwaliteitsborging. Hierdoor zal de impact hoog zijn voor de markt. Daarnaast zijn er veel ZZP'ers, micro- en kleine bedrijven actief in de gemeenten Dinkelland en Tubbergen waar NoaberKracht mee te maken heeft. Zij hebben niet de mankracht en expertise in huis om bijvoorbeeld een kwaliteitsborger te worden, borgingsinstrumenten te maken, etc. (bijlage 7)

Grotere impact. Wanneer er gekozen wordt voor dit eerste scenario zal de impact op de markt veel groter zijn. Zoals in hoofdstuk 7.2 is beschreven zal de gemeente zich alleen bezighouden met haar eigen werkzaamheden en niet die van de markt. Momenteel is er al een mogelijkheid voor bedrijven om een certificering te halen waardoor ze bepaalde onderdelen van een aanvraag zelf kunnen gaan doen (bron: interviews). Het feit dat dit nu al niet gebeurt geeft ook de wensen van de markt weer. Zoals hierboven al geschetst is, beschikken veel bedrijven niet over de mankracht of expertise om zelf borgingsinstrumenten te bepalen en deze te gebruiken om de kwaliteit te kunnen borgen. Dan moet er een keuze worden gemaakt door opdrachtgevers/bedrijven om een gecertificeerd bedrijf dit te laten gaan doen of zelf (of met meerderen) te gaan regelen. Beiden zullen er voor zorgen dat er meer kosten en meer energie in zal moeten worden gestoken.

Onzekerheid. In de markt is er nog veel onzekerheid en onwetendheid over de aankomende plannen en wetswijziging van het Rijk. De belangrijkste voor de markt is dan ook wel de private kwaliteitsborging. De markt beschikt wel over heel weinig informatie en weet niet wat de toekomst gaat brengen. Dit zorgt voor veel onzekerheid en er is dan ook niet te bepalen hoe private partijen dit gaan oppakken. Kiest de markt er bijvoorbeeld voor om het te gaan uitbesteden, zal er veel werk gaan verdwijnen voor de kleinere bedrijven en ZZP'ers. Dit is ook een zorg voor NoaberKracht, omdat zij immers staat voor de bevordering van de werkgelegenheid (Busscher T, e.a. 2014, P.10). Het is in het nieuwe stelsel aan de markt om dit invulling te gaan geven, dus kan NoaberKracht ervoor kiezen om in dit geval niks te doen en zich bezig houdt met haar eigen (nieuwe) werkzaamheden, wat dus tegen de wensen uit het coalitieakkoord gaat (Busscher T, Bekhuis-Groothuis U. 2014, P.10).

Verschillen gemeenten en markt. Mocht er uiteindelijk een plan komen of bepaalde instrumenten dan moeten deze getoetst worden door de gemeente. Vanaf dit moment kan de gemeente hier ook geen invloed meer op uitoefenen. Daarom zal de uitkomst voor de gemeente ook (relatief) nieuw zijn en zal zij ook weer een manier moeten vinden om hier op in te spelen. Wat dus ook weer tijd zal gaan kosten.

8.2 Scenario 2.

Scenario 2 is, zoals beschreven is in hoofdstuk 7.3, compleet anders dan het eerste scenario. In deze opzet ga je zoveel mogelijk faciliteren voor private partijen. Met behulp van pilots en discussies is het van belang dat private partijen en NoaberKracht van elkaar leren en met behulp van experimenten (pilots) vorm gaan geven aan de nieuwe situatie. Hieronder zullen de verschillende voor- en nadelen benoemd worden.

8.2.1. Voordelen

Draagvlak. Ten eerste creëer je door deze manier van (intensief) samenwerken draagvlak onder zowel je eigen werknemers als de private partijen. In dit scenario gaat NoaberKracht veel faciliteren waardoor je in onderling overleg tot het beste resultaat probeert te komen. In de pilots kun je samen met private partijen bepaalde zaken toelichten of met elkaar overleggen, waardoor er een gezamenlijk product uit voort komt. Op deze manier laat je niet alles aan de private partijen over maar ga je hen helpen in dit proces.

Afstemming. In een onderzoek wat gedaan is onder de belangrijkste zeven architectenbureaus in Dinkelland en Tubbergen (Dercksen, 2014), blijkt dat er nogal wat verschillen zijn tussen de wensen van de architecten en de bouwspecialisten. Over het algemeen zijn zij tevreden over de Bouwbesluittoets zoals die er nu is, maar toch hebben zij wel een aantal op- en aanmerkingen. Omdat je in de komende jaren pilots en discussies gaat krijgen kun je deze verschillen kenbaar maken en proberen te bespreken met elkaar. Op deze manier kun je de wensen, maar vooral ook wettelijke verplichtingen, kenbaar maken om tot een gezamenlijke oplossing te komen voor in de toekomst.

Hulp. Vaak blijkt nog dat bouwaanvragen niet voldoen aan het Bouwbesluit. In het nieuwe stelsel moeten private partijen er zelf, met behulp van instrumenten voor kwaliteitsborging (zie begrippenlijst), voor zorgen dat zij voldoen aan het Bouwbesluit. In de huidige situatie controleert NoaberKracht dit nog en stuurt zij vaak de aanvraag nog eens terug zodat de aanvrager deze kan verbeteren. In het nieuwe stelsel zal de aanvrager dit dus moeten doen zonder hulp van de gemeente. Tijdens de discussies is het een ideale mogelijkheid om dit op elkaar af te stemmen, want in het nieuwe stelsel moeten private partijen zelf integraal aan het Bouwbesluit gaan toetsen.

Bewustzijn. Bij veel architecten(bureaus) is er nog geen bewustwording van de veranderingen die er aan zitten te komen (bron: interviews). Door middel van een aantal voorlichtingen en discussiemomenten kan NoaberKracht de nieuwe situatie, en vooral de nieuwe verantwoordelijkheden en taken voor de private partijen duidelijk maken. Zij kunnen vervolgens dan zelf verder met de invulling hiervan.

Wensen markt. In het klanttevredenheidsonderzoek, uitgevoerd in 2014, is ook te lezen dat sommige architectenbureaus soms nog wel minpunten zien in de manier waarop de bouwspecialisten omgaan met het Bouwbesluit. Door de pilots en discussiemomenten kan de markt dan ook aantonen dat het beter kan, zij kan haar eigen wensen invulling gaan geven, mits deze binnen de wettelijke en instrumentele kaders zijn. Ook hierbij moet er gedacht worden aan de juridische beperkingen die gelden voor de pilots.

Aanwezige kennis. Momenteel is er veel kennis aanwezig bij NoaberKracht als het gaat om het toetsen aan het Bouwbesluit. Dit komt ook in het klanttevredenheidsonderzoek naar voren (Dercksen, 2014). In het vormen van het nieuwe proces omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit kunnen zij goede feedback geven en aangeven waar het op diverse terreinen beter of anders moet. Hier staat tegenover de kennis omtrent de nieuwe wet Private Kwaliteitsborging. Dit zal in de volgende paragraaf vermeld worden.

Kleinere impact. Omdat NoaberKracht veel mogelijkheden biedt aan private partijen om hen te helpen, voorlichting geeft en pilots in een experimentele omgeving wil gaan bieden zal de impact van de nieuwe wet Private Kwaliteitsborging veel lager zijn. De impact zal minder zijn omdat de private partijen kunnen wennen aan de nieuwe situatie die er straks zal zijn. In tegenstelling tot scenario één gaat NoaberKracht de private partijen zoveel mogelijk proberen te helpen in hun opzet. Als de wet eenmaal ingevoerd wordt, is het namelijk aan de private partijen zelf om alles te regelen. Zij moeten zelf instrumenten gaan verzinnen en toepassen om aan het Bouwbesluit te blijven voldoen. NoaberKracht heeft meerdere bouwspecialisten in dienst die, wat ook blijkt uit het klanttevredenheidsonderzoek (Dercksen, 2014), beschikken over voldoende kennis. Deze bouwspecialisten weten vaak ook beter wat er gevraagd wordt, dus wie kan er nog beter helpen met het tot stand brengen van instrumenten. Het is niet aan NoaberKracht zelf om invulling te gaan geven aan instrumenten, maar zij kan hierbij wel de nodige hulp bieden die private partijen nodig hebben.

8.2.2. Nadelen

Tijd. Het organiseren en faciliteren van allerlei werkzaamheden kosten natuurlijk veel tijd. Ten eerste moeten alle juiste partijen bij elkaar gezocht worden, niet alleen architectenbureaus maar ook (kleinere) aannemers en ZZP'ers. Deze moeten allemaal voorgelicht worden en ook mogelijkheid krijgen om gehoord te worden. Vervolgens moet er dan een pilot (of meerdere) gehouden worden om te zien hoe het resultaat in de praktijk zal gaan werken. Vooral omdat veel partijen niet of nauwelijks van dit onderwerp gehoord hebben zal het veel tijd kosten om alle partijen in te lichten.

Kennis. Daarnaast beschikt NoaberKracht en de bouwspecialisten (nu nog) niet over alle nieuwe kennis die noodzakelijk is. Technisch gezien beschikken de bouwspecialisten over veel kennis als het gaat om het toetsen aan het Bouwbesluit, maar zijn ook zij niet geheel thuis in nieuwe wetten, en dan met name de wet Private Kwaliteitsborging. Over de nieuwe wet private kwaliteitsborging moet het rijk NoaberKracht gaan voorlichten. Daarom zal het ook lastig zijn om de overgang naar het nieuwe proces “goed” duidelijk te maken. De verwachting is hier dan ook bij dat het een proces van vallen en opstaan zal worden.

Eenduidigheid werk. Omdat de bouwspecialisten al jarenlang werkzaam zijn op maar één aspect, namelijk het toetsen aan het Bouwbesluit, is de kennis die aanwezig is heel specifiek. Dit hoeft niet per se een negatief punt te zijn, maar het kan wel een obstakel vormen. De bouwspecialisten zullen in het nieuwe systeem ook een andere invulling krijgen van werkzaamheden. Op welke manier deze vorm gaan krijgen binnen NoaberKracht is ook afhankelijk hoe de markt dit gaat oppakken.

Bereidwilligheid private partijen. Dit scenario gaat er van uit dat de bereidwilligheid van de private partijen hoog is. Om tot een goede samenwerking te komen, is het net zo belangrijk dat de private partijen mee willen werken, en de kansen die NoaberKracht aanbiedt, aangrijpt. Het is dus van belang dat de private partijen allereerst bewust worden gemaakt van de veranderingen en vervolgens alle mogelijkheden krijgen om hun inbreng te geven en dit te verwezenlijken in de praktijk. Hier schuilt waarschijnlijk de grootste valkuil in, want de markt geeft zelf aan dat zij hier niet klaar voor zijn.

8.3 Scenario 3.

Dit scenario is een middenweg tussen scenario 1 en 2. NoaberKracht gaat hierbij verschillende private partijen informeren over de nieuwe wet Private Kwaliteitsborging, en de nieuwe situatie en haar eigen taken invulling proberen te geven. Zij gaat niet, zoals in scenario twee pilots houden en samen met de private partijen. Hieronder zullen de verschillende voor- en nadelen besproken worden.

8.3.1. Voordelen

Leren van elkaar. Door informatie en ervaringen met elkaar uit te wisselen leer je natuurlijk ook van elkaar. Aan de ene kant leren de verschillende private partijen welke veranderingen zij kunnen verwachten in zowel taken als verantwoordelijkheden, terwijl NoaberKracht anderzijds mogelijk inzicht krijgt in de instrumenten die private partijen gaan verzinnen. In dit gedeelte van de hele transitie heeft NoaberKracht ook nog de mogelijkheid om advies of haar mening te geven over bepaalde instrumenten.

Tijdsbestek. In vergelijking met scenario twee besteedt dit scenario minder tijd aan het hele proces, omdat er voor gekozen wordt om geen pilots te houden in de komende jaren. Momenteel zijn er drie bouwspecialisten, waarvan er twee fulltime bezig zijn met de toetsing aan het Bouwbesluit. Deze zijn momenteel al druk met de huidige vergunningaanvragen (bijlage 8). Daarom zal het voor de toekomst ook lastig zijn om tijd te vinden om verschillende voorlichtingen te geven en aanvragen te blijven toetsen.

Bewustwording. Door het geven van informatieavonden breng je betrokken private partijen op de hoogte van de veranderingen die er aan zitten te komen. Net als bij het vorige scenario attendeer je private partijen erop dat zij te maken krijgen met een ander Bouwbesluit toetsingsproces. Met misschien wel het belangrijkste dat zij zelf druk bezig moeten met dit nieuwe proces van kwaliteitsborging.

De markt bepaalt. Doel van de wet Private Kwaliteitsborging is dat er een verbetering komt in de kwaliteit van gebouwen. Door de Bouwbesluittoets te laten doen door de markt moet er een verbetering in deze kwaliteit komen. Met behulp van dit scenario krijgt de markt ruimte om zelf te gaan bepalen hoe de instrumenten er uit komen te zien en hoe zij deze gaan toepassen. Dit past dus geheel in de lijn van de verwachting dat de burger steeds meer zelf kan, maar ook wil gaan doen (Willems, e.a., 2012).

8.3.2. Nadelen

Incompleet. Een voordeel van dit scenario was dat je de verschillende partijen op de hoogte brengt van de verschillende veranderingen. Vervolgens help je hen niet om dit in de praktijk te kunnen uitvoeren. Het ontbrekende om private partijen zo goed mogelijk voor te kunnen bereiden, het in de praktijk brengen (pilots), ontbreekt hier nog in. Het is echter geen verplichting van NoaberKracht om deze pilots (vroegtijdig) uit te gaan voeren.

Grotere impact. De impact hierdoor zal hoger zijn omdat bevindingen en mogelijke knelpunten niet aan bod komen. Tijdens het uitvoeren van dit nieuwe stelsel is het te verwachten dat er niet voorziene problemen aan bod komen, deze komen dus niet eerder aan bod in een experimentele omgeving waar de gemeente nog zou kunnen ingrijpen. Want in de toekomst moet de markt dit zelf gaan oppakken zonder eventuele hulp van de overheid.

Onzekerheid. Door het (gedeeltelijk) verstrekken van informatie en het niet volledig zijn in een goede voorbereiding, pilots etc., is de onzekerheid voor bedrijven ook groter. Zoals in het vorige punt al genoemd is, zullen problemen en obstakels die tijdens de daadwerkelijke uitvoering aan bod komen niet behandeld (kunnen) worden. Simpelweg omdat NoaberKracht hier geen ruimte voor biedt.

Bereidwilligheid private partijen. Net zoals bij scenario 2 ga je hier uit van een actieve houding van de private partijen waarin zij zelf (veel) initiatief nemen. Het is maar de vraag in hoeverre zij deze hulp aannemen en nog belangrijker, of zij er actief mee bezig gaan. In dit scenario geeft NoaberKracht hulp aan private partijen maar het is aan de private partijen zelf om instrumenten te gaan verzinnen (zie hoofdstuk 5.2). Vervolgens heeft NoaberKracht ook geen zicht op de invulling van deze instrumenten. De private partijen moeten zorgen dat zij door de toelatingsorganisatie goedgekeurd worden om een instrument te mogen gaan gebruiken.

ZZP'ers. De nieuwe plannen zijn wel nadelig te noemen voor kleinere bedrijven. Op dit moment weet slechts 38% van alle ZZP'ers in Nederland niet op de hoogte is dat de rijksoverheid over wil gaan op de private kwaliteitsborging (Schothorst Y, e.a. 2014. p.38). De gevolgen van de private kwaliteitsborging zijn voor veel bedrijven, architecten en ingenieurs nog erg onduidelijk. Zij verwachten dat zij meer externe partijen moeten aannemen wat kan leiden tot (grote) kosten bij kleinere bedrijven (aangezien zij zelf niet beschikken over deze kennis)(Schothorst Y, e.a. 2014. p.59). De verwachting is dat bedrijven die nu geen kwaliteit bieden en bedrijven van kleine omvang hierdoor in de problemen raken (Schothorst Y, e.a. 2014. p. 61). Als je als gemeente er voor kiest om niks te doen is het ook te verwachten dat de gevolgen nog groter zullen zijn voor kleinere bedrijven. Bouwers van Nederland verwachten het volgende door de invoering van de wet private kwaliteitsborging: *"Zij verwachten dat de toetsing in de toekomst door een externe gecertificeerde partij zal moeten worden uitgevoerd, "je zult er misschien een derde bij moeten roepen die een stukje onafhankelijke controle gaat doen". En daar hangt volgens de bouwers een prijskaartje aan."*(Schothorst Y, e.a. 2014 p.63).

8.4 Geschikte scenario voor NoaberKracht.

In dit hoofdstuk wordt een analyse van de verschillende scenario's beschreven. Aan de hand van de verschillende voor- en nadelen kan bepaald worden welk scenario de voorkeur geniet voor NoaberKracht.

Uit het onderzoek is gebleken dat de materie lastig en vooral heel onzeker is. Jarenlang is er getwijfeld en zijn er veranderingen geweest omtrent de private kwaliteitsborging. Nu lijkt eindelijk de knoop doorgehakt en lijkt de Private Kwaliteitsborging doorgevoerd te worden. Met deze wijzigingen verandert er heel wat. Het komt er kortgezegd op neer dat de private sector zorg moet gaan dragen voor de toetsing aan het Bouwbesluit. Er zijn in dit onderzoek een drietal scenario's beschreven die werkelijkheid kunnen worden. In de vorige paragraaf zijn de verschillende voor- en nadelen benoemd van alle scenario's. Vanuit hieruit kan er bepaald worden welk scenario de voorkeur geniet.

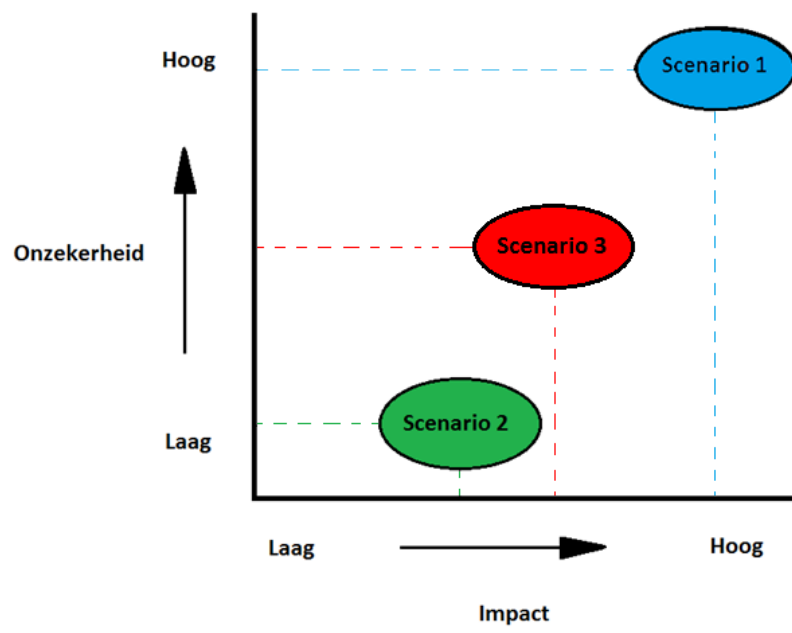
Daarnaast moet er ook gekeken worden naar de ambtelijke- en bestuurlijke wensen. Deze geven immers de wensen van NoaberKracht weer. De wensen van de bouwspecialisten zijn uitgewerkt in hoofdstuk 6.1 en geven kortgezegd het volgende als belangrijkste aan:

- Veranderingen, realisatie dat deze nodig zijn
- Flexibiliteit
- Personeel, liggen mogelijkheden voor veranderingen
- Huidige kwaliteit behouden
- Mogelijkheden benutten, denk hierbij aan mogelijke pilots
- Kwaliteit verbetering

Dit zijn de belangrijkste wensen en mogelijkheden die de bouwspecialisten zien in de toekomst. Daarnaast zijn er ook nog de wensen van het bestuur van NoaberKracht, een gedetailleerde uitleg hiervan is terug te vinden in hoofdstuk 6.2.

- Rol NoaberKracht. Samen met de samenleving initiatieven ontplooien.
- Eigen inzet. Gemeente wil daadkracht en lef tonen in het ontplooien van initiatieven.
- Toekomst. Richten op de toekomst met een duidelijke rol voor de gemeente.
- Samenwerking. Doel is hierbij partijen te inspireren.

Uit deze resultaten komt naar voren dat beide partijen in principe mee willen werken aan een nieuwe situatie. Er moet wel goed gekeken worden naar de rol van NoaberKracht in de nieuwe situatie. Wenselijk is dat de impact en onzekerheid voor de markt zo laag mogelijk is en er zoveel mogelijk draagvlak gecreëerd moet worden (Nieman H, e.a. 2014 P. 23). Uit figuur 8 blijkt dat scenario 2 voor de minste onzekerheid zorgt voor de markt en waar de impact een stuk lager is. Voor de markt zal het tweede scenario het meest gunstige zijn. In hoofdstuk 1.6.1 is omschreven dat de burger meer verantwoordelijkheden gegeven kan worden.

(Figuur 8: scenario's NoaberKracht)

Vervolgens is er ook een onderzoek gedaan door de commissie Dekker. Deze heeft ten grondslag gelegen aan de private kwaliteitsborging. Hierin gaat de commissie Dekker onder andere in op de rol van de overheid in het bouwproces, hierin doet zij een aantal aanbevelingen over de toekomst van de toetsing aan het Bouwbesluit. Deze aanbevelingen sluiten ook aan op het tweede scenario, waarin een aantal aanbevelingen centraal staan:

- Creëer experimenteerruimte voor gebied concessies.
- Stimuleer professionalisering van alle betrokkenen.
- Bevorder vereenvoudiging van bestemmingsplannen.

Dit sluit aan op de stappen die gemaakt worden in het tweede scenario. Door het houden van pilots samen met een aantal adviesbureaus, aannemers, etc. creëer je een experimenteerruimte voor bedrijven waarin zij meer verantwoordelijkheden en taken toebedeeld kan worden. Samen met de voorlichtingen en overleggen bevorder je ook de kennis en de 'knowhow' bij bedrijven. Door deze overleggen en voorlichtingen kan er toegewerkt worden naar een situatie waarin er pilots gehouden kunnen worden waarin bedrijven (private sector) meer verantwoordelijkheden krijgen. Het is echter maar de vraag of het houden van deze pilots juridisch houdbaar is. Het is nog afwachten hoe de nieuwe wet er verder uit gaat zien, wanneer er weer informatie verschaft wordt, etc. Aan de hand van informatie, die het rijk nog moet leveren(!), kan NoaberKracht in gaan vullen wat haar concrete rol hierin kan gaan worden. Het is daarom niet mogelijk om nu al te zeggen of er pilots mogelijk zijn in de transitiefase (komende 2 tot 3 jaar).

Met de resultaten uit dit onderzoek, kan er geconcludeerd worden dat het derde scenario op dit moment het best past bij NoaberKracht, mocht de private kwaliteitsborging er komen. De onzekerheid en impact zijn hierin niet laag, maar dit scenario geeft aan wat op dit moment mogelijk is voor NoaberKracht. Er kan pas met zekerheid gezegd worden wat NoaberKracht allemaal kan doen als de rijksoverheid met verdere informatie komt over de wet private kwaliteitsborging, en de verschillende voorlichtingen. Het is op dit moment nog niet mogelijk om private partijen dermate te gaan voorlichten omdat de informatie nog niet beschikbaar is. Wat kan NoaberKracht dan doen als de wet er komt?

- Door betrokkenen goed te informeren over de doelstellingen en de uitwerking van de beoogde stelselwijziging en de mogelijke gevolgen daarvan voor hen;
- Door hen op het juiste moment, dat in overleg met hen per doelgroep kan worden vastgesteld, de juiste hulp te bieden in de vorm van detailinformatie, overdracht van kennis en kunde, mogelijke participatie in pilots, etc. (Nieman H, e.a. 2014 P. 23).

Verder is het vooral afwachten wat de Rijksoverheid van plan is met de wet private kwaliteitsborging. Aan de hand van specifieke informatie kan er gezegd worden of het bijvoorbeeld mogelijk is vanaf 2017 pilots te organiseren. Hierdoor kan NoaberKracht bijvoorbeeld gaan kiezen voor het tweede scenario, waardoor de onzekerheid en impact vele malen lager komen te liggen. Binnen de huidige bevoegdheden en mogelijkheden moet NoaberKracht dus voorzichtig zijn in het concreet plannen van een verschuiving van verantwoordelijkheden en bevoegdheden naar de markt. Kwaliteit en kennis wat er momenteel is bij de bouwspecialisten moet zoveel mogelijk behouden blijven, straks in het nieuwe stelsel moet NoaberKracht immers nog steeds de tweede en derde gevolgklasse toetsen aan het Bouwbesluit. Daarnaast is er ook nog een kans dat de wet er niet of later komt, wat zou betekenen dat NoaberKracht het toetsen aan het Bouwbesluit volledig zelf moet blijven doen.

8.5 Vervolg

Het is lastig om te zeggen wat er nu precies gaat gebeuren in de komende jaren. Tot 2016 werd het duidelijk gemaakt door Wico Ankersmit dat de wet er in 2017 komt en in 2018 moet het stelsel gaan functioneren (Ankersmit, W. 2015). Vervolgens is er in februari een brief gestuurd door minister Blok omtrent de private kwaliteitsborging. Hierin staat dat er nog twijfels zijn over de haalbaarheid van de wet. Het is daarom lastig te zeggen wat er nu werkelijk gaat gebeuren in de komende jaren, en nog belangrijker, of de wet er nog wel komt. Mocht de wet er niet komen kan er gekeken worden naar andere mogelijkheden voor de afdeling WABO omtrent aanvragen (Blok S.A. 2016).

De mogelijkheden voor NoaberKracht zijn in dit stadium redelijk beperkt. De scenario's zijn er op gericht dat de private kwaliteitsborging er komt. Mocht de wet er niet komen is het voor de gemeente wel mogelijk om verder te kijken dan de huidige manier van werken. Zo zijn er bijvoorbeeld mogelijkheden om te gaan werken met een balievergunning. Deze balievergunning kan inhouden dat je er voor kiest om een proef te gaan doen met een aantal bekende architecten(bureaus) waarin je hen meer bevoegdheden geeft. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van een checklist, die aantoont dat een architect voldoet aan het Bouwbesluit. Hierdoor kan de procedure een stuk sneller doorlopen worden en heeft de gemeente er ook minder werk mee. Wat kan leiden tot een lager kostprijs voor de gemeente, dus voordelen in de lege-kosten. Hoe dit in de praktijk kan gaan werken is nog niet bekend omdat er binnen de huidige tijd niet mogelijk was dit nader te onderzoeken. In dit nieuwe stelsel is het wellicht mogelijk om met bekende architecten, aannemers of andere bedrijven afspraken te maken over deze checklist. Hierbij moet wel weer gekeken worden naar de juridische mogelijkheden voor NoaberKracht. In de gemeente De Wolden hebben zij momenteel ook een dergelijke 'balievergunning' waarbij meerdere architecten zijn aangesloten.

9. Conclusie en discussie.

In dit hoofdstuk zullen verschillende conclusies aan bod komen die tijdens het onderzoek naar voren zijn gekomen. In de voorgaande stukken is er ingegaan op de verschillende ontwikkelingen die er momenteel gaande zijn binnen NoaberKracht en de toetsing aan het Bouwbesluit. Vervolgens is aan de hand van een scenario analyse bepaald welke scenario het beste is. In deze conclusie zullen de verschillende deelvragen beantwoord worden die gekoppeld zijn aan de hoofdvraag.

9.1 deelvraag 1

Wat zijn de interne ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?

Voor de toetsing aan het Bouwbesluit zijn er verschillende interne- en externe ontwikkelingen aan bod gekomen in de hoofdstukken 4 van dit onderzoek. De interne ontwikkelingen waar NoaberKracht mee te maken krijgt zijn vooral personele ontwikkelingen en veranderingen in werkzaamheden. Wat hier duidelijk in naar voren komt is dat er veranderingen aan komen. Ten eerste zal het personeelsbestand gaan veranderen, één personeelslid gaat binnen drie jaar met pensioen. Daarnaast komen er veranderingen aan die er voor zorgen dat taken van bouwspecialisten gaan veranderen.

9.2 Deelvraag 2

Wat zijn de externe ontwikkelingen met betrekking tot het proces van toetsing aan het Bouwbesluit?

Naast de interne ontwikkelingen zijn er ook externe ontwikkelingen waar NoaberKracht geen invloed op heeft en zich moet aanpassen. Deze kunnen zowel in regelgeving zitten als in de nieuwe taken en verantwoordelijkheden van de markt. Ten eerste is er de wetgeving van het rijk waar NoaberKracht mee te maken krijgt. Net als bij het Bouwbesluit zijn dit vaste wetten en regels waar NoaberKracht zich aan moet houden. Momenteel is er een belangrijke wet op komst, de private kwaliteitsborging, die grote gevolgen gaat hebben voor de preventieve Bouwbesluittoets. Deze private kwaliteitsborging gaat er voor zorgen dat de preventieve toets aan het Bouwbesluit gedaan zal worden door het bedrijfsleven (voor een gedetailleerde uitleg zie hoofdstuk 5.2). Daarnaast zijn er ook nog ontwikkelingen omtrent de RUD en de wet VTH, deze staan beschreven in hoofdstuk 5.3. Tot slot zijn er nog verschillende ontwikkelingen die zich voordoen in de markt. Door deze nieuwe regelgeving zal de markt ook gaan veranderen. Verschillende (gecertificeerde) bedrijven krijgen nieuwe rollen en taken, wat betekent dat NoaberKracht ook zal moeten veranderen om hier op te kunnen inspelen. In hoofdstuk 5.4 is hier nader op ingegaan.

9.3 Deelvraag 3

Wat zijn de ambtelijke en bestuurlijke wensen met betrekking tot het toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?

Onder de ambtelijke wensen worden de wensen van de bouwspecialisten verstaan. De bouwspecialisten van NoaberKracht hebben een aantal standpunten, dat zij belangrijk vinden voor de toekomst. Het belangrijkste punt waar aandacht aan moet blijven worden besteed is de huidige kwaliteit van toetsen aan het Bouwbesluit. Zij geven als belangrijkste punt het volgende aan:

- Veranderingen.	- Samenleving
- Flexibel	- Eigen inzet
- Personeel	- Toekomst
- Huidige kwaliteit behouden	- Samenwerking
- Mogelijkheden benutten	
- Kwaliteit verbetering	

9.4 Deelvraag 4

Wat zijn mogelijke scenario's met betrekking tot toekomstbestendig Bouwbesluit toetsing?

Voor de komende 3/5 jaar zijn er een aantal scenario's beschreven die van toepassing kunnen zijn op de toekomst voor NoaberKracht en de bouwspecialisten.

1. Het eerste scenario richt zich volledig op de markt en laat die ook alle ruimte om haar eigen ideeën en plannen te maken en deze uit te gaan voeren. Het is tenslotte aan de markt om deze nieuwe plannen te gaan oppakken.
2. Het tweede scenario richt zich op een actieve bemoeienis van NoaberKracht. In de fase tussen de nieuwe situatie (zie vorige deelvragen) gaat NoaberKracht het bedrijfsleven actief helpen door toe te werken naar een nieuwe situatie. Dit gebeurt aan de hand van voorlichtingen en pilots.
3. Ten slotte is er het derde scenario. Bij het derde scenario ga je het bedrijfsleven voorlichten over de nieuwe plannen, zoals beschreven is in de vorige deelvragen. Vervolgens laat je het wel aan de markt om zich te gaan voorbereiden op de nieuwe situatie.

9.5 Deelvraag 5

Wat zijn de voor- en nadelen van deze scenario's?

In deze deelvraag zullen de belangrijkste voor- en nadelen benoemd worden voor de scenario's.

Scenario 1: het eerste scenario heeft als belangrijkste voordelen dat je als NoaberKracht niet teveel werk hoeft te doen en nog de huidige kwaliteit van de aanvragen kunt waarborgen. Daarnaast sluit je hierbij ook aan bij het doel van de private kwaliteitsborging, dat stelt dat de markt ervoor kan zorgen dat de kwaliteit verbeterd kan worden (Bex, P, e.a. 2015). Het nadeel van dit scenario is dat je alle verantwoordelijkheid in de markt legt en aan hun alle verantwoordelijkheid geeft. Het is maar de vraag in hoeverre de markt dit gaat oppakken. Door niks te doen is de impact en de onzekerheid bij de markt veel groter. Dit komt omdat zij dus geen opstapje hebben waarin zij worden geïnformeerd over de nieuwe situatie.

Scenario 2: Het tweede scenario heeft als grootste voordeel dat de impact en onzekerheid voor de markt vele malen lager zal zijn. Door de voorlichtingen en pilots die gehouden worden is het verschil tussen de huidige situatie en die nieuwe situatie kleiner. Er is namelijk al geëxperimenteerd met een nieuwe situatie. Wat de uitkomst hiervan is, kan weer meegenomen worden in de volgende jaren. Het nadeel hiervan is dat je de bouwspecialisten van NoaberKracht veel tijd zullen moeten steken in deze nieuwe voorlichtingen en pilots. Daarnaast beschikken zij ook (nog) niet over de kennis die noodzakelijk is voor de nieuwe situatie.

Scenario 3: Tot slot leidt het derde scenario tot een lagere mate van onzekerheid bij het bedrijfsleven. Je neemt al enige onzekerheid weg omdat je het bedrijfsleven gaat informeren over de nieuwe situatie. Het nadeel hiervan is echter dat de voorbereiding niet 'optimaal' is. Je gaat de bevindingen niet in de praktijk brengen d.m.v. pilots. Het is hier maar de vraag in hoeverre bedrijven het gaan oppakken en bezig gaan met de private kwaliteitsborging in de fase tot deze in werking treedt.

9.6 Deelvraag 6

Welke scenario is het meest geschikt voor Noaberkracht?

In hoofdstuk 9.2 en 9.3 is een advies gegeven voor de toekomst omtrent de toetsing aan het Bouwbesluit. Aan de hand van de mogelijkheden van NoaberKracht, impact op de markt en mate van onzekerheid is er gekozen voor het derde scenario. Dit scenario is wat er momenteel mogelijk is voor NoaberKracht. Verder moet zij afwachten wat de Rijksoverheid nu precies gaat doen. Er is immers nog veel onzekerheid over de private kwaliteitsborging. Wel kan er momenteel gekeken worden naar mogelijkheden tot bijvoorbeeld een balievergunning.

9.7 Discussiepunten

Vanuit deze conclusie ben ik gekomen tot een aantal discussiepunten. Deze discussiepunten komen voort uit de bevindingen van geraadpleegde literatuur en bevindingen van werknemers. Ten eerste kan er uit recente historie geconcludeerd worden dat er nog veel onzekerheid heerst over de toekomst van de toetsing aan het Bouwbesluit (bijlage 7). Daarom is het lastig om een advies te geven over een duidelijke richting die ingezet moet worden. Met deze onzekerheid is ook rekening gehouden.

Vervolgens moet er een kwaliteitsslag gemaakt worden door de private sector. Het is voor NoaberKracht lastig om te zeggen dat zij alles moeten gaan oppakken om de private sector zover te krijgen dat zij de toetsing op een dermate niveau krijgen dat het straks voldoet aan de nieuwe regelgeving. NoaberKracht beschikt niet over genoeg kennis, expertise en personeel om integraal te kunnen toetsen aan het Bouwbesluit (bijlage 8). In de nieuwe situatie moet de private sector plannen integraal gaan toetsen aan het Bouwbesluit. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een bureau in het leven te roepen dat gericht is op de kwaliteitsborging. Daar kunnen bijvoorbeeld aannemers en andere architectenbureaus zich bij aan aansluiten. Het idee hierachter is dat bedrijven die de kwaliteitsborging goed op orde hebben een kleiner bedrag hoeven te betalen dan kleinere bedrijven die niet over genoeg kennis beschikken.

Een punt waar ook rekening mee gehouden moet worden is de mate waarin NoaberKracht invloed heeft op de veranderingen. De veranderingen die er aan zitten te komen zijn zoals gezegd hoogst onzeker, hierdoor is het lastig voor NoaberKracht om een bepaalde koers te kiezen. Mocht deze wet er uiteindelijk toch komen, dan is het vooral aan de landelijke overheid om het plan verder vorm te gaan geven. Er moet bijvoorbeeld een landelijke toelatingsorganisatie komen. Deze toelatingsorganisatie moet allereerst vormgegeven worden (wie komt er bijvoorbeeld in?), bedrijven moeten er een certificaat kunnen halen voor het gebruik van bepaalde instrumenten en deze organisatie moet bedrijven steekproefsgewijs gaan controleren of zij instrumenten correct toepassen. De rol van de lokale overheden, in dit geval gemeentes, is dus zeer minimaal. Het is voor de gemeente dus lastig om bedrijven te gaan voorlichten over plannen, die er misschien niet komen, waar zij zelf niet alles van af (kan) weten.

Belangrijke kanttekening is de juridische houdbaarheid van de plannen. Het advies is er om pilots te houden, maar er moet ook gekeken worden naar de juridische houdbaarheid. Door de pilots zal de onzekerheid en vooral de impact voor private partijen een stuk lager zijn. Hier kan pas concreet antwoord op gegeven worden als de Rijksoverheid informatie verschaft voor zowel gemeenten als voor private partijen.

Literatuurlijst.

Ankersmit, W. (2015). (1) BWT-taken op het spoor van nu en naar de toekomst. Vereniging BWT Nederland.

Geraadpleegd op: 07-03-2016

Ankersmit, W. (2015). (2) Toekomst VTH. WaboAdvies Vaassen BV.

Geraadpleegd op: 06-04-2016

Bex, drs. Ing. P.M.H.H., Poll van der, drs. P.A.M. , Torbijn , drs. L. en Heijden van der, drs. J.J. (2015). *Financiële gevolgen voor gemeenten van het Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen.*

[file:///fs01/users\\$/Eidhofc/Downloads/ar_de_financi%C3%ABle_gevolgen_van_het_Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen voor gemeenten.pdf](file:///fs01/users$/Eidhofc/Downloads/ar_de_financi%C3%ABle_gevolgen_van_het_Wetsvoorstel_kwaliteitsborging_voor_het_bouwen_voor_gemeenten.pdf)

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Blok, drs. S.A. (2014). Verbetering kwaliteitsborging in de bouw.

[file:///fs01/users\\$/eidhofc/Downloads/kamerbrief-over-verbetering-kwaliteitsborging-in-de-bouw%20\(1\).pdf](file:///fs01/users$/eidhofc/Downloads/kamerbrief-over-verbetering-kwaliteitsborging-in-de-bouw%20(1).pdf)

Geraadpleegd op: 25-01-2016

Blok, drs. S.A.. (2016). Brief aan Tweede Kamer met onderzoeken financiële gevolgen wetsvoorstel kwaliteitsborging. *Stand van zaken wetsvoorstel kwaliteitsborging.*

<http://www.bwtinfo.nl/nieuws/2016/1/Brief+aan+Tweede+Kamer+met+onderzoeken+wetsvoorste>

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Busscher T, Bekhuis-Groothuis U. (2014). Wat moed. Dat moet. “Coalitieakkoord 2014-2018”

Geraadpleegd op: 11-02-2016

Dekker, Sybilla, (2008). PRIVAAT WAT KAN, PUBLIEK WAT MOET., Vertrouwen en Verantwoordelijkheid in het Bouwproces

Geraadpleegd op: 01-02-2016

Dercksen, C. (2014). Klanttevredenheidsonderzoek. *Onder architecten in de gemeenten Tubbergen en Dinkelland.*

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Dinkelland. (2014). Coalitieprogramma 2014 – 2018. Lokaal Dinkelland en CDA.

Geraadpleegd op: 15-01-2016

Egmond, van H. (2014). Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. *Waar moeten instrumenten voor kwaliteitsborging aan voldoen?*

Geraadpleegd op: 01-02-2016

Focus. (2014) Verken de toekomst met scenarioplanning.

<http://www.focusconferences.nl/blog/2014/04/verken-de-toekomst-met-scenarioplanning/>

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Groot de, F. (2014). Verbetering kwaliteitsborging van start zonder dual stelsel. Handhaving.
<http://www.nieman.nl/wp-content/uploads/2014/07/BriP.06.14.Kwaliteitsborging.pdf>

Geraadpleegd op: 12-01-2016

ISSO. (2015). 7 vragen en antwoorden over de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB).
<http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/7-vragen-en-antwoorden-over-de-wet-kwaliteitsborging-voor-het-bouwen-wkb>

Geraadpleegd op: 15-12-2015

Kruizinga-Huisman, I. 2011. *Haren Gn.*

De ontwikkeling van de bouwregelgeving en de gevolgen daarvan voor de rechtszekerheid van de burger. *Een onderzoek naar de rechtszekerheid van een rechtmatig verkregen en onherroepelijk geworden bouw-omgevingsvergunning voor de burger.*

Geraadpleegd op: 06-04-2016

Meijer, M. (2015). Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (private kwaliteitsborging).

http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/aanleiding-kwaliteitsborging?utm_source=Mailing+Lijst&utm_medium=email&utm_campaign=OmgevingsWeb+nieuwsbrief+2-12-2015

Geraadpleegd op: 15-12-2015

MvBZeK(1) Private kwaliteitsborging in het bouwtoezicht. (2012). Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2012/09/20/private-kwaliteitsborging-in-het-bouwtoezicht>

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Nieman, drs. Ing. Harry, Ir. Egmond, van Hajé, Leeuwen, van Ger-jan. (2014). Op weg naar een Toelatingsorganisatie.

<http://www.stichtingibk.nl/wp-content/uploads/2014/01/Kwartiermakers-kwaliteitsborging-in-de-bouw-verkenning.pdf>

Geraadpleegd op: 01-02-2016

Palmen, P, van Leeuwen, E, Spekkink, D. (2012). Motieven van marktpartijen voor de toepassing van een privaat stelsel in het bouwtoezicht.

[file:///fs01/users\\$/eidhofc/Downloads/onderzoeken-motieven-private-kwaliteitsborging%20\(3\).pdf](file:///fs01/users$/eidhofc/Downloads/onderzoeken-motieven-private-kwaliteitsborging%20(3).pdf)

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Schothorst Y, Harlaar W en Koenen B. (2014). Private kwaliteitsborging in de bouw. *De mening van de bouwwereld*. Amsterdam.

Geraadpleegd op: 08-02-2016

Tubbergen. (2013). Bouwbeleidsplan Dinkelland-Tubbergen 2013, *Toetsprotocol Bouwbesluit 2012*.

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/historie/Tubbergen/281989/281989_1.html

Geraadpleegd op: 15-02-2016

Vereniging BWT Nederland, (2013). Privaat wat moet, publiek wat onvermijdelijk is, Voorlopig visiedocument private kwaliteitsborging,

<http://www.bwtinfo.nl/upload/ckfinder/files/Duaal/PRIVAAT%20WAT%20MOET120313.pdf>

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Vereniging BWT (VBWT. (2015). Private Kwaliteitsborging.

[http://www.vereniging-](http://www.vereniging-bwt.nl/upload/activiteiten/250/Stand%20van%20zaken%20PKB%20en%20Impactanalyse%20FF.pdf)

[bwt.nl/upload/activiteiten/250/Stand%20van%20zaken%20PKB%20en%20Impactanalyse%20FF.pdf](http://www.vereniging-bwt.nl/upload/activiteiten/250/Stand%20van%20zaken%20PKB%20en%20Impactanalyse%20FF.pdf)

Geraadpleegd op: 25-01-2016

Wikipedia. (2015). Bouwbesluit. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bouwbesluit>

Geraadpleegd op: 01-03-2016

Bijlage 1: Begrippenlijst

In dit hoofdstuk zullen de begrippen die aan bod zijn gekomen in dit plan van aanpak, of in het vervolg van dit onderzoek, toegelicht of uitgelegd worden. Definities zullen aan de woorden toegekend worden en een beschrijving waarom is gekozen voor een bepaalde definitie.

Aannemelijkheidstoets: De aannemelijkheidstoets houdt in dat een bouwvergunning geweigerd moet worden als het naar het oordeel van B&W niet aannemelijk is dat de aanvraag voldoet aan het Bouwbesluit en de bouwverordening (Kruizinga-Huisman, I. 2011).

Bouwbeleidsplan. De gemeente Dinkelland beschikt over een bouwbeleidsplan waarin de omvang en diepgang van de toetsing van bouwplannen aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2003 is vastgelegd in een toetsprotocol. Voor het toezicht op de bouwwerkzaamheden bevat het bouwbeleidsplan tevens een toezichtprotocol.

Burgerparticipatie: *Veel burgers voelen zich betrokken bij hun wijk of omgeving en zetten zich daar vrijwillig voor in. Dit heet burgerparticipatie. Ze doen vrijwilligerswerk, organiseren schoonmaakacties in de straat, kopen collectief zonnepanelen in of richten een lokale zorgcoöperatie op. Of ze praten mee over de gemeentebegroting.* Deze definitie is te vinden op de rijksoverheid site als je zoekt op burgerparticipatie. Deze definitie zal aangenomen worden tijdens dit onderzoek. (Rijksoverheid, 2015)

Bouwbesluit. Het Bouwbesluit is een verzameling bouwtechnische voorschriften waaraan alle bouwwerken in Nederland, zoals woningen, kantoren, winkels, ziekenhuizen etc. minimaal moeten voldoen. Verbouwingen vallen ook onder het Bouwbesluit.

Het Nederlands Bouwbesluit bevat voorschriften met betrekking tot het bouwen van bouwwerken uit het oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Het Bouwbesluit wordt als zeer complex ervaren door de grote hoeveelheid bouwregels en de relatie tussen deze regels. De juridische schrijfwijze maakt het lezen ervan soms lastig. (Wikipedia, 2015)

Deskresearch: Deskresearch is onderzoek doen naar al beschikbare gegevens ten behoeve van een probleemstelling. Dit soort gegevens worden ook wel secundaire gegevens genoemd. Het zijn gegevens die reeds eerder door anderen zijn verzameld.

Instrumentbeheerder: aanbieder van een instrument voor kwaliteitsborging, dat voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit. Deze instrumenten moeten nog ontwikkeld worden. Wanneer instrumenten goedgekeurd zijn is de aanbieder van een instrument gemachtigd om een bouwwerk te gaan toetsen aan het Bouwbesluit.

Instrument voor kwaliteitsborging:

beoordelingsmethodiek gericht op het bouwen van een bouwwerk dat tot doel heeft vast te stellen of er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat het bouwen van een bouwwerk voldoet aan de voorschriften van het Bouwbesluit

Kwaliteitsborger: persoon die gerechtigd is een instrument voor kwaliteitsborging toe te passen en die verantwoordelijk is voor de kwaliteitsborging op bouwplanniveau. Deze neemt in feite de rol van de gemeente over voor de eerste gevolklasse.

Overheidsparticipatie: *Als mensen zelf meer initiatieven nemen, vraagt dat om een andere rol van de overheid. Die sluit steeds vaker aan bij de initiatieven in de samenleving. Dit heet overheidsparticipatie. De rol van de overheid is ondersteunend. De gemeente kan bijvoorbeeld voorzieningen aanbieden of beschikbaar stellen. Ook kan de gemeente de bewoners met wijkbudgetten hun eigen plannen laten uitvoeren in hun buurt.*

Deze definitie is te vinden op de rijksoverheid site en geldt dus voor alle overheden. Het ligt daarom voor de hand om deze definitie van “Overheidsparticipatie” aan te nemen. (Rijksoverheid, 2015)

Bijlage 2: Vragenlijst interviews 1.

Scenario's

- Hoe zie je zelf de toekomst tegenmoet?
- Zie je mogelijkheden voor private kwaliteitsborging in de gemeente?
- Wat zou een goeie manier van implementatie kunnen zijn? (volgens de geïnterviewde)
- Wat zie je als negatieve punten van deze kwaliteitsborging voor de gemeente?
- Stel alles word ingevoerd en steeds meer verantwoordelijkheden verschuiven richting de private sector, is de markt hier klaar voor?
- Hoe zie jij de rol voor de gemeente in de toekomst?
- Wat zie jij als ideaal beeld voor in de toekomst?

Huidige situatie

- Hoe wordt de huidige toetsing Bouwbesluit geregeld?
- Hoe zit het met het vergunningsvrije bouwen? **Is dit extra in verhouding met andere gemeenten of is dit overal zo?**
- Zijn er al vlakken waarop de gemeente zich onderscheid in verhouding tot andere gemeenten?
- Toetst de gemeente aan alle aspecten van het Bouwbesluit, zo nee, welke wel/niet?
- Wat is de rol van jou in dit proces?
- Zie je in de huidige situatie nog verbeterpunten?
- **RUD.** Hebben al paar x aangegeven dat je hier een rol voor de RUD in ziet, hoe dan?
- **Worden er momenteel al zaken aan de markt overgelaten?**

Toekomst

- Wat zie jij als potentiële gevaren? Als dit doorgevoerd wordt? Bijv. markt is er niet klaar voor? Ernstige tekortkomingen in bouwkwiteit?
- Stel, de private kwaliteitsborging komt er in zijn geheel, hoe zie jij de rol van de afdeling m.b.t. de preventieve toets?
- Stel, de private kwaliteitsborging komt er niet, moet er nog wat veranderd of verbeterd worden?
- Als er meer verantwoordelijkheden komen te liggen bij de marktpartijen is er de mogelijkheid dat de economische belangen bij gecertificeerde partijen de bovenhand krijgen? Zie je dit als gevaar?
- Wat zie je als eventuele oplossing?
- Hoe zou je zelf de toekomst zien?

Private kwaliteitsborging.

- Hoe zie jij dit voor je?
- Doet de gemeente hier nu al iets mee?
- Kan de gemeente er, volgens jou, al wat mee doen?
- Moet de gemeente hier wat mee doen? Of kunnen zij wellicht hier van afzien?
- Hoe gaat jouw rol hier dan in uit zien? Of hoe kan deze eruit zien?

Algemeen(?)

- Hoe denk je dat de markt met deze ontwikkeling zal omgaan?
- Moet de gemeente hier een leidende rol in krijgen?
- Welke opleiding(en) heb je allemaal genoten?

Bijlage 3: Vragenlijst interviews 2.

Bouwbesluit:

Adequate manier van toetsen momenteel Aan het Bouwbesluit?

Vindt jij dat er te streng getoetst wordt aan het huidige Bouwbesluit?

- Waarom wel/niet?

Wat zou er moeten veranderen aan het huidige manier van toetsen aan het Bouwbesluit?

Architecten in Dinkelland Tubbergen vinden dat er te zwaar getoetst wordt aan het Bouwbesluit, kun je je hier in vinden?

Moet er soms meer overleg plaatsvinden tussen Architectenbureaus en gemeente?

Moeten architecten niet soms meer ruimte krijgen? Hoor je soms wel wat van de architecten?

Proces:

Met wie heb je allemaal te maken in het huidige proces? Ook handhaving?

Tevreden met het huidige proces? Zie je nog verbeterpunten?

Hoe zie jij de invulling van instrumenten? Moet hier ook een rol in komen voor NoaberKracht?

Toekomst:

Hoe zie je zelf de toekomst? Hoe zie je jouw rol hier in?

Zie je dit als positief of negatief?

Je krijgt een andere rol/ andere taken, in hoeverre wil je hier aan meewerken?

Wat lijkt jou het beste om je te “bewapenen” voor de toekomst?

Hoe zie je de uitkomsten van de private kwaliteitsborging?

(60% gaat weg, hoe gaat het werk voor jullie er dan uitzien?)

- Met in het achterhoofd houdend het vertrek van Ben?

Mogelijkheden.

Wat vindt u van scenario 1?

- Voordelen/nadelen

Wat vindt u van scenario 2?

- Lijkt het jou verstandig om pilots te houden?
- Hoe zouden deze eruit moeten gaan zien?
- Voordelen/nadelen?

Wat vindt u van scenario 3?

- Voordelen/nadelen?

Wat lijkt jou het best scenario?

Zie jij voor jezelf hier een rol in? Als adviseur, regisseur?

Moet NoaberKracht hier überhaupt wel een rol in krijgen?

Denk je dat de ambtelijke wensen met de bestuurlijke wensen corresponderen?

Wensen:

Wat zijn jouw wensen voor de toekomst?

Ben je bereid van taak te veranderen?

Hoe flexibel ben je, en ben je bereid te veranderen in een veranderend proces?

Denk je dat dit ook de richting is die de gemeente op wil gaan? (richting scenario 2?)

RUD:

Hoe zie jij de rol van de RUD in de toekomst?

Zie je dit nog weer als een extra gevaar voor jouw taken?

Bijlage 4: Uitleg risico-klassen private kwaliteitsboring.

Gevolg klasse	Voorbeelden van toepassingen voor gebouwen alsmede andere bouwwerken geen bruggen zijnde
CC3	• Hoge gebouwen, die reiken tot meer dan 70 meter boven het aangrenzende maaiveld. • Bouwwerken, waarvan de overspanning van de constructie in een draagrichting groter is dan 50 meter en waarbij in geval van bezwijken van die overspanning meer dan 500 personen gelijktijdig gevaar lopen (zoals bij grote tentoonstellings- en stationshallen). • Bouwwerken met de bestemming publieksfunctie (bijv. onderwijsgebouwen stadions, concerthallen, tribunes), waarbij in geval van bezwijken meer dan 500 personen gelijktijdig gevaar lopen. • Gebouwen met verminderd zelfredzame personen zoals ziekenhuizen, celgebouwen, verpleegtehuizen met 4 of meer bouwlagen. • Gebouwen waar zeer vitale processen worden bestuurd, bijv. verkeerstoren Schiphol, verkeersleidingsgebouw. • Industriegebouwen voor gevaarlijke stoffen en/of processen waarvoor een omgevingsvergunning voor het milieu noodzakelijk is.
CC2	Voor zover niet opgenomen in CC1 of CC3: • Eengezinswoningen met 4 of meer bouwlagen • Woongebouwen hotels en kantoorgebouwen • Onderwijsgebouwen • Winkels • Ziekenhuizen • Openbare gebouwen • Industriegebouwen waarvoor niet geldt of met 3 of meer bouwlagen • Parkeergarages
CC1	• Eengezinswoningen met 1, 2 of 3 bouwlagen • Landbouwbedrijfsgebouwen • Tuinbouwkassen • Industriegebouwen met 1 of 2 bouwlagen

(Nieman, e.a. 2015)

Bijlage 5: Architectenbureaus

- Architom, Ootmarsum
- Building Design, Zenderen
- Leferink architecten, Denekamp
- Morsink architecten, Ootmarsum
- In Perspectief, Denekamp
- Bouwkundig buro Erwin Meinders, Geesteren
- Fons Nijland architecten, Hengelo

Bijlage 6: Interview 1, eerste ronde.

Toekomst:

Hoe zie jij de toekomst? Korte termijn, als je praat over de wettelijke taken, gaat er nog niet heel veel veranderen. Want de markt pakt het nog niet op. Het blijft nu nog even zoals het is. En dan heb je het over een periode van een jaar of 2, 3. **(Maar in 2017 komt de wet er)**

Wat moet de gemeente doen?

Het huidige niveau wat er is bij de gemeente moet je behouden. Nu niet alvast wat overboord gaan gooien. Er is immer nog niet zeker wat er daadwerkelijk gaat gebeuren. Er dient enige terughoudendheid te zijn omdat het zo moeilijk is om in te schatten wat er nu allemaal gaat veranderen. Dus gewoon het werk blijven doen wat je nu doet en kijken wat er komt.

Het is lastig om hier nu al op voor te bereide door bepaalde taken en verantwoordelijkheden over te laten aan de markt, want je begeeft je dan op juridisch "glad ijs". Want de gemeente heeft geen bevoegdheden hiervoor. Gemeente kan hier de markt niet voor verantwoordelijk houden. Gemeente heeft deze taak nog, ook de handhavingstaak.

Bij het maken van deze instrumenten. Hier heeft de gemeente geen rol in. Gemeente krijgt alleen nog een rol om te kijken of de juiste instrumenten zijn toegepast en of de juiste kwaliteitsborger is gekozen. Als gemeente werk je niet mee aan het opstellen van de systemen voor de private kwaliteitsborging. Er zijn ook al systemen die zijn voorzien van een dergelijke certificering. Deze zullen dan waarschijnlijk ook gebruikt worden door marktpartijen.

De markt

De markt is niet klaar voor de private kwaliteitsborging. Bedrijven die het aankunnen zijn een aantal grote spelers. Maar kleine niet, en dit is wel de meerderheid van de markt. Kleine aannemers weten niet wat er gaat gebeuren. Kleine aannemers kunnen dit nieuwe extra werk niet aan. Zij moeten dan heel veel gaan uitbesteden hiervan. Brengt extra kosten met zich mee en daarmee concurreren zij zichzelf uit de markt.

Er is ook ernstige twijfel over het feit of de markt wel vraagt om deze nieuwe wet. De markt vraagt niet om deze verandering. Eigenlijk is het een verkapte bezuiniging. Want als de markt het moet regelen hoeven de gemeenten het niet meer te doen. Er moet wel goed gerealiseerd worden dat het maar de vraag is of de markt dit helemaal goed gaat oppakken, en wat kost de nieuwe werkwijze dan? Er is ook in veel andere landen geëxperimenteerd met dit stelsel, is bijna allemaal niks geworden. Hier moet de Nederlandse overheid ook naar kijken en bij zichzelf nagaan of dit nieuwe stelsel wel zo positief is.

Nu is er de mogelijkheid ook al om een soort kwaliteitskeurmerk te halen om bepaalde onderdelen zelf te regelen van het Bouwbesluit. Door een soort ISO-certificering kun je dan borgen dat bepaalde onderdelen van het Bouwbesluit vooraf al gewaarborgd zijn. Dit is er al jaren, dit mag men ook inzetten. Is alleen nog nooit gebeurd.

Bij de nieuwe sporthal in Almelo, de IISPA, is ook een dergelijk systeem toegepast, maar heeft de gemeente wel over de schouder meegekeken. En dit is fout gegaan, de gemeente heeft hier heel veel moeten bijsturen. Toch zijn er wel partijen in de markt die deze kwaliteit wel kunnen leveren, de vraag is alleen hoeveel geld willen zij hier aan besteden.

Nieuwe stelsel

In het nieuwe stelsel is het zo dat de aanvrager het zelf moet gaan regelen. De private kwaliteitsborging. De aanvrager moet er dus zelf voor gaan zorgen dat hij alle juiste partijen om de tafel heeft. En dat kost geld, **en het gaat gewoon om geld**. Daarom is de wet er ook nog steeds niet door, de markt lobbyt nu zelf om het hele proces te vertragen. De markt vraagt niet om de private kwaliteitsborging.

De huidige manier van toetsen, het technische toetsen aan het Bouwbesluit is onder de maat. Er moet een betere manier van toetsen komen. vanuit daaruit is ook de hele RUD gedacht ontstaan. Met de kwaliteitscriteria, via de wet VTH. Maar dan weer een totaal andere richting is de private kwaliteitsborging. Het is mogelijk dat door het nieuwe systeem een kwaliteitsslag gemaakt kan worden, maar er zit geen schot in de zaak.

Als mensen zich aan alle nieuwe afspraken gaan houden en alles zo gaan uitvoeren als men van plan is dan zal de kwaliteit wel verbeteren.

Gemeente

Als gemeente kun je maar een heel beperkt deel gaan controleren, vooraf, en waarschijnlijk achteraf nog minder. Het is vaak het geval dat het plan wat oorspronkelijk op papier staat niet klopt met wat er daadwerkelijk gebouwd wordt. Door de nieuwe manier komt er een as-built dossier waarin alles vast moet staan. Als dit goed uitgevoerd wordt dan heb je een kwaliteitsslag te pakken.

Op de huidige manier zou het beter kunnen maar dan moet je gemeenten meer mogelijkheden geven om te controleren op de toetsing, maar dan moet daar ook meer budget voor komen. Tijdens de hele procedure zou het ideaal zijn om samen met de markt het as-built dossier uit gaat werken, omdat je tijdens het proces ook nog veel gaat tegenkomen.

Korte toekomst

Zou je nu al willen beginnen met een as-built dossier dan loop je waarschijnlijk tegen juridische regels aan, omdat er voor sommige gedeeltes dan een nieuwe vergunning nodig is.

Duale stelsel

Eerst was het idee om een tweesporen beleid te gaan voeren, burger heeft de keuze om het via de markt te regelen of via de gemeente. maar dit zou onmogelijk zijn voor de gemeente, want hier kun je je ambtenarenapparaat niet op instellen. Daarom is er voor gekozen om dit niet langer te gaan doen.

Rol van de afdeling.

Mocht de private kwaliteitsborging doorgaan, dan gaat het gefaseerd er inkomen. Kennis en kunde zolang mogelijk in stand houden, want het grote deel van het werk zal blijven zoals het nu is. Want als het er komt dan zal het eerst zijn voor de eerste gevolgsklasse, maar voor de andere twee blijft het dus wel. In welke omvang het werk blijft is nog maar de vraag. Feit is wel dat er de komende jaren nog een woningtoezicht nodig is. Je moet wel kijken in hoeverre je flexibel kunt zijn met het werk wat er voor de afdeling over blijft zodat je ook kunt schuiven met taken.

Maar kern blijft wel dat je de expertise die aanwezig is niet buiten boord moet zetten. Ook in de toekomst moet je nog kijken in hoeverre je nog de kennis nodig hebt over bepaalde technische aspecten. **Onderken dat er wat verandert maar wees voorzichtig met wat je nu overboord gooit.**

Door de jaren heen zijn de bouwspecialisten echte specialisten geworden. In een eerder stadium waren zij op meerdere vlakken actief. Nu is er wel meer kennis aanwezig maar het generieke, meer algemener werk vonden zij meer voldoening geven. Door deze nieuwe specialisatie ben je met de afdeling wel sneller. Hierdoor kun je ook facetten van de aanvraag uitzetten bij verschillende specialisten. Hierdoor werk je niet een voor een aan een vergunning maar in sommige gevallen met meerdere tegelijk. Waardoor een aanvraag dus eerder beantwoord kan worden.

Momenteel zijn er drie bouwspecialisten werkzaam bij NoaberKracht. Binnen korte tijd gaat er één werknemer met pensioen. Als je kijkt naar het takenpakket van deze werknemer, wat hij doet aan de bouwtoets dan is dit maar marginaal. Hij doet al behoorlijk wat werk wat los staat van de toetsing aan het Bouwbesluit. Daarom zal de impact door de private kwaliteitsborging ook wat lager zijn.

Wet VTH, RUD

In de nieuwe wet VTH, die er al is het hele verhaal van de nieuwe private kwaliteitsborging niet opgenomen. In de nieuwe taken die de RUD er bij krijgt zijn wel milieuaspecten opgenomen maar niks over bouw.

Als er meer taken verschuiven naar de RUD dan is dit een positieve ontwikkeling. Hierdoor is het ook mogelijk om meer specialisatie en kwaliteit in de producten kunt krijgen. En dat is eigenlijk de conclusie geweest uit het rapport Dekker, het moet beter. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door een RUD situatie, omdat hier mensen kunnen zitten die beschikken over meer kennis en kunde. Zeker voor kleinere gemeente kan dit positief zijn. Je creëert hierdoor ook eenduidigheid van de manier van toetsen aan het Bouwbesluit. Want er zijn nu al verschillen tussen gemeenten. De kwaliteit bij veel gemeenten is nog ondermaats.

Regels en wetten.

Sommige wetten zijn uit het bouw Bouwbesluit gehaald, denk hierbij aan het bouwen van een balkon of een verplichte berging. Deze zijn er later alsnog weer ingezet omdat de markt dit niet oppakte. Dus in feite is deregulering ook niet alles.

Kritiek gemeente.

Kritiekpunt is dat het soms te lang duurt bij de gemeente, ben je het daar mee eens? Dit ligt vaak aan de motivatie van de aanvrager. Heel vaak komen er stukken binnen die niet volledig zijn, hierdoor moet de gemeente ze ook weer terugsturen waardoor het lang duurt. Het ligt dus vooral aan de manier waarop aanvragen ingeleverd worden.

Huidige situatie.

98 % van alle aanvragen is nooit in een keer goed. Dit gaat dan niet alleen over inhoudelijk, maar ook dat plannen vaak niet volledig zijn. 2/3^e van alle opmerking die bij een eerste aanvraag gedaan worden zijn niet inhoudelijk van aard maar direct of indirect ontbrekende informatie betreft.

Bijlage 7: Interview 1, eerste ronde

Private Kwaliteitsborging. Dit is nog heel onzeker. Vooral de private kwaliteitsborging, de participatie van de private partijen in het proces van toetsing aan het Bouwbesluit.

Wanneer er een nieuw systeem komt moet je er wel voor zorgen dat er iets komt waar belanghebbenden ook een stem hebben, denk bijvoorbeeld aan een buurman.

Gefaseerd (?) invoeren, dit zal inhouden 80% van de bouwwerken zullen eerst geïntroduceerd worden, daarna waarschijnlijk de rest pas.

Toekomst. Private kwaliteitsborging wordt al jaren vooruit geschoven, daarom is het moeilijk te voorspellen wat er nu mee gedaan moet worden.

Denkt niet dat het een succes word, kans is er dat ze over een paar jaar weer zeggen dat het niet goed werkt. De markt denkt ook dat het duurder wordt wanneer zij het zelf moeten gaan regelen.

Doel erachter wordt waarschijnlijk niet gehaald. Doel is misschien wel een bezuiniging, maar dat is dus niet voor de burger, die moet dit extra werk oppakken!

Vermoeden dat als de private kwaliteitsborging wordt ingevoerd en dat deze wet na een aantal jaren weer teruggedraaid gaat worden.

(RUD)

Maar het is ook tweeledig, aan de andere kant moeten ook veel taken naar de RUD gaan.

Markt. Markt zit er zelf niet om te springen. Het is nog maar de vraag of de markt hier mee bezig is. Een voorbeeld is dat de meeste kleine aannemers niet eens weten wat er bedoelt wordt met een private kwaliteitsborging en echt de grotere bedrijven zullen er wel mee bezig zijn. Die hebben al bepaalde verzekeringen om meer verantwoordelijkheden te nemen.

Ze willen vooral een inhaalslag maken voor kleine bedrijven, terwijl dit juist vaak ZZP-ers zijn waar je je moet afvragen of een verzekering (voor de kwaliteitsborging) wel rendabel is.

Belangrijk punt hierbij is dat je mogelijk een stuk van de markt, voor ZZP-ers weghaalt. Je moet je dan gaan afvragen of dit echt een verbetering is, in kwaliteit, of dat je eigenlijk duurder aan het bouwen bent, is maar de vraag.

Markt is er op het moment niet mee bezig. Dus kun je je ook afvragen of de markt er wel zo op zit te wachten. Vooral in een gemeente waar veel kleine ZZP-ers actief zijn en geen hele grote bedrijven (die er al mee bezig zijn). Zij zijn er absoluut nog niet klaar voor.

Wanneer taken in de markt komen te liggen zal er net zo streng getoetst (moeten) worden aan het Bouwbesluit omdat de verzekeraar daar ook om gaat vragen.

Rol van de gemeente in de toekomst. Je moet je afvragen (als gemeente), als de private kwaliteitsborging er komt, of je dan ook nog wel achteraf wilt handhaven. Als je als overheid geen partij bent geweest in het hele proces, waarom dan nog wel op het laatst? Als je dan echt wilt bezuinigen, kun je de hele rol van de overheid wel weg zien.

Als overheid moet je ook niet meer willen dat je achteraf nog gaat controleren als de markt er al voor zorgt dat er instrumenten komen die de kwaliteit borgen. Dit kan dan weer averechts werken.

De gemeente zal in de toekomst niet alle over kunnen laten aan de markt, omdat de markt dit gewoonweg niet oppakt. Een voorbeeld hiervan is het vergunningsvrije bouwen, dan komt ook al vaak de vraag van omwonenden aan de gemeente om te gaan controleren. Deze vraag komt er dan omdat vaak (gedacht word dat) niet aan alle bouwvoorschriften wordt voldaan. Dan kun je als gemeente denken, dit risico moet je dan bij de private sector neerleggen, maar vraag blijft wel, had

de overheid hier niks aan kunnen doen? Hierin is waarschijnlijk ook nog een grote denkslag te maken, de risico's en verantwoordelijkheden. De gemeente niet langer meer dus.

Als je het aan de markt overlaat heb je weer een extra verzekerende partij nodig, je kunt je dan afvragen of dat wel voordelig is en of het wel echt een tijdswinst gaat opleveren. Er moeten gewoon dingen uitgezocht worden, en dat kost tijd.

Wanneer de private kwaliteitsborging doorgevoerd wordt, zal ook alles naar de markt moeten gaan en dan heeft de overheid (gemeente) hier geen rol meer in. Je hebt hier als overheid dan ook niks meer mee te doen.

Huidige situatie. Momenteel is er geen onderscheid tussen architecten en heeft er nog niemand een bepaalde certificering, waarmee zij taken en verantwoordelijkheden over neemt binnen NoaberKracht.

Maar voor in de toekomst moet je er wel aan denken, waarom zou je als overheid dan nog achteraf gaan toetsen? Laat dit dan ook aan de markt over! Als iets (achteraf) niet volledig voldoet aan het Bouwbesluit dan kun je ook niks meer als overheid.

Per bouwwerk verschilt het hoe de gemeente hier aan toetst. Is het een agrarisch bouwwerk dan let men meer op brandveiligheid, en als het een gebouw betreft met meerder lagen dan worden er ook meer bouwtechnische kenmerken meegenomen.

De gemeente legt bepaalde plannen bij de brandweer neer als het gaat om brandveiligheid. Er is een afspraak die stelt dat alleen plannen van een bepaalde zwaarte terecht komen bij de brandweer. Alle plannen over brandveiligheid kunnen niet naar de brandweer. Zo zijn de afspraken niet.

Gevolgen. Je moet goed uitkijken naar de mogelijke gevolgen. Wanneer je de private kwaliteitsborging door gaat voeren kun je niet zomaar verwachten dat bouwwerken meteen conform alle maatregelen gebouwd gaan worden. Gevaar hierbij zijn vooral de (mogelijke) gevolgen, stel straks stort een bedrijfshal in, en blijkt men niet gebouwd te hebben volgens het Bouwbesluit, wie is er dan verantwoordelijk?

As-built dossier. Tijdens het hele proces van het bouwen wordt er een dossier bijgehouden. Dit snijdt naar mijn mening geen hout. Het is echt van belang dat er voor de tijd een vergunning komt waarbij je aan gaat geven wat je gaat doen. Hierdoor heb je ook zeker bewijs.

Gemeente haalt nu in het begin van het proces al veel fouten eruit, dit zal straks allemaal komen te liggen bij een architect. Mogelijkheid wat er dan kan zijn is dat een verzekeringsmaatschappij gaat zeggen wij nemen een derde in de hand die dat plan gaat toetsen. Die borging die er nu in zit, door de gemeente, moet er straks ook wel komen in de markt. Deze nieuwe manier van toetsen zal waarschijnlijk niet voordeliger zijn dan de manier waarop het nu gedaan wordt.

Het is voor bedrijven makkelijk om zich te houden aan wat de overheid van hun verlangt. Aan de hand van het commentaar van de gemeente kunnen ook kleine ZZP'ers ook een plan "correct" maken. In het nieuwe stelsel zal het allemaal bij de ZZP'er komen te liggen, aan de hand van een verzekering moet deze de kwaliteit dan borgen. hierbij zullen de kosten voor de baten gaan. Gevaar is er dat je alle ZZP'ers de nek omdraait. Complexiteit van de ontwikkelingen maakt het voor veel partijen lastig.

Het is vooral belangrijk om aan de markt duidelijk te maken wat zij nu moeten gaan doen en wat er van hun verwacht wordt.

Andere gemeenten:

Er is weinig contact met andere gemeenten, ik weet dan ook niet hoe zij er voor staan. NoaberKracht loopt voorop als het gaat om het Bouwbesluit. NoaberKracht heeft naar verhouding een strengere toets dan andere gemeenten, NoaberKracht doet alles volgens het boekje.

Wanneer de nieuwe (strengere) regels die bij de RUD liggen, ingevoerd worden (zo toetst NoaberKracht nu al) moeten veel gemeenten zich aanpassen aan strengere eisen.

RUD:

Geen toegevoegde waarde wanneer de RUD meer uniforme regels gaat gebruiken omdat de gemeenten Tubbergen en Dinkelland al toetsen volgens het nieuwste Bouwbesluit.

Voordeel is wel dat je meer eenduidigheid krijgt tussen gemeenten over de manier waarop zij toetsen aan het Bouwbesluit.

Hele takenpakket wat de RUD waarschijnlijk krijgt is heel lastig, omdat zij dit WABO breed willen trekken terwijl je met de private kwaliteitsborging dit juist weer in de markt neer legt. Allebei de wetten zijn ervoor om meer kwaliteit te leveren, maar het is vooral de vraag welke het nu gaat worden en wat de gemeente nog moet dan.

Verschuiving binnen afdeling:

Wanneer Ben weg zou gaan, kan er wellicht een verschuiving plaats kunnen vinden naar de accountmanagers. Idee zou dan zijn om bepaalde bouwaanvragen tot een prijs of een bepaalde risicoklasse wel gaat toetsen en de rest eigenlijk niet (of door accountmanagers). Dit was in het verleden ook het geval, voordat er specialisten aan het werk waren. In die oude situatie werd er ook minimaal getoetst aan het Bouwbesluit.

Certificering.

Certificering is er al, alleen pakt de markt dit niet op. Op deze mogelijkheid wordt niet ingegaan, terwijl het systeem er al jaren ligt en iedereen dit mag gebruiken. Architecten kunnen zich certificeren om voor bepaalde taken of onderwerpen van het Bouwbesluit garant te staan, waardoor er geen Bouwbesluit toets hoeft plaats te vinden door de gemeente. Verantwoordelijkheid ligt vooral bij de markt, zij zullen dit hele plan moeten gaan oppakken. Daarom is het voor NoaberKracht ook lastig om actief deel te gaan nemen in de transitiefase.

Bijlage 8: Interview 1, tweede ronde.

Bouwbesluittoets doen voor ongeveer 20/30% van de tijd. En de rest van de taak is meer werken voor de afdeling maatschappelijke effecten. Vooral beleidsmaterie. Beeldkwaliteitsplan etc, dat is momenteel zijn hoofdtaak (geworden).

Vroeger was het algemener, toets Bouwbesluit en bestemmingsplan bijvoorbeeld ook. Beleidswerk is dus wel gebleven, andere bouwspecialisten zijn wel fulltime gaan toetsen aan het Bouwbesluit.

Persoonlijk: oude stijl, bouwplantoetser is leuker. Ben je vanaf het begin betrokken bij het plan. Kun je vanaf het begin de mensen van alles informeren. De accountmanagers doen het niet slecht, dat staat vast, maar zij zijn veel procesmatiger ingesteld dan de bouwspecialisten.

Maar nu kun je wel tijdens het proces veel dieper ingaan met een aanvrager over bouwtechnische aspecten. Dus **voordeel** is dat je veel meer kennis hebt over een specifiek onderdeel, **nadeel** is dat je niet meer breder inzetbaar bent.

Bouwbeleidsplan is de leidraad van de bouwspecialisten. Hierin krijgen bouwspecialisten ruimte om Bouwbesluit te toetsen, maar is een leidraad. Laatste jaren steeds meer eenduidigheid als het gaat om de ruimte die bouwspecialisten krijgen maar ook in hoe ze aanvragen behandelen.

Er wordt op een juiste manier getoetst, markt vind in elke gemeente eigenlijk dat ze verkeerd toetsen.

Er is al jaren geprobeerd om het Bouwbesluit toetsing in de markt te leggen. Met behulp van gecertificeerde architecten, gaat de gemeente de toets zelf niet meer doen. Echter, het bedrijfsleven kan dit nu aan, dus doet de gemeente het nog steeds. Er verandert momenteel nog heel veel en heel snel, dus de markt wil er nog niet aan om zelf gecertificeerd te worden om toets te doen. Want nu doet iemand het bij de gemeente (de toets) en waarom zou het bedrijfsleven er geld en tijd aan gaan besteden?

Verschil tussen gemeente en markt. Dit is als het ware een sport, met een minimale inspanning genoeg leveren zodat de gemeente het goedkeurt. Dus in feite niet teveel doen. Daarom word er waarschijnlijk nu ook aanvragen niet volledig vaak ingeleverd, zodat de gemeente terug stuurt wat er nog bij moet, en zij precies genoeg aanleveren. Markt kan het ook nog niet, zij kunnen niet in één keer een correcte bouwaanvraag inleveren.

Kom wel steeds meer de vraag aan de gemeente, van de architecten, wat er dan nodig is voor een goede bouwaanvraag. Steeds meer samenwerking tussen architecten en bouwspecialisten van NoaberKracht. Er zit wel een verschuiving in, architecten(bureaus) willen wel steeds meer meedenken richting een juiste aanvraag. Sommigen hebben dan al voor 95% een correcte bouwaanvraag.

Er zitten hier dan ook nog verschil in tussen verschillende gemeenten, over de mate van toetsing. RUD helpt wel bij aan specialisatie maar niet aan eenwording of minder verschillen tussen gemeenten. Want het is nog steeds aan de gemeente om zelf te bepalen. RUD zorgt er wel voor dat er nog meer specialisatie komt, meer kennis op bepaalde onderdelen.

Contact met handhaving is er wel, vooral met Arnoud dan. Handhavers krijgen ook steeds meer know-how over de zaken. Handhavers krijgen hier ook meer kennis in dus. Vaak komen constructieve vragen nog bij Arnoud terecht. Minder verbondenheid tussen handhaving en WABO omdat zij dus over steeds meer kennis beschikken.

Toekomst:

Verwacht dat het bedrijfsleven meer zou doen, toen eenmaal bekend werd dat zij de toets over zouden nemen. Benieuwd naar hoe dit zich zal ontwikkelen in de toekomst, nooit opgepakt dus waarom nu dan wel? Verwacht dat deze ontwikkeling de eindstreep niet zal halen, dat ze nu wel bekwaam zijn om dit zelf te gaan doen. De houding van het bedrijfsleven moet hier dan in gaan veranderen. Daarnaast moet het ook een personeel voordeel opleveren als de RUD hier meer in betrokken raakt.

Wanneer het eenmaal loopt zoals het moet lopen (volledige toets bij het bedrijfsleven) kan het voordelen opleveren, en dan vooral in het personeel. Verwachting is wel dat het **ambtelijk** apparaat over 10 jaar wel kleiner worden. In die trend kan het dus positiever zijn voor de burger.

Bedrijfsleven kan toets Bouwbesluit nog niet doen omdat ze altijd nog over de grens proberen te gaan. (zo weinig mogelijk doen). Bedrijfsleven heeft nog niet laten zien dat ze het zonder gemeenten kunnen en ook willen doen. Beter is om meteen alles in te voeren, dus niet volgens de gevolklassen, maar in een keer alle bouwwerken.

Wel bereid om de uitdaging aan te gaan, de private kwaliteitsborging. Bereid om mee te werken om dit nieuwe systeem ook werkbaar te maken. Als er een personeel wegvalt verdwijnt er (alsnog) maar 20 tot 30% van het werk, dus wellicht moet er nog meer gesnoeid worden. Verwachting is dat er maar een overblijft van de drie.

Rol gemeente toekomst.

Het is niet aan de gemeente om het bedrijfsleven voor te bereiden, maar de landelijke overheid moet dit doen. Het is van belang dat dit landelijk aangepakt moet worden, anders komen er alsnog grote verschillen tussen gemeenten. Maar de landelijke overheid moet ook het bedrijfsleven gaan informeren naar de grote veranderingen die er aan zitten te komen. NoaberKracht zou hier nog wel in kunnen functioneren als een soort vraagbak. Dit zou betekenen als een bedrijf een aanvraag heeft in NoaberKracht dat de gemeente ook bereid moet zijn om al de vragen te kunnen beantwoorden.

Het unicum is ook dat de aanvrager een plan kan indienen die voldoet aan de welstand, bestemmingsplan, etc. Dus het is ook de vraag wat de rol van de accountmanagers hierin dan gaat worden. Verwachting is dat er ook veranderingen zullen komen in werkzaamheden, of eventuele verschuivingen in afdelingen. Geloof is niet dat er over 10 jaar nog accountmanagers bouwen zullen zijn. Deze kunnen verschuiven, sommigen naar ontwikkelingen of sommigen naar handhaving. Maar of dit ook allemaal zo gaat gebeuren is de vraag.

NoaberKracht heeft er nu al wel 5 jaar over gedaan om tot een discussie-relatie te komen met het bedrijfsleven, en nu nog denkt het bedrijfsleven dat ze de gemeente wel nodig hebben.

Rol NoaberKracht komende 3 tot 4 jaar.

Het moet allereerst landelijk opgepakt worden, want het is niet aan NoaberKracht om architecten als het ware op te leiden om een goede bouwaanvraag in te kunnen leveren. Landelijk moet het bedrijfsleven dus voorgelicht worden en niet zozeer door de lokale overheden apart.

Als gemeente kun je dan ook zeggen dat je met de grotere bureaus in de gemeenten (Dinkelland en Tubbergen) om tafel gaat zitten om te zeggen hoe NoaberKracht de aanvragen graag wil hebben. Nadeel is wel dat iedere gemeente nog hun eigen niveau van toetsen heeft. Je kunt bepaalde mensen of bedrijven dus als het ware alleen voorbereiden op de wensen en eisen van NoaberKracht. Ga met bouwspecialisten en accountmanager om tafel zitten en ga de dialoog aan met de architecten, om te bepalen wat wenselijk is voor een goed bouwbesluit. Maak hierbij dan ook

een soort protocol over hoe een juiste aanvraag ingediend kan worden. Is wel bereid om hier in te 'veranderen', dat wil zeggen andere taken etc. Maar het is van belang dat je dit met elkaar doet. Want uiteindelijk moet de kwaliteit er beter van worden.

Dus ga met elkaar om tafel zitten om tot een uitkomst te komen waar beide partijen wat mee kunnen en waardoor de kwaliteit toeneemt van aanvragen. Maar hier zit veel werk in voor de gemeente, want het bedrijfsleven leunt achterover. Dus zij zeggen als het ware, laat de gemeente maar zeggen hoe we het dan wel moeten doen.

Er moet een soort discussie komen tussen niet alleen ambtenaren maar juist tussen overheden en het bedrijfsleven. Zodat iedereen aan elkaar overgeleverd is. Zo creëer je een bepaalde sfeer waar beide partijen zich in kunnen vinden. Veel meer draagvlak dan vooral. Wanneer je dit niet doet krijg je eigenlijk geen goeie harmonie.

Positief markt:

Meer mensen uit het bedrijfsleven bij cursussen dan eerder. Vooral dan vertegenwoordigers die puur en alleen bezig zijn met toetsing bouwbesluit. Er is al een andere houding dus te zien in het bedrijfsleven.

Bijlage 9: Interview 2, tweede ronde.

Huidige situatie van toetsen:

We doen wat we kunnen met de mensen. Het niveau van toetsen gebeurt aan de hand van het beleidsplan die aan de hand van landelijke regels is vastgesteld. Dat is een adequaat niveau. Constructieve veiligheid komen vaak niet meer bij de bouwspecialisten op tafel. Dit moet vaker achteraf aangeleverd worden. Hier wordt maar steekproefsgewijs op gecontroleerd, dit zou meer moeten. In andere gemeenten gebeurt dit beter omdat de constructeurs gekoppeld zijn aan de handhaving, i.p.v. de vergunningverlening.

Vindt niet dat er te streng getoetst word door de gemeente. Alles moet er gewoon inkomen (in een aanvraag) zodat het ook voor de handhaving makkelijker te controleren is. Daar mankeert nog wel eens wat aan. Zijn wel pilots geweest om dit te verbeteren.

Private kwaliteitsborging.

In theorie, door verantwoordelijkheden vast te leggen, (afgezien van geld, dat t grote probleem hier +in) biedt dit wel kansen op een kwaliteitsverbetering. Als gemeente doen wij een aannemelijkheidstoets. In het nieuwe plan, de private kwaliteitsborging, volstaat een aannemelijkheidstoets niet meer, er moet iemand komen die zegt; hij voldoet aan het Bouwbesluit. Als dit gebeurt, het integraal toetsen aan het Bouwbesluit i.p.v. alleen een aannemelijkheidstoets, zal dit wel een kwaliteitsverbetering kunnen opleveren. Maar hier moeten nog grote sprongen worden gemaakt, vooral door de markt en het Rijk.

Markt

Het bedrijfsleven zal flink aan de bak moeten om breed een goede kennis te krijgen van het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit is hier een verzamelbegrip in, als je alles bij elkaar legt is het gigantisch veel wat bedrijven dan moeten kunnen. Het bedrijfsleven moet dus nog veel dieper in, in de brede zin, van het Bouwbesluit om straks te voldoen aan de criteria die de rijksoverheid gaat stellen.

Verwachting is dat veel deelen weer uitgezet worden in de markt om door gecertificeerde bedrijven te laten doen. Om het gewenste niveau te halen.

Positief:

De architecten komen soms ook met casussen, wat de gemeente niet eens aangaat, om te zien hoe zij hier mee zouden omgaan. Om ook te zien hoe NoaberKracht hier mee omgaat, want het Bouwbesluit is niet altijd zwart-wit. Geeft ook aan dat er een kennisniveau is bij de gemeente wat hoog is.

Toekomst (2/3 jaar)

Als de gemeente niks doet is er het gevaar dat de markt de kwaliteit niet kan borgen. Het is ook lastig om in te schatten wat er allemaal gaat veranderen, omdat je niet weet wat er aan de achterkant allemaal gaat veranderen. Maar de huidige kwaliteit moet nog wel geborgd blijven door NoaberKracht, maar zelfs die kan nog wel beter. Mede door de inspanning van de bouwspecialisten neemt de kennis bij architecten ook toe. Deze leren van de kritische punten wat de bouwspecialisten er steeds bij plaatsen neemt het niveau wel toe bij de architectenbureaus. **Belangrijk punt hierbij** is dat dus door de gemeente het niveau toeneemt i.p.v. dat de architecten daar zelf voor zorgen. Er zitten nog steeds wel eens fouten bij een aanvraag maar er is wel een kwaliteitsverbetering te zien. **Verder is het ook belangrijk** de kennisuitwisseling (die dus geleid heeft tot een kwaliteitsverbetering) is een goede zaak, je moet van elkaar willen leren.

Hoe zie je zelf de toekomst?

Lastig te zeggen. Want denk wel dat de Private Kwaliteitsborging er gaat komen, maar dat dit heel geleidelijk gaat gebeuren. Tot op heden nog geen definitieve besluitvorming gezien. Ook nog geen concrete voorwaarden gezien, hoe het ingevoerd gaat worden.

Er moet een mechanisme komen waarin “zij”, is nog nader te formuleren, kunnen aantonen dat zij voldoen aan het Bouwbesluit. Nu doet de gemeente nog een aannemelijkheidstoets, straks moet het bedrijfsleven alles zelf doen.

Hoe ziet er nu uit?

Juli 2014: Concept wetsvoorstel

Mei 2015: Instemming Ministerraad met wetsvoorstel

(Wachten op advies van Raad van State.)

Huidige situatie.

Kennis niveau is op onderdelen veel beter geworden (in vergelijking met vroeger). Je hebt meer tijd om bepaalde stof eigen te maken. Hoe je werk in de breedte ervaart als persoon, betrokkenheid bij een plan, dan is het generaliter werk uitdagender, je hebt met meerdere aspecten te maken. Dit gaf soms ook meer voldoening. Je was immers met een project bezig en niet zozeer een onderdeel. **Puur gekeken op resultaat** dan is het specialistischer werken een aanzienlijke verbetering van de onderbouwing van de aanvragen. Dus alles inzichtelijk maken wat je getoetst hebt. Dit kregen zij ook mee door VROM die zei dat de gemeente geen adequate manier van toetsen had en niet alles inzichtelijk was.

Gemeente zal de komende tijd alle deskundigheid nog wel nodig hebben om te kunnen voldoen aan de huidige kwaliteit die zij leveren. Dus niet gaan inleveren op kwaliteit die je nu in huis hebt. Je kunt de bouwspecialisten niet zomaar opheffen, want de komende jaren zijn zij nog wel nodig.

Afdeling WABO Bouwspecialisten.

Ligt eraan of de eerste gevolgklasse er geheel of gedeeltelijk gaat komen. kernwaarde blijft dat de kwaliteit behouden moet blijven, maar door de invoering van de private kwaliteitsborging kun je straks het verlies van een werknemer wel opvangen. Ook is er nog veel over onduidelijk welke nieuwe taken er voor de bouwspecialisten bij komen.

Verwachting is dat er waarschijnlijk inhoudelijk steeds minder werk komt voor de bouwspecialisten. Vraag is dan of dit werk er misschien bij handhaving bij komt. Ligt hier misschien dan wel een rol in voor de bouwspecialisten. Er kan dan ook geschoven worden met het personeel richting misschien wel een meer handhavende taak. **Ook bereid om te veranderen in takenpakket.** Het is wel de vraag of dit gebeurt, maar hier moet wel gedacht aan worden.

Het niveau wat de gemeente nu nog toetst is wel adequaat maar niet integraal, zoals men straks voor ogen heeft mocht deze nieuwe wet er komen.

Het is geen taak van de overheid om een onderwijzende taak te gaan krijgen. Inhoudelijk over het vak praten is geen probleem, maar de bouwspecialisten hebben geen opvoedkundige taak voor de markt. De markt moet investeren in zichzelf om op een goede kwaliteit te komen zodat zij kunnen voldoen aan het Bouwbesluit. Kennis is wel grotendeels aanwezig bij de bouwspecialisten, maar dit is ook algemeen vooral. Mocht de gemeente echt 100% volgens de aannemelijkheidstoets zou doen,

schieten de bouwspecialisten ook tekort. **Geen rol voor de overheid om de markt te gaan voorlichten.** Gemeente moet hier niet als onderwijsinstelling mee aan de slag. Alles wat de gemeente doet is bekend en openbaar. Alles is te lezen, dus het is aan de markt zelf om te gaan voldoen aan het Bouwbesluit.

Men moet in de toekomst niet meer een aannemelijkheidstoets doen, maar een bouwplan indienen (eigenlijk achteraf via een as-built dossier), waarin men aantoont dat het plan aan het bouwbesluit voldoet. **Het is ook aan de markt om te zorgen dat zij de goeie bouwspecialist er bij zoekt om de kwaliteit op een dermate niveau te krijgen dat het straks gaat voldoen.** Maar het is een utopie om te denken dat de (relatief) kleinere architectenbureaus uit de omgeving deze expertise in huis kunnen halen.

Mogelijkheid is er voor de gemeente om hier een regierol in te nemen en alle buros uit de omgeving bij elkaar te zetten om van elkaar te leren. Maar dat is geen taak van NoaberKracht. Als je kijkt naar de toekomst moet dit vooral al een taak voor het bedrijfsleven zijn.

Bedrijven moet naar de toekomst zelf aantonen dat zij volledig voldoen aan het Bouwbesluit en ook met andere specialistische buros samen werken voor de nodige kennis. **DAN, dan weten zij als het goed is meer dan wat NoaberKracht zelf in huis heeft.** Er is zoveel specialisatie hierin, de gemeente kan hier zelf ook niet in voorzien.

Gemeente moet dus niet voorlichting gaan geven, omdat zij zelf niet over de nodige kennis beschikken die straks nodig is om geheel aan het Bouwbesluit te voldoen!! Dit kan ook niet. Wat je wel kunt doen als gemeente is zeggen wat de gemeente zelf verlangt aan gegevens om aan een bepaald niveau te voldoen. Hier zijn ze ook al wel achter.

Kunnen wel pilots komen, maar dan moet er een kwaliteitsmethodiek komen die niet door de gemeente is verzonnen. Het is al wel jaren mogelijk voor bedrijven om een certificering te halen om aan te tonen dat zij voldoen aan het Bouwbesluit. Maar de markt gebruikt het middel niet. Vooral omdat het meer geld kost, want er moet dieper getoetst worden dan nu gedaan word.